

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نبذة

تأليف: د. محمد بن عبد الله بن عبد الوهاب

نبذة عن الإسلام

The Cooperative Office For Call & Guidance to Communities at Rawdhah Area
Under the Supervision of Ministry of Islamic Affairs and Endowment
and Call and Guidance -Riyadh - Rawdhah

Tel. 2492727 - fax.2401175 E.mail: mrawdhah@hotmail.com P.O.Box 87299 Riyadh 11642

طبع على نفقة : محمد بن إبراهيم بن عثمان العبيد رحمه الله : غفر الله له ولوالديه

ශ්‍රී ලංකා

හැඳින්වීමක්

කැඳවීමේ හා මතභේදවීමේ සහයෝගී කාසිලය
අල් බද්දා - සමාජ ඒකතය
රියාද්. සවුදි අරාබියාව.

٢١٠
٢٤٣٠/١٤٢٦
١٤٢٦ هـ (ح) المكتب التعاوني بالبديعة

فهرسة مكتبة الملك فهد الوطنية أثناء النشر

المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد بالبديعة

نبذة عن الإسلام - باللغة السنهالية / المكتب التعاوني

للدعوة والإرشاد بالبديعة - الرياض ، ١٤٢٦ هـ

٦٨ ص ١٤٤ × ٢١ سم

ردمك : ٨ - ٣٢ - ٧٩٩ - ٩٩٦٠

أ- العنوان

١- الإسلام - مبادئ عامة

١٤٢٦/٢٤٣٠

ديوي ٢١٠

رقم الايداع: ١٤٢٦/٢٤٣٠

ردمك: ٨ - ٣٢ - ٧٩٩ - ٩٩٦٠

පටුන

- 1 ඉස්ලාම් විමසුම ඇසින්
- 2 අල් කුර්ආනය ගැන වියතුන්ගේ අදහස්
- 3 ඉස්ලාම් ගැන ඔවුන්ගේ අදහස්
- 4 මුහම්මද් (සල්) තුමා ගැන වියතුන්ගේ අදහස්
- 5 ඉස්ලාමිය සද්වාරය
- 6 මරණින් මතු ජීවිතය
- 7 නබීත්වය හා ඉස්ලාම්
- 8 ඉබාදත් ඉස්ලාමිය චන්පිළිවෙන්
- 9 ඉස්ලාමිහි ඒකදේවවාදය
- 10 ඉස්ලාමිහි මානව අයිතිවාසිකම්

ඉස්ලාම්

විමසුම් ඇසින්

ඉස්ලාම් සහ මුස්ලිමහු:

ඉස්ලාම් යනු අරාබි පදයකි. සාමය, අවනත වීම හා කීකරුවීම යනු එහි අදහසයි. අල්ලාන්, ස්වකිය, නබි වූ මුහමමද් රසූලුල්ලාහ් (සල්ලල්ලාහු අලයිහිව සල්ලම) තුමා මාර්ගයෙන් හෙළිදරව් කළා වූ ධර්මානුශාසනා සහ මාර්ගෝපදේශයන් ඉදිරිපිට පිළිගැනීම, ඉස්ලාම් වේ.

අල්ලාහ්ට බැතිමත් වෙමින්, ඔහු ගේ මගපෙන්වීම හා රසූලුල්ලාහ් (සල්) තුමා ගේ දේශනාවන්(හදීස්) අනුව, ස්වකිය ජීවිතය මුළුමනින්ම හැඩගස්වා ගන්නේ, මුස්ලිම් වේ. එකී පදනම යටතේ මානව සමාජය ගොඩ නඟනු සඳහා ද ඔහු ක්‍රියා කිරීය. ඉස්ලාමය හදුන්වනු පිණිස ඔහුමමත් ආගම යනුවෙන් යෙදීම වරදක් වේ. එමඟින් ඉස්ලාම් හි හරයට ද පහරක් එල්ල වේ.

දෙවියන් වහන්ස - GOD - යන පදයට අරාබි වහරින් යෙදිය හැකි උචිතතම පදය 'අල්ලාහ්' යන්නයි. මීට බහුවචනයක් හෝ ස්ත්‍රී ලිංග වචනයක් හෝ නැත. එනමින් එය අනුපමෙය හා අසභ්‍යය යෙදීමක් වේ.

අබ්ණේඩව පහළ වූ පණිවුඩය:

ඉස්ලාම, අවන් ආගමක් නොවේ. එහි යාරය වන්නේ, අල්ලාහ් විසින් යුම තබ්වරයෙකු වම හෙළිදරව් කළා වූ තිවේදනය හා මගපෙන්වීමයි.

‘කියන්න, ‘අපි අල්ලාහ් අදහමු, තවද,ඉබ්‍රාහිම-ABRAHAM ,ඉස්මායිල්-ISMAEL ,ඉෂ්හාක් -ISSAK සහ යා‘කුබ්-JACOB හා ගෝත්‍රිකයන්, මුසා MOSES ඊසාJESUS CHRIST සහ සෙසු තබ්වරුන්වත් ඔවුන් ගේ ස්වාමියා විසින් හෙළි කෙරුණා වූ දහම, විශ්වාස කරන බවත් පවසන්න. ඔවුන්ගේ කිසිදු විරෝධතාවක් සිදු නොකරන බවත්, පවසන්න.’
(අල් කූර්-ආත්-3:83).

මුහම්මද් රසූලුල්ලාහ් (සල්) තුමාට හෙළි කළේ ඉස්ලාම හි සුඛාවබෝධාත්මක,පරිසමාජන හා අවසාන ස්වරූපයයි.

ඉස්ලාම හි පංචස්ථම්හකා:

ඉස්ලාම, කුලුණු පහක් මත රැඳී ඇත.

(1) ඊමාන්- හක්ති ප්‍රකාශය :-

අල්ලාහ් හැර පිදුමට හිසි සෙස්සෙකු නැති බවත්, කියාමත් පරමාන්ත දවස දක්වා අල්ලාහ් ගේ දූතයා මුහම්මද්(සල්) තුමා ගේ තබ්වත්වය නිසා, මුස්ලිමුන්ට එතුමාගේ ආදර්ශමත් ජීවිතය අනුගමනය කළ හැකි වේ.

(2)සලාත්- නැමදුම:-

අල්ලාහ් හමුවේ ඉටුකෙරෙන වහකිමක් වශයෙන්, දිනකට පස් වෙලක් අල්ලාහ් නමදිනු ලැබේ. මෙ මගින් අල්ලාහ් කෙරේ වූ භක්තිය යළි යළිත් තහවරු වී පුනර්ජීවයක් ලබයි. තවද, වැඩිපුර උසස් සඳවාරයක් අත්කර ගැනීමෙහිලා,මිනිසා තුළ පෙළඹවීමක් ඇති කෙරේ. සලාත් නිසා මනස පිවිතුරු වේ, සිත වරදට හා පටට යොමුවීමෙන් වළකී.

(3)සවම්- රමළාන් මසෙහි උපවාසය :-

රමළාන් මස මුඵල්ලේ හිමිදිරි උද්‍යනය සිට, අවරින් හිරුබෑස යන තාක් කල්, දිවාකල ආහාර පානාදියෙන් හා ලිංගික සබඳතාවලින් වැළකී සිටිනු පමණක් නොව, වැරැදි අදහස් හා ආශාවන් ගෙන් ද, මුස්ලිමුහු වැළකී සිටිති. මෙමගින් ආදර

කරුණාව, විශ්වාසදයි භාවය හා කැපවීම යනාදිය ප්‍රශංසා කෙරේ. තවද, සමාජය පිළිබඳ පුළුල් අදහස්, ඉවසීම, පරාර්ථකාමීත්වය හා අධීෂ්ඨාන ශක්තිය ද වැඩි දියුණු කෙරේ.

(4) සකාත්- අසරණ දත් :-

තම සමාජයේ දිළිඳු ජන කොටස් වෙනුවෙන් විය පැහැදිලි කරනු පිණිස, ශේෂ ඉතිරිකිරීම වලින් සියයට දෙකහමාරක් (2 1/2%) වාර්ෂිකව දන්දීම ආගමානුකූල වගකීමක් වේ.

(5) හජ්- මක්කා පූජා ගමන :-

ආර්ථික හා කායික වශයෙන් පහසුකම් ඇත්තේ, දිවිහිමියෙන් එක් වරක් හජ් මෙහෙයය සඳහා මක්කාවට යාපුතු වෙති.

තවද, අල්ලාහ් ගේ ප්‍රසාදය පිණිස වෙතියි අදහසින් ඉටු කෙරෙන සෑම ක්‍රියාවක්ම වතාවත් ගතයේ ලා ගැනේ.

අල්ලාහ් ගේ ඒකත්වය හා පරම සවාබ්කාරය කෙරේ විශ්වාසය පිහිටුවන මෙන් ඉස්ලාම් මිනිසාට අණකර සිටී. මෙමගින් විශ්වය හා එතුළ තමා දරන තත්ත්වය මිනිසාට වටහා ගත හැකිය. මේ අදහිල්ලේ හේතුවෙන්, සවිබලධාරී අල්ලාහ්, තීරණයෙන්ම තමා අභියස සිටිතියි යන හැඟීම තහවුරු වේ. එනමින්, ඔහු කෙරේ පවත්නා අස්ථාන බියදැක හා මීර්යා මතිමතාත්කර පහවී යයි. මේ විශ්වාසය වාර්ෂිකව ප්‍රකාශ විය යුතු අතර ක්‍රියාවෙන් සනාථ විය යුතුය. විශ්වාසය පමණක් ප්‍රමාණවත් නොවේ. එකම අල්ලාහ් කෙරේ ඇති භක්තිය නිසා, විශ්වය ප්‍රමුඛ සකල සංස්කාරයකම තීර්මාතෘ, ආරක්ෂක, පෝෂක හා සවිබලධාරී වූ අල්ලාහ් යටතේ සමස්ත මානව සංහතියම එකම පවුලක් වශයෙන් සැලකිය යුතුවේ. කිසියම් නිශ්චිත පිරිසක ගේ පිහිටෙන් භක්තිය දියුණු කර ගනිමින් මෝක්ෂය සෙවීමේ ක්‍රියාව, ඉස්ලාම් හෙළාදකී. අතර මැදියෙකු ගෙන් තොරව, අල්ලාහ් හා සෘජුසම්බන්ධතා පවත්වා ගත යුතුය.

නිදහස් මිනිසා:

අල්ලාහ් ගේ විශ්වධනම තීර්මානාය, මිනිසාය. මිනිසාට ඉස්තරම් හැකියාවක් හා කුශලතාවක් හිමිකර දී ඇත. නිදහස් සිතුව පැතුම, ක්‍රියා හා නිසි මඟ තෝරා බේරා ගැනීමෙහිලා මිනිසාට පුරුණ නිදහස ඇත. අල්ලාහ් වසින් ඔහුට සෘජු මාවත දක්වා

ඇත මිනිසා ගේ ජයග්‍රහණය හා විමුක්තිය රැඳී ඇත්තේ එකී කරුණු ද්වය පිළිපැදීමෙනි. ඉස්ලාම, මනුෂ්‍යත්වයේ ශ්‍රේෂ්ඨත්වය ගැන උගන්වයි. ජාති, කුල, දේශ, භාෂා, ලිංග හෝ වර්ණ දී හේද කිසිත් නොතකා සෑම මිනිසෙකුටම සම තැන පුදකරයි. අල්කුර්ආනයේ සඳහන් අල්ලාහ් ගේ අණපනත් සහ රජුලුල්ලාහ් (සල්) තුමා ගේ ජීවිතාදර්ශය, සෞප්‍රසියල්ල අභිභවමින් උත්කෘෂ්ඨ ස්ථානයක් දරයි. උසස් පහත්, පාලක, පාලිත රජපුත් ගොවිපුත් යනාදීන් කාටත් එය පොදුවේ.

අල්කුර්ආන සහ අල්හදිස්:

අල්ලාහ් ගෙන් පරිසමාප්තව පහළ වුණේ අල් කුර් ආනයයි. එය ඉස්ලාමීය දේශනා හා අණ පනත්වල මූලසාරය වේ. ආගම, සඳ්වාරය, මානව ඉතිහාසය, වතාවත් ඥානය, ප්‍රඥාව, අල්ලාහ් හා මිනිසා ගේ අන්තර් සම්බන්ධය, ඇතුළු ව, සමාජ යුක්තිය, ආර්ථිකය, දේශපාලනය, ව්‍යවස්ථා, අධිකරණය, නීතිය හා ජාත්‍යන්තර සම්බන්ධය සඳහා ඉවහල් වන අර්ථාන්විත ඉගැන්වීම් යනාදිය අල්කුර් ආනයේ අඩංගු වැදගත් කරුණු වේ.

මුහම්මද් රජුලුල්ලාහ් (සල්) තුමා අකුරු තොදත්තැකියවීමට හෝ ලිවීමට නුපුළුවන, එහෙත් තබී අනුගාමිකයන් සභාඛාවරුන් විසින් රජුලුල්ලාහ් (සල්) තුමාගේ උපදෙස් යටතේ අල්කුර් ආනය කට පාඩම් කිරීමත්, ලේඛනගත කිරීමත් සිදුවිය. මේ අනුව අල්කුර්ආනය පහළ වු ප්‍රකාරයෙන්ම පහළ වු ප්‍රකෘති භාෂාවෙන්ම (අරාබි) ඔහුම කෙතෙකුට ලබාගත හැකිව ඇත. එහි අරුත් සඳහන් පරිවර්තන ග්‍රන්ථ භාෂා රැසකින්ම පළවී ඇත. අල් හදීස් යනු රජුලුල්ලාහ් (සල්) තුමා ගේ දේශනා, අදහස් හා ක්‍රියාවන්ය. ඈ ප කැපවු සභාඛාවරුන් විසින් මෙවා ඒකරාශී කරන ලදී. හදීස්වලින් අල්කුර් ආනය පාඩයන් ප්‍රවේශමෙන් වීග්‍රහවේ.

වතාවත්හි අරමුණ:

ඉස්ලාම හුදෙක් වාරිත්‍රානුකූල ප්‍රතිපත්ති වතාවත් පමණක් අනුමත කරන්නේ නොවේ. එමගින් අධිෂ්ඨානය හා ක්‍රියාව අවධාරනය කෙරේ. අල්ලාහ් නැමදීම යනු, ඔහු පිළිබඳ අවබෝධය, ඔහුකෙරෙහි වාත්සලය හා ජීවිතයේ සෑම කාර්යාවලියකදීම, කාර්යාංශයකදීම, ඔහුගේ අණසකට අනුකූලව ජීවත් වීමයි. යහපත සිදුකරමින්, ඔහු තහනම් කළාවූ ක්‍රියා හා හිංසාවලින් වැළකී, සිල්වත් හා යුක්ති ගරුකව ජීවත්වෙමින්, මිනිස් වර්ගයාට සේවය කිරීම මාර්ගයෙන් අල්ලාහ්ට සේවය කළ යුතුය.

අල්කුර්ආනයෙන්, මේ අරමුණ මෙසේ විකිත ලෙස විස්තර කෙරේ. “පෙරදිගට හෝ බටහිරට ඔබ ගේ මුහුණ හැරවීම ශීලයක් නොවේ. ශීලය වන්නේ, අල්ලාහ් කියාමක් පරමාත්ම දවස, මළක් වරුන් සුරුහසන් ආගම හා තබ්වරුන් කෙරේ විශ්වාසය පිහිටුවීමයි. අල්ලාහ් කෙරේ සෙනෙහසින්, ඥාතීන් අතාථයන් හා දිළිහ්දන්, මගින් හා යාවකයන්ට ස්වකීය වස්තුවෙන් විය පැහැදිලි කිරීම; වහලුන් නිදහස් කරවීම; අඳුළු වතාවත් පිරීම; සකාත් ගෙවීම; පොරොන්දු ඉටුකිරීම; දුක්පීඩාදී බෙදයන්හි දී ඉවසීම යතාදියයි. මෙවැන්නෝ සැදහැවත්වූ වෙති. මෙවැන්නෝ අල්ලාහ්ට බියැත්තෝ වෙති.”

(අල්කුර්ආන 2:177)

ඉස්ලාමීය ජීවන රටාව:

ඉස්ලාම මගින්, ජනතාවගේ විවිධ ක්ෂේත්‍රයන්ට අඳුළු අත්දැකීම් මාර්ගෝපදේශ සපයමින්, ස්ථිරසාර ජීවන රටාවක් ඉදිරිපත් කෙරේ. එමගින් ලැබෙන මගපෙන්වීම ඉතා පැහැදිලිය. අවබෝධයට පහසුය. ජනතාවගේ සාමාජික, ආර්ථික, දේශපාලනික, සද්චාරාත්මක හා අධ්‍යාපනික ජීවිතය ද ඊට ඇතුළත් වේ. අල්කුර්ආනය මගින් මිනිසාට, මෙලෝ ජීවිතයේ පරමාර්ථය, ඔහුගේ යුතුකම හා වගකීම; තමන් මෙන්ම ස්වකීය ලේ ඥාතීන්, සමාජයේ සහෝදර මිනිස් වර්ගයා, ස්වකීය මැවුම්කාරයා විෂයයෙහි යුතුකම හා වගකීම යනාදිය සිහිපත් කරවනු ලැබේ. අර්ථාන්විත ජීවිතයකට අඳුළු මූලික මගපෙන්වීම සැපයේ. පසුව, ඒ උසස් පරමාර්ථය ප්‍රායෝගික වශයෙන් බුදුන්පත් කරගනු පිණිස, මනුෂ්‍ය භාවය නම් අභියෝගයකට ලක් කෙරේ. ඉස්ලාමීය, මිනිස් ජීවිතය විෂම තරඟකාරී අංශ වලින් තොරව, ජීවිතය ඒකීය වශයෙන් සමපූර්ණ වේ. ගිහි හා පැවිදි වශයෙන් මිනිසකු තුළ විෂම අංශ දෙකක් නැත. මනුෂ්‍ය ස්වභාවය වශයෙන්, එතුළ මේ අංශ දෙකම ඒකරාශී වේ.

ඓතිහාසික නිරවද්‍යතාවය

මුහම්මද් (සල්) තුමා, ක්‍රි. ව. 570 දී, අරාබියේ මක්කා නගරයේ ප්‍රභූ පවුලක උපත ලැබූහ. එතුමාට හතළිස් වන වියවන කල, ප්‍රථම වරින් දිව්‍ය හෙළිකිරීම පහළ වන්නට විය. එතුමා ධර්මානුකූලයන්ගෙන් ඇරඹූ වහාම එතුමාට හා අස්භාවිකව අනේක ප්‍රකාර අවහිර බාධා එල්ල විය. ඔවුහු නානා භීෂණ අතවරයන්ට මුහුණ දුන්හ. මේ නිසා අල්ලාහ්ගේ අභිමතය අනුව, ඔවුහු අරාබියේ සෙසු නගරයක් වූ මදීනාවට හිඳින්න කළහ. වසර 23 ක තරම් සුළු කාලයක් තුළ එතුමා තම තබීන්වයේ වගකීම සියල්ල බුදුන්පත් කොට වයස අවුරුදු 63 දී මෙලොවින් තුරන් වූහ. එතුමා අල්කුර්ආනයේ

ඉගැන්වීම් වලට අනුකූලව, සමස්ත මානව සංහතියටම ආදර්ශමත්වූ පරිපූරණ ජීවිතයක් ගත කළහ.

ඉස්ලාමිහි යථාර්ථවාදී කරුණු:

ඉස්ලාම හි සත්‍ය දෙසීම පැහැදිලි හා නොවක් සෘජු මාර්ගය නිසා, සත්‍යය සොයන වූත්ට එමගින් බෙහෙවින් අනුග්‍රහයක් අත්වේ. මෙය, ජීවිතයේ සච්ඡාදන ගැටළුවකට විසඳුමක් වේ. මහඟු සාර්ථක හා අංගසම්පූර්ණ ජීවිතයක් සඳහා, සෑම අවස්ථාවකදීම සකළ සංස්කාරකම නිර්මාතෘ සච්ඡාදන, පරම දයාබර වූ අර්ක්‍ෂකයා වන අල්ලාහ් ගේ මග පෙන්වීම ලැබේ.

මුස්ලිම් ජනගහණය (1975 දී කළ ගණනයකි.)

අප්‍රිකාව - දශලක්ෂ 224. 20

ආසියාව - දශලක්ෂ 575. 30

යුරෝපය - දශලක්ෂ 20. 00

උතුරු හා දකුණු අමෙරිකාව - දශලක්ෂ සහ ඕස්ට්‍රේලියාව 4.00

එකතුව- 823. 50

මුස්ලිම් ජනගහණ වර්ධනය හා ඉස්ලාමය වැළඳ ගැනීමෙහිලා ජගත් ව්‍යාප්ත ප්‍රවර්ණතාවය සලකා බලන කල, 1975 න් වසර නවයකට පසු, ලෝක මුස්ලිම් ජනගහණය කොටි සියය ඉක්මවා ඇතැයි විශ්වාස කෙරේ.

රටේ බහුජනතාව වශයෙන් එනම් 50% කට වඩා මුස්ලිම් ජනකායක් වෙසෙන රාජ්‍යයන් 58 ක් ඇත.

නූතන ගැටළුවලට විසඳුමක් වන ඉස්ලාම:

මානව සහෝදරත්වය

නූතන මිනිසාට මුහුණ පෑමට සිදුව ඇති ප්‍රධාන ගැටළුවක් නම් ජාතිවාදයයි. ආර්ථික වශයෙන් සංවර්ධිත රටවල, මිනිසුන් සඳට සංක්‍රමණය කලත්, මිනිසා සිය සහෝදර මිනිසා කෙරේ දක්වන වෛරය හා සටන්කාමීත්වය වලක්වාලීමට ඒ රටවල් සමත්වී

නැත. අනෙක් අතට ඉස්ලාම ඉකුත් වසර 1400 තුළ ජාතිවාදය තුරන් කළ හැකි අන්දම ක්‍රියාවෙන් ඔප්පු කළේය. සෑම වසරකදීම හප් සමයේදී ඉස්ලාමීය සහෝදරත්වය නමැති භාස්කම, සියැසින් දකගත හැකිය. එහිලා සෑම ජාතියකම, දේශයකම දනෝ තම සහෝදරත්වය ක්‍රියාවෙන් වීදහා දක්වති.

නොබ්ලිඥ්‍යු ජීවිත දර්ශනය

මිනිසා, ස්වකී මනුෂ්‍යත්වයේ පරමාර්ථයට අනුව ජිවත් වේ. තවුස් දිවියකට ආවධිත සමාජ මගින්, ජීවිතයේ විවිධ හා විෂම ක්ෂේත්‍රයන් හි පවත්නා අවශ්‍යතාවයන් ඒකරාශී කළ නොහැකිය. තපෝ වෘත්තිය හා ආගමික භාවුද්, විද්වත්මක හා ආධ්‍යාත්මික භාවයද අතර ගැටුම පවතී. මේ ගැටුමට ඉස්ලාමයෙන් අවසානයක් දක්වේ. එමගින් මිනිස් ජීවිත දර්ශනයට පිටුවහලක් අත්වේ.

අල් කුර්ආනය

ගැන වියතුන්ගේ අදහස්

අල් කුර්ආනය ගැන වියතුන්ගේ අදහස්:

මනුෂ්‍ය වර්ගයා වෙනුවෙන්, දිව්‍යමය මාර්ගෝපදේශ, දෙයාකාරයකින් පහල විය.

(1) අල්ලාහ්ගේ වදන් මගින්,

(2) මිනිස් වර්ගයා හා සබඳතා පවත්වා ගනු පිණිස අල්ලාහ් විසින් තෝරා ගන්නා ලද නබිවරුන් මගින්,

මෙ දෙවැදෑරුම් කරුණු කවදත් සමගාමීව පවතී. ඉහත සඳහන් කළ කවර කරුණක් හෝ නොසලකා හැරිය කළ, අල්ලාහ්ගේ මනාපය කවරෙක් දැයි දනගැනීමෙහිලා නොමග යාමක් සිදුවේ. හිඤ්ඤා භක්තිකයෝ නබිවරුන් ගැන නොසලකා, ඒ නබිවරුන්ගේ පොත් දහම වලට පමණක් අවධානය යොමු කළහ. මෙ නිසා, ඒවා හුදෙක් වාක්‍ය ප්‍රභේදිකාවන් බවට පත් වී ඉඳුරා අතර ම. විය. මෙ අන්දමින් ම ක්‍රිස්තියානීන් විසින්, අල්ලාහ්ගේ පොත ගැන නොසලකා, සෑම වැදගත් කමක්ම සේපුස් වහන්සේ වෙත යොමු කරන ලදී. මෙ අනුව උන්වහන්සේට දිව්‍යත්වයක් ආදේශ කළ අතර, බයිබලයේ සාර ධර්මය එනම් අල්ලාහ්ගේ ඒකීයත්වය හඟවන තව්හිදය අමතක කොට දමන ලදී.

මේ හේතුවෙන් අල්කුර්ආනය පහල වත්තට පෙරාතුව පහළ වූ දිව්‍ය හෙළිකිරීම වහි-තිදසුනක් වශයෙන්, පැරණි තෙස්තමේන්තුව සහ ගුහාර-වී යනාදිය ග්‍රන්ථාරූඪ වූයේ ඒ නබිවරුන්ගේ ඇවෑමෙන් බොහෝ කලකට පසුවය. එයද සිදුවූයේ පරිවර්තන වශයෙනි. හේතුව මුසා නබි(MOSES) (අලයි) තුමාගේ හෝ ඊසා නබි (JESUS CHRIST) (අලයි) තුමාගේ අනුගාමිකයින් විසින්, ඒ නබිවරුන් ජීවතුන් අතර සිටියදී ම ඔවුන්ගේ ධර්මානුශාසනාවන් ආරක්ෂා කිරීම සඳහා, සැලකිය යුතු වෑයමක් නොදැරීමයි. ඒ නබිවරුන්ගේ මරණයෙන් බොහෝ කලකට පසුව, ඒවා ලේඛන ගත විය. මේ අනුව, අද අප අතර බයිබලයේ ස්වරූපයෙන් පැරණි හා අලුත් තෙස්තමේන්තු පවත්නා ග්‍රන්ථය අද්‍රු නබිවරුන්ගේ ප්‍රකෘති ධර්මානුශාසනාවන්, අනුගාමිකයන් විසින් ආදේශ කිරීම, ඉවත් කිරීම සිදුකලා වූ පෞද්ගලික කර්තව්‍යයකි. අනෙක් අතට, අවසාන දිව්‍ය හෙළිකිරීම සිදුකලා වූ පෞද්ගලික කර්තව්‍යයකි. අනෙක් අතට අවසාන දිව්‍ය හෙළිකිරීම වලින් සමන්විත අල් කුර්ආනය ප්‍රකෘති ආකාරයෙන්ම පවතී. එහි ආරක්ෂාව අල්ලාන් විසින් ම දරනු ලැබේ. මේ නිසා මුහම්මද් නබි(සල්) තුමාගේ ජීවිත කාලය තුළදීම, තල්පත්, සත්ව සම් හා ඇටකටු යනාදීන් හි වෙන්වෙන් වශයෙන් වුවද, ඒවා ලේඛනගත විය. මේ හැර, මුහම්මද් රසූල්ලාන් (සල්) තුමාගේ ලක්ෂ සංඛ්‍යාත සහභාගවරුන් (අනුගාමිකයන්) විසින් සම්පූර්ණ කුර්ආනයම කටපාඩම් කරගන්නා ලද අතර රසූල්ලාන් (සල්) තුමාගේ පශ්චිම අවධියේ එතුමා ජබරිල් (Gabriel)(අලයි) හමුවේ වසරකට වරක් හෝ දෙවරක් කියවා ඉදිරිපත් කළහ. ඉන්මතු, පළමු කලීෆා වූ අබුබක්ර්(රළු) තුමාගේ මෙහෙසීමෙන් සම්පූර්ණ කුර්ආනයම ඒක රාශිකොට, තනි ග්‍රන්ථයක් වශයෙන් සකස් කරන ලදී. රසූල්ලාන් (සල්) තුමාගේ වෘත්තිය ලේඛකයා වූ සයිද් ඉබ්නු තාබිත්(රළු) තුමා, මෙය ලේඛනාරූඪ කළහ. අබුබක්කර්(රළු) තුමාගේ මරණය මොහොත දක්වා, එය එතුමන්ගේ භාරයේ පැවතියේය. අනතුරුව දෙවන කලීෆා වූ උමර්(රළු) තුමාගේ භාරයෙන්, එතුමාගේ ඇවෑමෙන් හෆ්සා(රසූල්ලාන් සල් තුමාගේ මෙහෙසිය) තුමියගේ භාරයෙන් පැවතුණි. තෙවන කලීෆා වූ උස්මාන්(රළු) තුමා, කුර්ආනයේ මුල් පිටපත් ඇසුරින් පිටපත් කීපයක් කරවා, ඉස්ලාමීය අධිරාජ්‍යයේ ප්‍රදාන නගරයට යැවුහ.

අල්කුර්ආනය, මෙයා සුපරීක්ෂාකාරීව සුරකිනු ලැබුණේ, මානව සංහතියේ මතු පරම්පරාවලටද එමගින් මග පෙන්වීම සැලසීමේ පරමාර්ථයෙනි. එය පහළ වූ මාතෘ-අරාබි-භාෂාවෙන්, ආමන්ත්‍රණය නොතේරෙන්නේ එබැවිනි. එමගින්, පෞද්ගලි මිනිසුන්ට ආමන්ත්‍රණය කෙරේ.

“මනුෂ්‍යය ඔබ ඔබේ ස්වාමියා ගෙන් ඉවත් කරවන්නේ කවරෙක්ද?”

මුහුම්මද් රසුල්ලාහ් (සල්) තුමාගේ හා ලොව පුරා වෙසෙන මුස්ලිම් සන්දන්ගේ ජීවිතාදර්ශයෙන් කුර්ආනීය ඉගැන්වීම් නහවුරු කෙරේ. අල්කුර්ආනයේ විශිෂ්ටත්වය වන්නේ, පොදු යහපත උදෙසා පහසුවෙන් ග්‍රහණය හා ආදේශ කරගත හැකි අවවාදාත්මක සාහිත්‍යවත් ඉදිරිපත් කිරීමයි. කවර මිනුම් ක්‍රමයකින් වුවද, පරිසමාප්ත ඥානය වන්නේ, කුර්ආනීය ඥානයයි. එමගින් ශරීරය පිළිකුල් කොට කොන්කර දීමක් හෝ එයට ආත්ම වධ වේදනාවක් පැමිණවීමක් නොකෙරෙයි. ආත්මය ගැන නොසලකා හැරීමක්ද නොකෙරේ. මනුෂ්‍යයෙකුට දිවියේදී හෝ දේවියකුට මනුෂ්‍යත්වය හෝ ආදේශ නොකෙරේ. මවනු ලබන වූ පරිද්දෙන්ම, සමස්ත සංස්කාරයක්ම ඒ ඒ ස්වභාවයේ ලා සලකනු ලැබේ.

යැබැවින්ම අල්කුර්ආනයේ ප්‍රබන්ධකයා මුහුම්මද් රසුල්ලාහ් (සල්) තුමා යයි මතය දරණ විශාරදයන් විසින්ම, අල් කුර්ආනයේ, පුහුණු මිනිසෙකු විසින් සිදු කළ නොහැකි අසාමාන්‍ය අනුභාවයක් පවත්නා බව පිළිගැනේ. සයවන ශත වර්ෂයේ විසූ පුරුෂයෙකු විසින් කුර්ආනයේ සඳහන් වන්නාක් බදු, විදුත්මක සත්‍යයන් විග්‍රහ කළ හැකිවේද? ගණිතයක් තුළ කලලයක් භ්‍රමණය වන ක්‍රමය නූතන විද්‍යායෙකු මෙන් ඒ නිසා නිවැරදි ලෙස වචනා කළ හැකිවේද?

දෙවනුව, ස්වකීය සහතිස් වන විය දක්වා, ඉදුරා අවංක විශ්වාසවන්ත භාවයට නමගිය මුහුම්මද් රසුල්ලාහ් (සල්) තුමාට, අරාබියේ කාලින වියත් කවීන් හා කවීකයන්ටත් නුපුළුවන් වූ තරමේ අනුපමය සාහිත්‍ය කෘතියක කතෘවරයා විය හැකියැයි පැවසීම තර්කානුකූල විය හැකිද?

අවසාන වශයෙන්, අවංක හා විශ්වාසවන්ත භාවය තිමින්නෙන් 'අල් අමින්' නම විරූද්ධවලිය ලත්, ස්වකීය සමාජයේ හා නොමුස්ලිමුන්ගේ ද ගරුබුහුමනට ලක්වූ පුරුෂයෙකු, ව්‍යාජ නිවේදනයක් සහිතව ඉදිරිපත් වෙමින්, භූතලය මත අතිශ්‍රේෂ්ඨ සමාජයක් ගොඩනැංවිය හැකි තරමේ ප්‍රශික්ෂිත, අවංක හා විශ්වාස දයක පිරිසක් පුද්ගල කළේ කෙසේදැයි විමසා බැලිය යුතුය.

යැබැවින්ම, අල්කුර්ආනය අල්ලාහ් හෙළිදරව් කළ ග්‍රන්ථය බැව් අවංක හා අපක්ෂපාති විමර්ශකයන් අදහනු ඇත.

යැබැවින්ම, අල් කුර්ආනය අල්ලාහ් හෙළිදරව් කළ ග්‍රන්ථය බැව් අවංක හා අපක්ෂපාති විමර්ශකයන් අදහනු ඇත.

අල්කුර්ආනය සම්බන්ධයෙන් පුප්‍රසිද්ධ නොමුස්ලිම් වියතුන් දරන අදහස් එමටය. ඒවා අවශ්‍යයෙන්ම පිළිගතයුතු නැතත්, ඔවුන්ගේ ඇතුළු අදහස් මෙහිලා සඳහන්

කිරීම වරි. නූතන ලෝකය, අල්කුර්ආනයේ සත්‍යතාවයට කොතරම් සමීපව සිටින්නදැයි මෙමගින් පැහැදිලි වේ. ඉහත සඳහන් කරුණු සිතෙහි රඳවා ගෙන, අල්කුර්ආනය පරිශීලනය කරන ලෙස, විවෘත මනසක් පිහිටි වියතුන්ගෙන් ඉල්ලා සිටිමු. කුර්ආනය, සාමාන්‍ය පුරුෂයෙකු විසින් රචනා කළ නොහැක්කක් වග ඔවුන්ට ප්‍රත්‍යක්ෂ වන බව නිසැකය.

“අල් කුර්ආනය කියවන විට, මුලදී අමිහිරිව, පසුව සෑම අවස්ථාවකදීම, තැවුම් වෙමින්, කුල්මත් කරවමින්, විශ්මයට පත්කරවමින්, අවසානයේදී එය කෙරෙහි ගරුසරු ආකල්පයක් ඇතිකරයි..... එහි ලතාව , ගෞරවය, අඩංගු කරුණු අතර පවත්නා එකඟත්වය, හා අවල අරමුණු ප්‍රශංසනීය වේ. ඒ කෙරෙහි සද්කාලීන වූ සෑදූ අවනතභාවයක් හටගනී. මෙසේ මෙ ග්‍රන්ථය මතු සෑම වකවානුවක දීම විශිෂ්ඨ බලපෑමක් පවත්වා ගත්තේය.”

ගෝසන් (T. P. Hughes' Dictionary of Islam-8වන 526)

“ජගත් බම් ග්‍රන්ථ අතුරින් කුර්ආනය ඇත්තෙන්ම විශිෂ්ඨ ස්ථානයක් උසුලයි. ඉතිහාසය ගොඩනගන සාහිත්‍ය ක්ෂේත්‍රයේ ශ්‍රාධාලතම තැන දරුවන්, මේ මගින් විශාල ප්‍රමාණයක මිනිස් සමාජ බිහිකොට ඇත. මිනිස් ආකල්පයන්හි ඉඳුරා නව මුහුණුවරක් මෙන් ම තව ජීවන රටාවක් ද බිහිකර ඇත.

මුලින් ම, අරාබි අර්ධද්වීපයේ, කාන්තාරය ප්‍රමාණාතික්‍රාන්ත විවිධ ගෝත්‍රිකයන්, එකම වීර ජාතියක් බවට පත් කළේය. පසුව, මහමමදික ලෝකයේ විශාලතම දේශපාලන හා ආගමික සංවිධානයක් වශයෙන් පෙරමුණ ගත්තේය. මෙය වත්මන් යුරෝපයේ හා පෙරදිග රටවල විශාලතම බලවේගයක් වශයෙන් සැලකේ.”

G.මාර්ගෝලියන්- J. M. රොඩ්වෙල්ගේ The Koran පොතෙහි හඳුන්වීම- New York - Every Man's Library 1977-8වන 7.

“ශ්‍රේෂ්ඨ කාව්‍යයක්! පසුව, දුරින් හා කාලයෙන් ඇත එපිට වසන්නන් කුළු, තරක විරහිත හැගිම උද්ධාරන, ඊටත් වඩා මානසික සංවර්ධනයක් හට ගත්වන ශ්‍රේෂ්ඨ කාව්‍යයක්! කියවීමේ අරුත අතර කොට ඉතා ඔහුකමින් කියවන්නට ඉවහල් වන්නක්! මිනිස් සිතකින් නිපදවූ ඉස්තරම කෘතියක්ය යන අහිතකර ආකල්පය පහවී, විමනියක් හා ඒ කෙරේ තදඇල්මක් ද හටගනී.”

Dr.ස්ටෙයින්ගාස්- T. P. Hughes Dictionary of Islam 8වන 526-7

“අල්කුර්ආනය මුහම්මද් තුමන්ගේ කෘතියකැයි පවසන්නන්ගේ කල්පිතය, සාවද්‍ය සහගත බව, ඉහත සඳහන් කරුණුවලින් පෙනේ. අකුරු නොදන්නෙකු වියින්, මුළු මහත් අරාබි සාහිත්‍යයේ විශිෂ්ටතම සාහිත්‍යධරයා විය හැක්කේ කෙසේද? තත්කාලයේ අන් කිසිදු මිනිසෙකු නොදන සිටි තරමේ අල්ප මාත්‍ර වරදකින් තොරව, එබඳු විදුන්මක සත්‍යයන් හෙළිදරව් කළ හැක්කේ කෙසේද?”

Maurice Bucaille - The Bible, The Quran and Science 1978(8වන පිටුව 125)

“එමනිසා මෙහිලා පර්වයක් හෝ අනුදැනීමකින් තොරව, සාහිත්‍ය කෘතියක් සම්බන්ධයෙන් කරන රසාස්වාද මීමමක් නොකල යුතුය. කුර්ආනය මගින් මුහම්මද් තුමාගේ ප්‍රතිවාදීන් හා රටවැසියන් තුළ ඇතිකලා වූ ප්‍රතිපලයන් ගැන සැලකිලිමත් විය යුතුය. ශ්‍රාවකයන් තුළ ඒවා ගත්කිමත් බලපෑමක් ඇතිකොට, දුදන දුදනත් සියල්ල එකම බෑමමකින් බැඳී, මහඟු සංවිධානාත්මක සමාජයක් ගොඩනැගිය හැකිවුවානම්, එහි භාෂා ශෛලිය අංග සම්පූර්ණ වේ. ඇත්තෙන්ම අල්කුර්ආනය මගින් අශිලාචාර ගෝත්‍රිකයන් තුළින් ශිලාචාර ජාතියක් බිහිවිය. ඉතිහාසයේ ගෞරවය, නොතැමෙන ජෙදයකින් තවමු තමාතාවයක් හට ගත්තේය.”

Dr. Steingassහිප්පස් ගේ Dictionery of Islam (8වන පිටුව - 528)

“මව පෙරවුවත් දැරූ ප්‍රයත්න තවදුරටත් දියුණු පිණිසත් අරාබි අල්කුර්ආනයේ අති විශිෂ්ට හා පුජනීය වූ භාෂා කෞශල්‍යතාවය සම්බන්ධයෙන් පිළිගත හැකි යම් කිසිවක් ගෙනහැර දක්වීම පිණිසත් මමද අල්කුර්ආනය පරිශීලනය කිරීමෙහිලා වෙහෙස ගත්තෙමි. එහි විවිධාකාර වූ විසිතුරු ශෛලියක් ගෙනහැර පාන පණිවිඩයට අතිරේකව, මිනිසාගේ ශ්‍රේෂ්ඨතම සාහිත්‍ය මාධ්‍යය වශයෙන් උසුලන අනභිභවනීය ස්ථානයක් සැලකුව මනාය. අල්කුර්ආනය කියවන කළ, ශ්‍රවණය කළ පමණින්, දැසින් කදුළු ගලන බවත්, අධ්‍යාත්මික වශයෙන් උත්තරීතර ඵලයක් අත්වන බවත්, එය අදහන්නෝ ප්‍රකාශ කරති. මේ අදහස පුරව පරිවර්තකයන් වියින් ඉදුරා නොසලකා හැර ඇත.”

Arther J. Arberg-The Koran Interpreted,London - Oxford University Press 1964-8වන පිටුව 10

අල්කුර්ආනය, නූතන විදුන්මක පහතින් මනා ලෙස පිරික්සීමේ දී ඒ දෙක අතර පවත්නා අන්‍යෝන්‍ය එකඟතාවය සත්‍යයක් සේ පැහැදිලි වේ. මේ බැව් මීට පෙර බොහෝ අවස්ථාවල ගෙන හැර දක්වමු. මුහම්මද්ගේ දර්ස පැවති දැනුම මට්ටම

අනුව, මෙබඳු වගන්ති සඳහන් කෘතියක, ප්‍රබන්ධකයාටම හැකියාව මිතියකු තුළ පැවතුනේ යැයි කොහෙත්ම සිතාගත නොහැකිය. අල්කුර්ආනයට එකී ද්‍රව්‍යාංශ ශ්‍රේෂ්ඨත්වය හිමිවන්නේ ඊට භෞතිකවාදී විග්‍රහයක් කිරීමෙහිලා මධ්‍යස්ථ මතධාරී විද්‍යාඥයෙකුට හැකියාවක් තැනිවන්නෙන් ඒ හේතුවෙනි.

Maurice Bucaille- The Quran and Modern Science- 1981පිටුව - 18

ඉස්ලාම් ගැන ඔවුන්ගේ අදහස්

මුහම්මද් රසූලුල්ලාහ් (සල්ලල්ලාහු අලයිහිව සල්ලම) තුමාට පහළවූ ඉස්ලාමය, පෙර පහළ වූ සෑම ආගමකම එකතුවක් හා සමාජනයක්වේ. මෙතැන්, එය සෑම යුගයකට මෙන්ම සෑම ජන කොටසකට මපොදුවේ පහළ වී ඇත. මෙය අගනා සාධක වලින් සනාථ වේ.

පළමුව, මෙ ඉද්ධ වූ ග්‍රන්ථයේ - කුර්ආනයේ අත්තර්ගත කරුණුවලට හා එහි නිමාවට සරිලන අත් කිසිදු ග්‍රන්ථයක් පහළ වී නැත. දෙවනුව, සෙසු කිසිදු දහමක් සෑම යුගයකට මෙන්ම, මිනිස් ජීවන රටාවේ සෑම ක්ෂේත්‍රයකට ම ගැලපෙන ලෙස පහළ වී නැත. මානව සංහතියට පළල් ආකාරයකින් අමතමින් සියලුම මානව ගැටළුවලට මූලික මගපෙන්වීමක් ඉදිරිපත් කරන්නේ ඉස්ලාම් පමණි. මේ සියල්ලට වඩා, ඉස්ලාම්, මුහම්මද් රසූලුල්ලාහ් (සල්) තුමාගේ නායකත්වයෙන් මෙන්ම, ඉතික්බිති පුරා ගත වර්ෂ දහ හතරක් මුළුල්ලේම, ආදර්ශවත් සමාජ ගොඩනගමින් එහි විශිෂ්ටත්වයද ලොවට සනාථ කර ඇත.

ප්‍රමාණවත් භෞතික සම්පත්වල ආධාරයකින් තොර ව, ස්වකීය ප්‍රතිවාදීන් පවා ඉස්ලාමීය තුරුලට ගැන්මෙහිලා, මුහම්මද් රසූලුල්ලාහ් (සල්) තුමා ලත් ජයග්‍රහණය, ඇත්තෙන්ම භාස්කමකි. ප්‍රතිමා වන්දකයෝ, මුතුන්මිත්තන්ගෙන් ගතානුගතික පූජා වතාවත් අන්ධානුකරණය කළෝ, ගෝත්‍රික වාද හේද වර්ධනයකළෝ මානව ගරුත්වය හා රුධිරය අය ධාතූන්දමින් කෙලෙසමින් වියුවෝ, ඉස්ලාම් හා එහි නබිතුමන් යටතේ අනිප්‍රශික්ෂිත දහන් බවට පරිවර්තනය වූහ. ඉස්ලාම් මිනිසාට අධ්‍යාත්මික ශ්‍රේෂ්ඨත්වයත්, මනුෂ්‍යාභිමානයත් අත්කර දුන්නේය. මිනිසුන්ගේ සාමාජික, සංස්කෘතික, සද්වාරාත්මක, ආර්ථික යනාදී සෑම

කටයුත්තකට ම අදාළ මූලික තිති රීති හා පිළිවෙත් ඉස්ලාමය මගින් සකසා දෙන ලදී. මෙවා මනුෂ්‍ය ස්වභාවය හා කොතරම ගැලපේද යත් කවර ප්‍රශ්නකටත්, එය යෝග්‍ය වන්නේය.

මුල් අවධියේදී ඉස්ලාම හි සුවිශේෂ සාර්ථකත්වය වටහා ගනු වෙනුවට බටහිර ක්‍රිස්තියානිහු ඉස්ලාමය තමන් තරම වදින්නට බිහි වූ ධර්මයක් වශයෙන් සලකන්නට වූහ. මෙකී ආකල්පය කුරුස යුද්ධ සමයේදී තවත් බලවත් විය. මේ නිසා ඉස්ලාමය වනසා ලන අවයෝග්‍ය දහස් සංඛ්‍යාත පොත් පත් පල කලහ. එනමුත් ඉස්ලාම හි ඉස්තරම ශ්‍රේෂ්ඨත්වය නූතන විශාරදයන්ට හෙළිදරව් වීමෙන් පසු, ඔවුහු ඉහත කී රීතියා පක්ෂග්‍රාහී ලේඛකයන් ගේ වෛදනයා සපුරා සාවද්‍ය බව, ලොවට පැහැදිලි කරන්නට වූහ.

නූතන සමයේ, ඇතැම් පුපුකට මුස්ලිම් නොවන විශාරදයන්, ඉස්ලාම සම්බන්ධයෙන් දරන අදහස් සැලකිල්ලට ගත මනාය. ඇත්තෙන්ම සත්‍යයේ සත්‍යතාවය සනාථ කරනු පිණිස බාහිර ආධාරයෝපාකාර අවශ්‍ය නැත. එහෙත් කාලාන්තරයක් මුළුල්ලේ දීයත් කළා වූ දුෂ්මාන ව්‍යාපාර හේතුවෙන් ස්වාධීන හා සත්‍යවාදී චින්තකයන් ගේ චින්තන සන්නායකයේ ද වැරදි ආකල්ප රෝපනය වී පැවතිය හැකිය. ඉස්ලාම හි තත්වාකාර අගය පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ තොරතුරු මගින්, අවබෝධවනු ඇතැයි උදක් ම අපේක්ෂා කරමු.

“මෙය - ඉස්ලාම - පුජක භාවය වෙනුවට මනුෂ්‍යභාවය ස්ථාපනය කළේය. මෙමගින් වහලුන්ට අපේක්ෂා සහගත වියවාසයත්, මානව සංහතියට සහෝදරත්වයත්, මනුෂ්‍ය ස්වභාවයේ මූලිකාංග පිළිගැනීමක්ද සිදුකෙරේ” Canon Taylor 1887. 10.07 දවල්වර හැමිටන් ගිබ් පුජකසභාවේදී කළ ප්‍රකාශයක්. The Preaching of Islam (පිටුව 71-72) Arnold විසින් උපුටා දක්වන ලදී.

“ඉස්ලාම හි මහඟු පිළිවෙත්වලින්, විශිෂ්ටතම අංගයක් වනුයේ, සාධාරණත්වය පිළිබඳ හැඟීමයි. මා කුර් ආනය කියවන කල, එකී උතුම් පිළිවෙත හුදෙක් ව්‍යාජයක් නොව, දෛනික මනුෂ්‍ය ජීවිතයේ පවැත්මට උචිත වූ ප්‍රායෝගික චිත්‍ය ධර්මයක් බව පැහැදිලි වේ. මෙය, මුළු මහත් ලෝකයටම යෝග්‍ය වේ.”

සරෝජිනි නායුඩු - ඉස්ලාම හි පිළිවෙත් නැයින් කරන ලද දේශන Speeches And Writings of Sarojini Naidu Madras 1918 පිටුව 167.

“සටත්කාමී මුස්ලිමුන් විසින් අසිපත් තුඩින්, ලොව පුරා ඉස්ලාමය - බලයෙන් - කාවද්දන ලද්දී ඉතිහාසඥයන් නොකඩවා කළ ප්‍රකාශය බැරෑරුම් මුසාවක් වන

වග කෙසේ හෝ ඉතිහාසයෙන් ම සනාථ වේ". De Lacyo'leary Islam at the Crossroads- London 1923පිටුව 8.

"මනුෂ්‍ය ගුණසිද්ධිය පිණිස, ඉස්ලාමයෙන් ඉටුවිය යුතු තවත් වැඩ කොටසක් ඇත. යුරෝපයට වඩා, ඉස්ලාම් පෙරදිගට සමීප ව ඇත. මෙම මගින් සමාජාන්තර වශයෙන්, මනා අන්‍යෝන්‍ය අවබෝධයක් හා සහයෝගීතාවයක් පවත්වාගෙනඇත. විවිධ ජනසමාජ අතර සමානාත්මතාවය හා සමාන වරම්, අයිතිවාසිකම් පුද්ගලිකත්වයක් කිරීමෙහි ලා, සෞඛ්‍ය කිසිදු සමාජයක් මෙබඳු සාර්ථක වාර්තාවක් පිහිටුවා ඇත. ජාති හා පාරම්පරික අසමගිකම්වලින් ගැටෙන ජන සමාජයක් සමගි සමාජයක් කිරීමේ ශක්තිය, තවමත් ඉස්ලාමයට ඇත. බටහිර හා පෙරදිග මහා ජන සමාජයන් අතර පවත්නා විරුද්ධවාදීකම, සාමකාමී මුහුණුවරකින් තුරන් කළ හැක්කේ නම්, ඉස්ලාමය ඒ සඳහා යෝග්‍යතම මාධ්‍යය වේ. පෙරදිග ජාතීන් හා සම්බන්ධතා පවත්වා ගැනීමෙහි ලා යුරෝපීය ජාතීන් මුහුණ දෙන්නා වූ ගැටළුවලට සර්වප්‍රකාර වූ සාර්ථක විසඳුම් රැඳී ඇත්තේ ඉස්ලාමයෙහිය. මේ ජාතීන් සමගි සමාජයක් වුවා නම්, නොගිණිය හැකි අගයක් ඇතිවේ. නමුත්, යුරෝපීය ජාතීන් විසින් ඉස්ලාම හි සහයෝගය පිටු දකිනු ලබන්නේ නම්, ඉස්ලාමය එහි ප්‍රතිවාදීන් අතට පත්කරනු ලබන්නේ නම් යථෝක්ත සාම සම්මුති දෙපක්‍ෂයේම විනාශයට තුඩුදිය හැකිය." H.A.R. ශබ් - Wither Islam - London 1932(පිටුව 379).

"මුහම්මද් තුමාගේ ආගමේ පවත්නා විශිෂ්ට පැවැත්ම සම්බන්ධයෙන් මම කවදත් උසස් අදහස් දරමි. සෑම යුගයකටම ගැලපෙන මහඟු වර්ධාධර්මයකින් යුත් එකම ධර්මය ඉස්ලාම් බව මට පෙනේ. එතුමා ශ්‍රේෂ්ඨ පුරුෂයකු බව මනා ව වටහා ගනිමි. ක්‍රිස්තියානි විරෝධීයකු නොවෙමින් පවසනවා නම්, එතුමා මානව සංහතියේ ගැලවුම කාරයාය. එබඳු පුරුෂයකු, නූතන ලෝකයේ ඒකාධිපති පාලනය අත්කර ගත හොත් දැනට පවත්නා සෑම ගැටළුවක් මකිරාකරණය වෙමින් , ලොවට බෙහෙවින් අවශ්‍ය ව ඇති සාමය හා සතුට අත්වන බව මම තරයේ විශ්වාස කරමි. වත්මන් යුරෝපය විසින්, මුහම්මද් (සල්) තුමාගේ ධර්මය පිළිගත හැක්කක් බවට හැඟෙන්නට වී ඇත. අනාගත යුරෝපයට ද එය ආදේශ විය හැක්කක් බව මගේ අනාවැකියයි." G.B. ෂෙෆ් The Genuine Islam - Vol.1 - No 8(1936).

"මුස්ලිමුන් අතර ජාතිවාදී අදහස් නොපවත්නා තත්ත්වය වූ කළී ඉස්ලාමයේ ඉස්තරම් දෘෂ්ටාංකිය. වත්මන් ලොවේ සිදුවෙමින් පවත්නා සිද්ධීන් ගැන සැලකීමේදී, ඉස්ලාමීය ශිලය දැවෙන අවශ්‍යතාවයක් වී ඇත." A.J. Toynbee- Civilization on Trial - New York- 1948 (පිටුව 205).

"ඉස්ලාමීය උදව වූ කළී, ඇතුළු වීම මානව ඉතිහාසයේ, අති විශ්මය ජනක සිද්ධිය

වශයෙන් සැලකිය හැකිය. අප්‍රසිද්ධ ජන කොටසකින් කාන්තාරය තුළින් ඉස්මතු වී (ගතවර්ෂයක තරම් කාලයක් තුළ පෘථිවියේ අඩකට වඩා ප්‍රදේශයක් තුළ විසිර ව්‍යාප්ත වූ) මහා අධිරාජ්‍යයක් බිහි කළේය. කාලාන්තරයක් පුරා පැවති ආගම් මති මතාන්තර ඉවත ලා නව ජන සමාජයක් පුනරුත්ථාපනය කළේය. අලුත් ම ලෝකයක් ගොඩ නැගුවේය.

මෙකී ප්‍රගතිය සිසාරා, තවත් තියුණු ලෙස විමසා බැලූවා නම් එහි පවත්නා අසා මාන්‍යය විශේෂත්වය දීක්වේ. සෙසු ප්‍රධාන ආගම් සාර්ථකව ප්‍රචලිත වූයේ සෙමිනි. ඒ සඳහා ද මහත් පරිශ්‍රමයක් දැරිය යුතු විය.

අන්තිමේදී සාර්ථක වූයේ, බලවත් රාජ්‍ය නායකයන් එකී දහම වැළඳ ගැනීමෙන් අනතුරුවය. ක්‍රිස්තියානි ධර්මයට කොන්ස්තන්තින්ද, බෞද්ධ ධර්මයට අශෝක අධිරාජ්‍යය, සරතුප්‍ර ධර්මයට සයිරස් රජු සිටියහ. මේ කවුරුත් තමන් තෝරාගත් දෘෂ්ටිය වෙනුවෙන්, මෙලෝ වශයෙන් හිමිව පැවති බලය යොමු කළහ. ඉස්ලාම් හි එවැනිකක් සිදු වී නැත. ජන ශූන්‍ය කාන්තාරයේ, තැනින් තැන යමින් ජීවත් වූවා වූ, භූතිභාසයේ ඊට පෙර කිසිදු වැදගත් තැනක් නොලද්ද වූ ජන කොටසක් තුළ ඉස්ලාම් පහළ විය. එය ඉදුරා මතුෂ්‍ය අනුබලයකින් තොර ව, කටුක, භෞතික බාධාවන් මැඩගෙන අති වේගයකින් පෙරට ගියේය. පිරනිස් කදුවැටිය සිට හිමාලය කදුවැටිය දක්වාත්, මධ්‍යම ආසියාතික කාන්තාරවල සිට මධ්‍යම අප්‍රිකානු කාන්තාර දක්වාත් වූ ප්‍රදේශය තුළ, පවතට බදු වේගයෙන් ජයග්‍රාහී ලෙස පැතිරී ගියේය." A.M.L. Stoddard, Islam - The Religion of All Prophets පොතකින් ගත් උපුටනය Begum Bawani Waqf- Karachchi Pkistan (පිටුව 56)

"වෘත්තාන්ත හා ඓතිහාසික වශයෙන් පුළුල් ලෙස සලකා බලන කල්හි, ඉස්ලාම්, අතීතාර්ථයෙන් ම යථාර්ථවාදී ධර්මයකි. ආගමික දෘෂ්ටියකට පදනම් වන්නා වූ ප්‍රබුද්ධිමත් යථාර්ථවාදී තීර්ථවතය, සර්ව ප්‍රකාරයෙන් ඉස්ලාමයට ගැලපේ. සාන්තවරුන් පිළිපැදීම, ආගමික යැයි සලකා නොයෙකුත් මිත්‍යා විශ්වාස, නාශුණ වැල්, යන්ත්‍ර මන්ත්‍ර භාවිතය යනාදීව මුස්ලිමුන් අතර නැත්තේ නොවේ. නමුත් ඉස්ලාමිහි බලවත් ප්‍රගතිය මධ්‍යයේ, නබි (සල්) තුමාගේ ධර්මානුශාසනාවන්ට සපුරා එකඟව, කුර්ආනය එහි ප්‍රකෘති තත්වයේ ම පවතී. එමගින් අල්ලාහ්ගේ ඒකීයත්වය 'තවහිද්' පිළිබඳ පිළිවෙත ඉතා විශිෂ්ට ගාමගීර පාර්ශ්වධ හා දැඩි අධිෂ්ඨානශීලීව අවධාරණය කෙරේ. මෙකී මූලික ප්‍රතිපත්තිය කෙරෙහි ඇති දැඩි බඳියාව සහ මෙම ධර්මප්‍රචාරකයන් තුළ පැවති තද බල උද්දේශය යනාදිය මුහුම්මද් තුමාගේ සාර්ථක ධර්මදූත ව්‍යාපාරයට බෙහෙවින් තුඩුදුන් බව කිව හැකිය.

"මේ සා අගනාවුත්, ආගමික විස්තරවලින් පොහොසත් වුත්, සාමාන්‍ය මිනිසුන්ගේ

ද පහසු අවබෝධය පිණිස වූත් දහමක්, මිනිස් සිත් සතන් ඇද ගැන්ම අරමයක් නොවේ. "Edward Monte La Propande Chretienne et Ses - Adversaries Musulmans- Paris 1890 -T.W.Arnold ගේ Preaching of Islam- London 1913 හි උපුටා දක්වන ලද්දකි.(පිටුව 413- 414).

"සාමාන්‍ය විග්‍රහයට අනුව මම මුස්ලිමෙකු නොවෙමි. නමුත් අල්ලාහ්ට (God) අවනත වුවෙකු වශයෙන් මම ද මුස්ලිම වෙමි. කුර්ආනයේ හා ඉස්ලාමීය සෙසු විෂයයන්හි දී දිව්‍යමය සත්‍ය රාශියක් අඩංගුව පවත්නා බව මම අදහමි. ඒවායින් , මාද, සෙසු බටහිර ජාතීන් ද උගත යුතු දේ තවත් අනන්තවත් ඇත. අනාගතයේ, එකම ආගමක් පිණිස වූ අවශ්‍ය සෑම අංගයක්ම - තොරතුරක්ම- ඉස්ලාමිහි අන්තර්ගතව ඇත."W.Montgomery Watt, Islam and Christianity today- London 1983 (පිටුව 9).

මුහම්මද් (සල්) තුමා

ගැන වියතුන්ගේ අදහස්

කුරුස යුද්ධ සමයේදී, මුහම්මද් (සල්) තුමාට එරෙහිව විවිධාකාර අපවාදයන් සෙවීමෙහිලා ප්‍රතිවාදීහු අතිශයින් උනන්දු වූහ. නමුත් ආගම ඉවසීමේ හා තිදහස් චින්තන සහිත නූතන යුගයේ උදවත් සමග, රජුලුල්ලාහ් (සල්) තුමාගේ ජීවන රටාව හා චරිතය විග්‍රහ කිරීමෙහිලා බටහිර ලේඛකයෝ නැඹුරු වූහ. ඇතැම් නොමුස්ලිම් වියතුන් විසින් මුහම්මද් (සල්) තුමා සම්බන්ධයෙන් දරන අදහස්, මතු සඳහන් කෙරේ. ඒ මගින්, එතුමාගේ ශ්‍රේෂ්ඨත්වය ලෝකයා හමුවේ තවත් තහවුරු කෙරේ.

එනමුත් මුහම්මද් (සල්) තුමා, සත්‍යය හා මනුෂ්‍ය ජාතිය වෙනුවෙන් පහළ කලා වූ අල්ලාහ්ගේ පරිසමාප්ත නබිය යන වැදගත්ම සත්‍යය වටහාගනු පිණිස බටහිර ජාතින් තවත් පියවරක් ඉදිරියට යායුතුය. එතුමාගේ අසහය බව හා නබිත්වය අවධානයට ලක්විය යුතු කරුණකි. එහෙත් එය වටහා ගනු සඳහා බටහිර ජාතින් අවංක හා විධිමත් වැයමක් දරා නැත. එතුමාගේ ශ්‍රේෂ්ඨත්වය හා සාර්ථකත්වය උණුසුම් ලෙසින් පිළිගැනෙන්නේ, එතුමා අල්ලාහ්ගේ නබි බව පැහැදිලි වශයෙන්ම, නො එසේ නම් විමසා නොබලා, පිටුදැකීම ඇත්තෙන්ම මවිත විය යුතු තරම කරුණකි. ඔවුන්ගේ යටිතික ගැන සොයා බැලිය යුත්තේත් ඔවුන් දරන අදහස් පුනරාවලෝකනය කළයුතු අවශ්‍යතාවයක් පැන නගින්නේත් මෙහිදීය. මුහම්මද් රජුලුල්ලාහ් (සල්) තුමාගේ ජීවිතය හා සම්බන්ධ ඇතැම් තොරතුරු පහත සඳහන් වේ. මෙහි එතුමාගේ නබිත්වය සම්බන්ධයෙන් අපකෘපාතිවූත්, තර්කානුකූලවූත්, ස්වාධීනවූත් නිගමනයකට එළඹීමෙහිලා උපකාරී වනු ඇත.

සතළිස් වන විය දක්වා, මුහුමමද (සල්) තුමා පාලකයෙකු, දේශකයෙකු හෝ කටීකයෙකු වූයේ නැත. ස්වභාව ධර්මතාවය, ආගම දහම, නීතිය දේශපාලන හෝ සමාජ විද්‍යාව පිළිබඳ කිසිදු පිළිපැරක යෙදී නැත. එතුමා කෙරෙහි ශ්‍රේෂ්ඨ ජීවන රටාවක්, සිත්කලු පැවතුම, උසස් ගුණදහම හා ශක්ෂණයක් පැවැති බව නිසැකය. ඒ වුවත්, මතු දවස ඉමහත් පෙරළියක් සිදුකල හැකි තරම් ගැඹුරු වූ හෝ සුවිශේෂ වූ අසාමාන්‍ය ගතිලක්ෂණයක් එතුමා තුළ නොවීය, ඒ වුවත් නව නිවේදනයක් සහිතව හිරා ගුහාවෙන් පිටත් වූ කල, එතුමා ඉදුරා වෙනස් වී සිටියහ. එබඳු පැවැත්මක් ඇති පුරුෂයෙකු, කඩිමුඩියේ මුසාවාදියෙකු වශයෙන් පෙරළී අල්ලාහ්ගේ නබි වශයෙන් ආත්ම හඳින්වීමක් කර ගනිමින්, ස්වකීය ජනතාව කුපිතයට පත්කරනු ඇත්ද? කවර හේතුවක් නිසා, එතුමා ඒයා දුක්කරදර ඉවසා දරා ගත්තේදැයි පැනයක් නැගේ. තත් ධර්මානුශාසනාවන් නතර කළේ නම්, රටේ කිරුළ පැළඳවීමටත්, සියළුම සම්පත් එතුමාගේ පාමුල ගොඩගැසීමටත් රට වැසියෝ ඉදිරිපත් වූහ. එකී ප්‍රබෝධවත් පවුරු පරිත්‍යාග සියල්ල පිළිතුළෙන් ප්‍රතික්ෂෙප කල එතුමා, ඒක පුද්ගලයෙකු වශයෙන් නැඟී සිට, තමා ගේ ම බඳු ජනයාගේ, විවිධාකාර අවමන් අපවාද ඉවසා දරා ගනිමින්, සමාජයෙන් කොන්කරනු ලබමින්, කායික වධ බන්ධනයට ද මුහුණ දෙමින් ධර්මානුශාසනාවන් හි නිරත වූහ. අල්ලාහ්ගේ ම අනුබලයක් නොවේ නම්, මානව සංහතියේ එකම ගැලවුම මග ඉස්ලාම්ය යන එතුමා ගේ අවලංගු අධිෂ්ඨානය ද නොවේනම්, එතුමා තම ජීවිත පරයුවෙන් ඉදිරිපත්වනු ඇත්ද? තවද, ක්‍රිස්තියානීන්ට හා යුදෙවුන්ට විරෝධී වූ කිසියම් රටාවක් එතුමා විසින් ඉදිරිපත් කෙරුණේද? එසේ නම් ඉස්ලාම්ය ථර්මාන්තය භක්තිය සම්පූර්ණවීමේ අවශ්‍යතාවයක් වශයෙන්, මුස්ලිමයන් ඊසා නබි Jesus Christ (අලයි), මුසා Moses නබි (අලයි) ප්‍රමුඛ සියලුම නබි වරුන් පිළිබඳ විශ්වාසය පිහිටුවා ගත යුතුයැයි ප්‍රකාශ කරනු ඇත්ද? කියවීමට හෝ ලිවීමට නොදත්තකු පුරා වසර හතළිහක් මුළුල්ලේ සත්සුන් දිවියක් ගතකළ අයෙකු ස්වකීය ධර්මානුශාසනාවන් ප්‍රාරම්භ කළ අවස්ථාවේ, මුළු මහත් අරාබිකරයම විශ්මිත වී, එතුමාගේ භාෂා කෞශල්‍යතාවය ට වාග් වතුරයය කෙරේ වසඟවීම, එතුමාගේ නබිත්වය සනාථ කරන්නාවූ පැහැදිලි සාක්ෂයක් නොවේ ද? මුළු මහත් අරාබි කරයේම වියු ප්‍රවීන කවියන් කටීකයන් හා දේශකයන් ට පවා ඒ හා සමාන කෘතියක් කළ නොහැකි විය. මේ හැර, එදවස කිසිදු වියතෙකු විසින් විග්‍රහ කළ නොහැකි තරමේ, ස්වභාව ධර්මය පිළිබඳ විද්‍යාත්මක තොරතුරු කුර්ආනයෙහි- ගෙනහැර දක්වූයේ කෙසේද?

බලය හා ආධිපත්‍යය හිමි වීමෙන් පසුවත් එතුමා, දුෂ්කර වාම ජීවන රටාවක් සලසා ගත්තේ මක්නිසාද? එතුමාගේ මරණාසන්න මොහොතේ කළ ප්‍රකාශය ගැන විමසා බලනු වටී. “නබි වංශයට අයත් අපට උරුමකම් ලැබී නැත. අප ඉතිරි කර යන දේ දැන පරිත්‍යාග පිණිස වේ.”

මේ අනුව, මේ භූතලය මන, මානව සමාරම්භයේ සිට, විවිධ දිග් භාගවල, කලින් කල පහල වූ නිවැරදිත්මේ දමවුලේ, අභ්‍යන්ත පුරුක, මුහුම්මද් රජුලුලාගේ (සල්) තුමාය.

“පරමාර්ථයේ ශ්‍රේෂ්ඨත්වය, මාර්ගයේ පහසුව හා විශ්මය ජනක ප්‍රතිඵල යන තෙ වැද්දුම් සාධකයන් මගින් පුරුෂෝත්තම භාවය මිනිහු ලැබේ නම්, නූතන ඉතිහාසයේ, මුහුම්මද් (සල්) තුමා හා සැසඳිය හැකි පුරුෂෝත්තමයෙක් වෙන තැන. අතීතයින් සුප්‍රසිද්ධ පුද්ගලයෝ, එක්කෝ අවි ආයුධ තැනීම, තිති ව්‍යවස්ථා සම්පාදනය නැත්නම් අධිරාජ්‍යයන් පමණක් ස්ථාපනය කළහ. ඔවුන් විසින් සොයාගනු ලැබූ කිසිවක් වේ නම්, ඒ, ඔවුන්ගේ දෙනෙතට වසන්ව පැවති කිසියම් භෞතික බලවේගයක් වේ. මේ උදර මනුෂ්‍යයා-මුහුම්මද් (සල්) තුමා-තැනුවේ, හමුදාවන්, ව්‍යවස්ථාවන්, අධිරාජ්‍යයන්, මනුෂ්‍ය සමාජ හා පරම්පරාවන් පමණක් නොවේ. ඵ දවස විසූ ලෝකවාසීන් ගෙන් තුනෙන් එක් කොටසක පමණ වූ කෝටි සංඛ්‍යාත මිනිසුන් තැනූහ. ඊට වඩා (ප්‍රජාසන) අල්තාර, දෙව්දේවතාවුන්, ආගම් දහම්, අදහස් උදහස් සංඛ්‍යාවක්ද විශ්වය හා ආත්මයන්ද සෙල වූහ. ජයෝද්ධ් එතුමාගේ සන්සුන් ස්වභාවය, අධිරාජ්‍යයක් ගොඩනැගීමේ අභිලාෂයක් කොහෙත්ම නැති, එකම පරමාර්ථයක් සඳහා කැපවූ එතුමාගේ අධිෂ්ඨාන බලය, එතුමාගේ අඛණ්ඩ නැවුණු සලාත්- අල්ලාග් සමග කළා වූ ගුප්තමය සංවාද එතුමාගේ මරණය හා පශ්චාත් ජයග්‍රහණ යනාදී සියල්ලෙන් සනාථ වන්නේ ව්‍යාජත්වයක් නොව, ස්වකීය ප්‍රතිපත්තිය ස්ථාපනය කරවීමෙහිලා දැක්වූ ස්ථිර අධිෂ්ඨාන ශක්තියෙන් අත් වූ ජයග්‍රහණයයි. මේ ප්‍රතිපත්තිය කරුණු දෙකකින් සමන්විත වේ. එනම් (1) අල්ලාග්ගේ (God) ඒකීයත්වය හා (2) අල්ලාග්ගේ අභෞතික භාවයයි. පළමුවැන්නෙන් අල්ලාග් ගැන විග්‍රහ කෙරේ. මේ දෙවැන්න, එනම් ව්‍යාජ දෙවියන් තුරන් කිරීමෙහිලා අසිපත් බලයන්, මුල්කරුණු ස්ථාපනය කිරීමෙහිලා වාග්බලයන් යොදා ගන්නා ලදී.

දර්ශනිකයකු, කවීකයෙකු, ආගම විචක්‍ෂාධරයෙකු, ව්‍යවස්ථාදායකයෙකු, පෙබළෙකු, අදහස් ජයගන්නෙකු, රූපයක් රහිත දහමකින් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාපනය කරන්නෙකු, මෙර මා අධිරාජ්‍යයන් විස්සක්ද, පරලෝ අධිරාජ්‍යයන්ද ස්ථාපනය කිරීමේ පුරෝගාමියෙකු, ඒ මුහුම්මද් (සල්) තුමා වෙති, මනුෂ්‍ය විශිෂ්ටත්වය තීරණය කරන්නා වූ සියලුම සාධකයන් ගැන සලකන කල, මෙතුමාට වඩා ශ්‍රේෂ්ඨ පුරුෂයෙක් සිටින්නෙයි ප්‍රශ්න කළ හැකිය.”- Lamartine - Histoire de la Turquie- Paris 1854- Vol. II- (පිටුව 276-77)

“ අප විශ්මයට පත්කරන්නේ අති විශාල බැතිමතුන් සංඛ්‍යාවක් නොව, එතුමාගේ ධර්මයේ ස්ථාවරත්වයයි, ශත වර්ෂ දෙළහක් (12) පුරා, ඉන්දියාව, අප්‍රිකාව හා

තුර්කියේ බැතිමතුන් විසින් පර්වය කළ පසුව වුවද, මුලදී එය, (කුර්ආනය) මක්කාවේ හා මදිනාවේ කෙටුම්පත් වූ ප්‍රකෘති ආකාරයෙන්ම තවමත් පවතී. ආගම කෙරේ තම භක්තිය හෝ කැපවීම නොඅඩුව රැකගැනීමෙහිලා මුස්ලිම් අය එක්සත් ව උත්සුක වූහ. 'අන්තේ එකම දෙවියෙක් වහන්සේ බවත් මුහම්මද් (සල්) තුමා උන්වහන්සේගේ දූතයා බවත් මම විශ්වාස කරමි.' යනු ඉස්ලාම් හි සරල හා නොවෙනස් අදහසිල්ලයි. ප්‍රඥවට ගෝවර විය යුතු දිව්‍ය භාවයට, දයාමාන වූ කිසියම් රැජාකාරයක් දෙමින් දිව්‍යභාවය පහත්කර නැත. එතුමාගේ ජීවිතාදර්ශයෙන් ම දැනුම හා ආගමෙ සීමාව යටතේ අනුගාමිකයෝ සැඟිමකට පත්වූහ." Edward Gibbon and Simon Ocklay, History of the Saracen Empire - London 1870 -(8වූව 54)" එතුමා තුල සිසර් සහ පෝස්ටහන්සේ යන දෙදෙනාම අරක් ගෙන සිටියහ. එතුමා පෝස් වුදෝ පෝස් වහන්සේගේ බාහිර ඇඟවීම් වලින් තොරවය. සිසර් වුදෝ හමුදා බල ඇණිවලින් තොරවය, ආත්මාරක්ෂක සෙබළුන් රහිතවය, මහල් මාලිගා විරහිතය, ස්ථාවර ආදායමක් නැතිවමය. දිව්‍ය අනුග්‍රහයෙන් පාලනයෙහි යෙදුණේයැයි යම් කිසිවෙකු ගැන පවසතොත්, ඒ මුහම්මද් ය. අදහස අවි ආයුධ නැති වුවත්, ඒවායේ උපකාරයක් නොලදත් සෑම බලයක්ම හිමිවී තිබුණු බැවිණි." Bosworth Smith, Mohammad and Mohammadanism London 1874 (8වූව 92)

"අරාබියේ ශ්‍රේෂ්ඨ නබිතුමා ගේ ජීවිත කථාව හා ජීවන රටාව පිළිබඳව අධ්‍යයනය කරන්නෙකුට, එතුමා කෙරේ සම්මානනීය ගරුත්වයක් භවගනී. හේතුව, එතුමා අතිශ්‍රේෂ්ඨ පුරුෂයකු මෙන්ම වැදගත් දූතයකු බව හැඟී යාමයි. ඔබට මා කවර අන්දමින් පැවසුවත්, කවර අවස්ථාවක වුවත්, යළි යළිත් එතුමන්ගේ චරිතය කියවන කල්හි ඒ සෑම අවස්ථාවකම, ඒ මහා ආචාර්යවරයා කෙරේ මාතූල තව සෙනෙහසක් ගරුසරු හා හැඟීමක් භවගනී." Annie Besant - The Life and Teachings of Muhammad - Madras 1932 (8වූව 4)

ස්වකීය දෂ්ඨිය වෙනුවෙන් වධ වේදනා දරාගැනීමට සූදනාම් වීම, එතුමා කෙරේ විශ්වාසය පිහිටුවා තම නායකයා වශයෙන් තෝරාගත්තවුන් තුළ පිහිටි උසස්තම සද්චාරය සහ එතුමා ලද සකල ජයග්‍රහණයකම විශිෂ්ටත්වය යනාදී සියල්ලම, එතුමාගේ මූලික ශ්‍රේෂ්ඨත්වය විදහා දක්වයි. මුහම්මද් තුමා ව්‍යාප්ත නබිවරයෙකු ලෙස හැදින්වීමේ දී ගැටළුවියඳුනවා වෙනුවට තවත් ගැටළු, බහුල වශයෙන් මතුවේ. මේ හැර බටහිර ජාතින්ගේ ඓතිහාසික පුරුෂයන් අතරින් සේසු කිසිවෙකුට, මුහම්මද් තුමාට බඳු පහත් සැලකීමක් දක්වා නැත." W. Montgomery Moham- med at Mecca, Oxford 1953 (8වූව 52)

“ඉස්ලාමය දියත් කළ ජනකාන්ත පුරුෂයකු වූ මුහමමද් (සල්) තුමා ක්‍රි. ව. 570 දී අරාබියේ ප්‍රතිමා වන්දනා ශේත්‍රයක උපන්හ. අතරාවයෙකු වශයෙන්, තීරන්තරයෙන්ම තැනී බැරී දුභිත්, වැන්දඹුවන් හා අතරාවයන් වහලුන් හා පීඩිතයන් කෙරේ විශේෂයෙන් අනුකම්පා කළහ. වයස අවුරුදු විස්සේදී සාර්ථක වෙලෙන්දෙක් වූහ, පසුව ධනවත් වැන්දඹු කාන්තාවකගේ ඔටු තවලම් මුද්‍රක් මෙහෙයවූහ, එතුමාගේ ප්‍රශංසනීය වාරයාව දුටු එතුමියගේ විවාහ යෝජනාව අනුව, තමන්ට වඩා වයස 15 කින් වැඩිමහලු වුවත් එතුමා, එතුමිය හා විවාහත් වූහ. එතුමිය ජීවතුන් අතර සිටින තාක් කල් අපකැපවූ ස්වාමීපුරුෂයෙකු වශයෙන් ක්‍රියා කළහ. අල්ලාන්ගේ God පණිවිඩය ජනතාව අතට පත් කිරීමට පෙර, ස්වකීය නොහැකියාව මෙතෙහි කොට, පෙර විසූ සියලුම ප්‍රධාන පෙළේ තබවරුන් මෙන් එතුමාද ලැජ්ජා වූහ. එහෙත් පුරුදු නෙමේ (ජබ්‍රිල් අලයි) කියවැන්නැයි අණ කළේය. අප දත් පමණින් එතුමාට කියවීමට හෝ ලිවීමට නුසුදුවන, එහෙත් ඒ ආකර්ෂණීය වදන් ඒ අයුරින්ම කියවන්නට වූහ. ‘ඇත්තේ එකම දෙවියෙක් අල්ලාන්-පමණි’ මෙ මගින් මහ පොලොව මත විශාල ප්‍රදේශයක් තුල ඉමහත් පෙරළියක් සිදුවිය.

“සෑම ක්‍රියාවකදීම, මුහමමද් (සල්) තුමා අවංක වශයෙන්ම ප්‍රායෝගික වූහ. එතුමාගේ දයාබර පුත්, ඉබ්‍රාහිම් මළගිය අවස්ථාවේ අහසේ සුයාහී ග්‍රහණයක් ඇතිවිය. ‘මෙ මගින් අල්ලාන්ගේ ශෝකය ප්‍රකාශවෙයි’යි, ජනතාව තුළ රාවයක් පැතිර ගියේය. එකල මුහමමද් (සල්) තුමා ‘සූර්ය ග්‍රහණය සටහනට බම්බේ විපරිත සිද්ධියකි, එය මිනිසකුගේ මරණය හෝ උපත නිසා සිදුවුණේ යැයි සැලකීම මුළාවකි’යි ප්‍රකාශ කළහ.

“මුහමමද් (සල්) තුමාගේම ඇවෑමෙන් එතුමාට දිව්‍ය ස්වභාවයක් ආදේශ කිරීමට කිසියම් වෑයමක් ගනු ලැබුණි. එහෙත් එතුමාගේ ඇවෑමෙන් පත්වූ පරිපාලක තුමා විසින් කෙරුණු චේතිහාසික වැදගත් බවක් උසුලන්නාවූ ශ්‍රේෂ්ඨ දේශනයක් මගින් එකී වෑයම වාර්ථ කෙරුණි. “ඔබ අතර මුහමමද් (සල්) තුමාට වතාවත් කරන්නන් වේ නම් ඔහුට විකාශය අත්වේ. අල්ලාන්ට වතාවත් කරන්නන් වෙත් නම් ඔහු සඳහටම ජීවත් වෙයි.” James A Michener - Islam; the Misunderstood Religion - Readers Digest (American Edition) May 1955, (පිටුව 68-70).

“ලෝකයේ අධික බලපෑම සහිත පුරුෂයන්ගේ නාම ලැයිස්තුව සැකසීමේ දී, ම විසින් එහි ප්‍රධානතම ස්ථානය මුහමමද් තුමන්ට දෙන කල, ඇතමුන් මව්න විය හැකිය. තව සමහරෙකු ප්‍රශ්න නගනු ඇත. ‘එහෙත් ඉතිහාසයේ, ලෝකික හා ලෝකෝත්තර යන දෙයාකාරයෙන් ශ්‍රේෂ්ඨතම සාර්ථකත්වය උසුලන එකම පුරුෂයා එතුමාය.” Michael H, Hart, the 100; A Ranking of the Most influential persons in History - New York - 1978 (පිටුව 37)

ඉස්ලාමීය සද්ද්වාරය

ඉස්ලාමිහි, මානව හිතසුව පිණිස වූ මූලික අයිතිවාසිකම් රැසක් දක්වේ. සෑම මොහොතකදීම ඊට ගරු කළ යුතුය; ඒවා පිළිපදිය යුතුය. යථෝක්ත අයිතිවාසිකම් අත්කර ගැනීම උදෙසා, නීත්‍යානුකූල රැකවරණය පමණක් නොව, එලද්දී සද්ද්වාරාත්මක සැලැස්මක්ද ඉස්ලාම්, ඉදිරිපත් කරයි. මෙසේ පෞද්ගලික හා පෞද්‍ය සහපත පිණිස සිදුකරන්නා වූ සියල්ලක්ම සද්ද්වාරාත්මක වශයෙන් සහපත් වේ. අල්ලාහ් කෙරේ දක්වන ජනාදරයට අනිශය වැදගත්කමක් හිමිකරන ඉස්ලාම්, ගතානුගතිකත්වයට වහල් ව සිටීමේ ක්‍රියාවට එරෙහිව අනතුරුව අභවයි. අල් කූර්ආනයේ මෙසේ සදහන් වේ.

“පෙරදිගට හෝ බටහිරට මුහුණ හැරවීම ශීලයක් නොවේ. ශීලය වන්නේ අල්ලාහ්, කියාමත් දවස, හා මළුක් වරුන්, ආගම් හා තබ්වරුන් කෙරේ විශ්වාසය පිහිටුවීම, අල්ලාහ් කෙරේ ස්නේහයෙන් ලේ සැතින්, අනාථයන්, දිළිහ්දන්, මහින් හා යාවකයන් වෙනුවෙන් ස්වකීය වස්තුවෙන් විය පැහැදීම කිරීම, වහලුන් නිදහස් කරවීම, අදුළ වතාවත් පිරීම, සකාත් ගෙවීම, පොරොන්දු ඉටුකිරීම හා දුක් පීඩා බෙදායන්නී දී ඉවසා සිටීම යනාදියයි. මෙවැන්නෝ සෑදු හැවත්නු වෙති; මෙවැන්නෝ අල්ලාහ්ට බියැත්තෝ වෙති.” (2:177)

මෙකී පාඨයන්ගෙන් සිල්වත් හා අල්ලාහ් කෙරේ බියැත්තන් පිළිබඳව විසිතුරු විග්‍රහයක් කෙරේ. මිනිසා විනයාවාර බම් පිළිපදිය යුතු අතරම අල්ලාහ්ට හා හුදී ජනතාවට සෙනෙහවත් වීමෙහි ලා තීරතුරු සැලකිලිමත් විය යුතුය. මෙහිලා අවශ්‍ය නා සතරක් ඉදිරිපත් කෙරේ.

(1) අපේ ඊමාන්- භක්තිය- අව්‍යාජ විය යුතුය; අවංක විය යුතුය.

(2) සහෝදර ඡනතාව වෙනුවෙන් ක්‍රියාත්මක වශයෙන් දූත පරික්ෂා කළ යුතුය.

(3) සමාජ සංවිධාන යනාදියට අප උපකාර කරමින් හොඳ පුරවැසියන් විය යුතුය.

(4) සෑම විටෙකම, සෑම මොහොතකම විත්ත ස්ථාවරත්වය පවත්වා ගත යුතුය.

කිසියම් හැසිරීමක් කළ ක්‍රියාවක් යහපත් හෝ අයහපත් යැයි තීරණය කෙරෙන්නේ ඉහත සඳහන් කරුණු පදනම් කරගනිමිනි. සෑම සද්චාරාත්මක පැවැත්මක්ම මෙකී විනිශ්චය ක්‍රමය වටා භ්‍රමණය වේ. මිනිසෙකු කෙරෙහි සද්චාරාත්මක අණපනත් පැනවීමට පෙරාතුව, ඔහුගේ සෑම කටයුත්තක්, ක්‍රියාවක් ම මෙන්ම සෑම තැනකදීම, සෑම මොහොතකදීම අල්ලාත් ඔහු දෙස දෘෂ්ටිය හෙලමින් සිටින බව, මුළු ලෝකයෙන්ම සැහවුණත් අල්ලාත්ගෙන් මුළු විය නොහැකි බව, අත් සියල්ලන්ම මුළු කළත් අල්ලාත් මුළු කළ නොහැකි බව කවරෙකුගේ ග්‍රහණයෙන් මිදුනත් අල්ලාත්ගේ ග්‍රහණයෙන් මිදිය නොහැකි බව යනාදිය මිනිසාගේ සිතෙහි තහවුරු කිරීම සඳහා ඉස්ලාම් වෙරදරයි. මෙසේ, අල්ලාත්ගේ ප්‍රසාදයට ඉවහල් වූ දේ මිනිස් ජීවිතයක පරමාර්ථය විය යුතු බව තීරණය කොට, ඉස්ලාම් මගින් සද්චාරාත්මක වශයෙන්වූ උසස් තත්ත්වයද සලසා දෙනු ලැබේ. මානව සද්චාරාත්මක සංවර්ධනයෙහි අසීමිත අගයක් ඇතිකිරීමෙහිලා මෙය ඉවහල් වේ. දිව්‍යමය හෙළිකිරීම -වහි- යනු ඥානයේ මූල සාරය වශයෙන් සලකා, මේ සද්චාරාත්මක තත්ත්වයන්ට අනමා බව හා ස්ථාවරත්වය ලබා දෙනු ලැබේ. සාධාරණ හේතු සහගත ලෙස වර්යාවේ හැඩගැස්වීම අභ්‍යාස කිරීම හා වෙනස් කිරීම කරගත හැකිය. එහෙත් හිතාමතා සිදුකරන වරදක් වශයෙන්, බැරෑරුම් වෙනසක් සිදුකිරීමක් හෝ සද්චාරය ලිහිල් කරවීමක් හෝ පවත්නා අඛණ්ඩභාවය කඩකරන්නක් වශයෙන් එබඳු වෙනසක් කළ නොහැකිය. අල්ලාත් කෙරේ ඇල්ම හා බිය හේතුවෙන් වූ සද්චාරයන්ට මෙ මගින් අනුමැතිය ලැබේ. මේ නිසා බාහිර බල පැමිණි තොරව මිනිසා සද්චාරය ඔස්සේ යවනු ලැබේ. අල්ලාත් සහ කියාමත් දවස පිළිබඳ ඇදහිලි සහිතව ඉතා ඔහුකමින් හා උනන්දුවෙන්ද අවංකව එමෙන්ම හෘදයාංගම ලෙස සද්චාරාත්මක පැවතුම සකසා ගනු පිණිස, මිනිසාට හැකියාවක් ඇතිවේ.

මේ සද්චාර නීතිරීතින්හි අවශ්‍යත්වයක් තැනූ අමුතු ආටෝපද තැනූ සාමාන්‍ය සද්චාර පැතුම වලින් ඇත් කිරීමක් ද තැනූ හේතු වීරහිත ලෙස හෝ අනිශ්චයෝක්තියෙන් කිසියම් අංශයක් අමතක කොට හැර දමා තැනූ. ධ්‍රැවභාරයේ ඇති සියලු ම සද්චාර විනයන් ගැන සලකා ඇත. ඒ ඒ තත්වී එකිනෙක උචිත ලෙස

පිහිටුවා, ජීවන සැලැස්මක් තුළ සමස්ථයක් වශයෙන් සපුරා ක්‍රියාත්මක වන අන්දමින් වග බලාගෙන ඇත. මෙම මගින් මිනිසාගේ පෞද්ගලික හා සාමූහික ජීවන අරමුණු පුළුල්කරවනු ලැබේ. මිනිසා ගේ ගෘහස්ථ හැසිරීම, පෘථග්ජන පැවතුම මෙන්ම, දේශපාලනික, ආර්ථික, අධිකරණ අධ්‍යාපනික හා සාමාජික ක්‍ෂේත්‍රයන් හි ක්‍රියා කටයුතු වලදී පිළිපදිය යුතු සඳ්‍වාර චිතය බිහිවන චිත්‍ර කෙරේ. ඉස්ලාමීය සඳ්‍වාරයෙන්, මිනිස් ජීවිතය නිවසින් සමාජය දක්වාත් කෑම මෙසයේ සිට යුද පිරිස හා සාම සම්මෙලන දක්වාත්, කොටින්ම තොටිල්ලේ සිට යොහොන් බිම දක්වා සැකසිය යුතු ආකාරය ඉගැන්වේ. ඉස්ලාමීය සඳ්‍වාරය තුළින් කිසිදු අංශයක් ගිලිහී නැත. කිසිදු ක්‍ෂේත්‍රයක් මගහැරී නැත. එය අවබෝධයටද පහසුය. එමගින් ජීවිත කාර්යාවලිය උතුම් පරමාර්ථ සහිතව ඉටුකරවනු ලැබේ. මෙහිලා ආත්මාර්ථකාමී හෝ පහත් ලාභාපේක්‍ෂාවෙන් ගෙවන ජීවිතයකට ඉඩ නැත.

ඉස්ලාමීය චිතයෙන් යහපත් පැවතුම සහිත, අයහපත් පැවතුම වලින් මිදුණාටු සාර්ථක ජීවිතයක් සඳහා පෙළඹවීම සිදු කෙරේ. සිල්වත් ශික්‍ෂාකාමී සඳහා පමණක් නොව, එකී යහ ගුණ ප්‍රගුණ කිරීමටත් කෙළෙස් දමනය කොට ගුහ ගුණදහම පුහුණු කිරීමටත් අගුහ ගුණදහම තුරන් කිරීමටත් පොළඹවනු ලැබේ. හෘදය ශාක්‍ෂියට එකඟ වූ දිවිපෙවෙතක් සකසා ගැනීමත්, කවර අවස්ථාවක් යටතේ වුවද වරදට යොමුවීමෙන් වැළකී සිටීමටත් ඉස්ලාමීය සඳ්‍වාරයේ අරමුණු වේ. මෙම ඇරයුමට ප්‍රතිචාරයක් දක්වන්නේ, ඒකීය සමාජයක් වශයෙන් එක්රැස් කරනු ලැබ 'මුස්ලිම්' යන නමින් හඳුන්වනු ලැබෙති. මෙම සමාජයේ (උමමාත්) සාමූහික වශයෙන් එක්සත් වෙමින් යහපත ස්ථාපනය කිරීමට හා අයහපත මුලිනුපුරා දැමීමට වෙර දැරිය යුතුය. මුස්ලිම්වෙකු ගේ ජීවිතයේ විවිධ අංශයන් හිදී බලපාන අයුරින් උගන්වන ලද සඳ්‍වාර මූලධර්මයන් කීපයක් මෙහිලා සඳහන් කෙරේ.

අල්ලාහ් පිළිබඳ මතකය:

මෙම වූ කලී, මුස්ලිම්වෙකු තුළ පිහිටිය යුතු උසස්තම ලක්‍ෂණය වශයෙන් කුර්ආන්හි සඳහන් වේ. "ඔබ අතූරින් අනිශය සමමානනීය අය වූ කලී, අල්ලාහ් අබියස, අල්ලාහ් පිළිබඳ මනා සිහියක් සහිත පුද්ගලයාය." (අල් කූර්ආන් 49:13)

අවතන භාවය, සන්සුන් තැන්පත් භාවය, ආත්ම දමනය, සත්‍යවාදී භාවය, අවංක භාවය, විනීත භාවය, ඉවසිලිවත්ත භාවය, ස්ථාවරත්වය හා පොරොන්දු ඉටුකිරීම යනාදිය අල්කූර්ආනයෙන් පුන පුනා ඉගැන්වෙන සඳ්‍වාර චිතයන්ය, අල්කූර්ආන්හි මෙසේ සඳහන් වේ.

"තවද අවංක හා ස්ථාවර වුවන්ට අල්ලාහ් ඇළුම කරයි." (අල්කූර්ආන් 3:146)

“යහපත සිදුකරන්නන්ට අල්ලාත් යහපත සලසන බැවින් ඔබේ රක්ෂකයාගෙන් කමා භාජනය පිණිසත් ඔහු පිළිබඳ මතකයෙන් යුතුව ඇති කල්හි හා නැති කල්හි දැන්පින් කරන්නා වූත්, කෝපය දමනය කරගන්නා වූත්, සහෝදර දනන් (ගේ වරද)ට සමාව දෙන්නා වූත් පින්වතුන් සඳහා, වෙන් කොට ඇති ස්වර්ග සම්පත්තිය පිණිසත් ඔබ තරඟකාරීව ඉදිරිපත් වන්න.” (අල්කුර්ආන් 3:133-134)

“නිසි කල සලාත් හි යෙදෙන්න, යුක්තිය ඉටුකරන්න, වරදින් මිදෙන්න, කුමක් සිදුවෙතත් ඉවසිලිවත්ත වන්න, එය වෙනස් නොවන සුඵ ධර්මතාවයකි” අනුන් අබියස අහාකාර නොවන්න. මහ පොළොව මත අවිනීත ලෙස ගමන් නොකරන්න. අල්ලාත්, උඩඟු හා පුරයාරම් දෙඩන්නන් නොරුස්සයි. ඔබ ගේ (පා) පියවර අතර සාමාන්‍ය ප්‍රමාණයේ පරතරයක් තබා ගන්න. කට හඬ පහත් කරගන්න. උස් හඬින් කරන කතාව, ඇත්තෙන්ම ඔුරුවාගේ බෙරිහන් බදු වේ.”(අල්කුර්ආන් 31:18-19)

මුස්ලිමෙකු ගේ චිත්තයගරුක හැසිරීම ලුහුඬින් දක්වන විලාශයෙන් රසුල්ලාත් (සල්) තුමා මෙසේ ප්‍රකාශ කරති. “මගේ ආරක්ෂකයා මට අණපනත් නවයක් පවරා ඇත. එනම් හුදෙකලාව හෝ සාමුහිකව සිටියත් තීරත්තරයෙන්ම අල්ලාත් පිළිබඳ සිහිය, කෝපාවිෂ්ඨව හෝ සතුටු සන්සුන්ව සිටියත් යුක්තිය තෙපලීම, දුෂ්පත් හෝ ධනවත්ව සිටියදීත් තැත්පත්වීම, මගෙන් ඉවත් වූවත් යළි ළංකරගැනීම, මා පිටුදකින උදවියටත් උදව් උපකාර කිරීම, තියොල්මත්ව සිටියදී චිත්තනයෙහි තීරතවීම, මා බලන බැල්ම අවවාදනුශාසනාවක් වීම, සහ නිවැරදි දේ අවධාරණය කරවීම යන නවයයි, ඒ.”

සමාජයීය වගකීම:

ඉස්ලාම්ය ඉගැන්වීමට අනුකූලව, සාමාජික වගකීම වනාහී කරුණාව හා පරාර්ථය පිණිස විය යුතුවේ. විශේෂ අවස්ථාවන්හි දී කරුණාව පිළිබඳ වූ මෙකී පුළුල් ශිලය නොසලකා හරිනු ලබන බැවින්, විවිධ අවස්ථාවන් පිළිපැදිය යුතු කරුණාව පිළිබඳ විශේෂ ක්‍රියාවන්, වගකීම හා සම්බන්ධතා පිළිබඳව විග්‍රහ කෙරේ. සම්බන්ධතා පිළිබඳව පුළුල්ව සැලකීමේ දී අපගේ මූලික වගකීම වනුයේ, දෙගුරුන්, සැමියා, අඹුදරුවන් හා ඉතික්බිති ව සෙසු ශුන්‍ය, අසල්වැසියන්, මිතුරන් හා දන්නා හඳුනානවුන් අනාර්ථයන් හා වැන්දඹුවන්, ස්වකීය සමාජයේ දිළින්දන්, සහෝදර මුස්ලිමුන්, සකල මිනිසුන් හා සත්වයින් ද කෙරෙහිය.

දෙගුරුන්:

මව පිය දෙදෙනට ගරුකිරීම හා උපස්ථාන කිරීම, ඉස්ලාම හි අවධාරණයෙන් ඉගැන්වේ. මෙය ඉස්ලාමීය භක්තියට ඉවහල් වන, වැදගත් අංශයක් වේ.

“ඔබේ ආරක්ෂකයා තමා හැර සෙස්සෙකු නොපුදන ලෙසත් දෙමව්පියන්ට කරුණා දයාව දක්වන ලෙසත් ඔබට අණකරයි. ඔබේ ජීවිත කාලය තුළ ඔවුන්ගෙන් කෙනෙකු හෝ දෙදෙනාම මහල් විය පත්වුවානම්, ඔවුන්ගේ සිත් රිදවන කිසිදු වදනක් පැවසීම හෝ ඔවුන් කොන් කිරීම නොකරන්න. ඔවුන්ට ගරුසර්ව කතා කරන්න. කාරුණීක ලෙස කිකරු වන්න. පසුව පවසන්න.

“මගේ ආරක්ෂකයාණෙනි, මා කුඩා කල ඔවුන් මා කෙරේ දැක්වූ සෙනෙහස මෙන් ඔවුන් කෙරේ ඔබේ පරම දයාව දක්වන්න.” (අල්කුර්ආන් 17:26)

සෙසු දෙතින්:

“දිළිත්දත් මගින් මෙන්ම බන්දුන්ට ද හිමිවිය යුතු උරුමකම් ප්‍රදානය කරන්න. තවද නාස්ති කාරයෙකු මෙන් ඔබේ වස්තුව විනාශ නොකරන්න.” (අල්කුර්ආන් 17:26)

අසල්වැසියන්:

රසුලුල්ලාහ් (සල්) තුමාණෝ මෙසේ වදාරති. “අසල්වැසියා, සාහිත්තෙන් පිඩා විදින කල, කුසපුරා ආහාර ගන්නා, මුස්ලිමෙක් නොවේ. තවද ස්වකීය නොපනත් පැවතුම් නිසා අසල්වැසියා අනාරක්ෂිත තත්වයේ පසු වෙනම් ඔහු ඊමාන් ධාරියෙකු - ශ්‍රද්ධාවන්තයෙකු නොවේ.”

සුබවින්ම කුර්ආනයට හා පූන්තාහ් වට අනුකූලව, මුස්ලිමෙකු වීසින් සඳවාරාත්මක වගකීම ඉටුකළ යුතුවන්නේ, ස්වකීය දෙගුරුන් නෑ හිතවතුන් හා අසල්වැසියන්ට පමණක් නොවේ. සමස්ත මානව සංහතියම, සකල ප්‍රාණයෙකුම, ඵලදයී ගස්, පැලෑටි වස්තූන් කෙරේද ඉටුකළ යුතු වගකීම ඇත. තිදසුනක් වශයෙන්, විනෝදය සඳහා සත්ව හා කුරළු දඩයම් යතාර්ථයට අවසරයක් නැත. එසේම උග්‍ර අවධානාවයකින් තොරව ඵල දරන වෘක්ෂලතාවන් කපා හැරීමද තහනම් කොට ඇත. මෙසේ, මුලික සඳවාරාත්මක පැවැත්මේදී ඉස්ලාම මගින් උසස් සඳවාරාත්මක චිත්තයක් ගොඩනගා ඇත. ඒවායේ ශ්‍රේෂ්ඨත්වය, මිනිසාට පහසුවෙන්ම අවබෝධවනු ඇත. ඉස්ලාම මගින්, මිනිසුන් කෙරෙන්, ආත්ම වර්ණනාව, දුෂ්ඨ පාලනය, අයික්ෂිත

හා අවිනිත භාවය යනාදිය කෙළෙස් දුරු කරවේ. ඒ වෙනුවට, අල්ලාත් කෙරේ බිඳී, ශුද්ධාවත් ප්‍රතිපත්තිගරුක අමදුප හා වරදෙහි නොබැඳෙන පුරුෂයන් ගොඩනගනු ලැබේ. සද්චාරාත්මක වශයෙන් වූ වගකීම පිළිබඳ හැඟීම පුබුදුවන්නා වූ අතරම ආත්ම සංයමයට ඉටුහල් වන හැකියාවද වඩවයි. ඉස්ලාම් මගින් සෑම විටෙකම, කරුණාව, දයාව ත්‍යාගශීලී භාවය, අනුකම්පාව, සමාදානය, අනුන්ගේ සෙත් සැතීම, විනිත භාවය හා සියලු සත්වයන් කෙරෙහි සත්‍යවාදී භාවය පිහිටුවා ගැනීමේ හැඟීම පෝෂණය කෙරේ. එමගින්, යහපත සැලසෙන සෑම උතුම් කාර්යයක් සඳහා ම අනුබලය ලැබේ.

මරණීන් මතු ජීවිතය

මරණීන් මතු ජීවිතයක් ඇත්දැයි යන ගැටළුව විද්වත්මක නිගමනයකට අදාළ වුවක් නොවේ. හේතුව, විද්වත් මගින් කෙරෙන්නේ ඉන්ද්‍රියයන්ට විෂය වූ දත්තයන් විෂලේෂණය කිරීමක් පමණි. එපමණක් ද නොවේ. නූතන වහරින් පවසතොත්, මිනිසා විද්වත්මක තීරක්ෂණ හා පර්යේෂණයන් හි තීරන වන්නට වූයේ, ඉකුත් ශතවර්ෂ කීපය තුළ පමණි. මරණීන් මතු ජීවිතය පිළිබඳ පිළිවෙත, ඔහුට දුරාතීතයේ සිට හුරුපුරුදු වුවකි. සෑම නබ්වරයෙක්ම තම ප්‍රජාව අමතා අල්ලාහ් අදහන ලෙසත්, මරණීන් මතු ජීවිතය පිළිබඳ විශ්වාසය පිහිටුවන ලෙසත් දෙසූහ. ඔවුන් මොනතරම අවධාරණයකින් එය ඉගැන් වුවාද යත්, මරණීන් මතු ජීවිතයක් නැති කල එමගින් නැහෙන්නේ අල්ලාහ්ට පිටුපෑමක්, සෙසු ඔහුම විශ්වාසයක් නිශ්චල වන බවත් තරයේ ප්‍රකාශ කළහ. අල්ලාහ්ගේ සෑම නබ්වරයෙක්ම, මරණීන් මතු ජීවිතය පිළිබඳ ව එකා කාරව, ඒගැන අනියය ඇදහිලි සහිතව කරුණු සඳහන් කළහ. ඒ නබ්වරුන් විසූ වකවානු අතර දහස් සංඛ්‍යාත වසරක පරතරයක් පැවතියත් මරණීන් මතු ජීවිතය සම්බන්ධයෙන් ඔවුන්ගේ දැනුම ප්‍රමාණය සමාන විය. තීදයුතක් වශයෙන් “වහි”- දිව්‍ය හෙලිදරව්- දක්විය හැකිය. මරණීන් මතු ජීවිතය පිළිබඳ විශ්වාසයක් නොවූ බැවින්, ඒ සෑම නබ්වරයකුම සමකාලීන ජනතාවගේ ගැරහුමට ලක්වූ බව අපි දනිමු. ඒ ගැරහුම, විරෝධතා මධ්‍යයේ වුවද, ඒ නබ්වරුන්ට අවංක අනුගාමිකයෝ බෙහෙවින් ඒක රාශි වූහ. මෙහිදී පැනනගින ප්‍රශ්නයක් නම්, නත් සමාජයෙන් කොන්කරනු ලැබීම පවා නොතකා, තදින් කාටදී තිබුණු විශ්වාස, මනිමතාන්තර හා මුතුන්මිත්තන්ගේ සිරිත් වීරිත්, ගතානුගතික මනිමතාන්තර යනාදිය දුරුලත්තට තරම මොවුන් පෙළඹවූයේ කවරක්ද යන්නයි. මීට සරලම පිළිතුර නම්, ඔවුන් සත්‍යය වටහාගැනීමෙහිලා දූඩ් අවශ්‍යතාවයකින් තම සිත්සතන් යොමුකිරීමයි. ඔවුන් එය වටහාගත්තේ අනුදැනුමක් සහිතවද? එසේ විය නොහැකිය.

මරණීන් මතු ජීවිතය පිළිබඳ අනුදැනුමක්, අන්දකීමක් පිහිටිය නොහැකිය. අන්දකීමට අමතරව, අල්ලාත් විසින් මිනිසාට, යථාර්ථවාදී සෞන්දර්යාත්මක හා සද්වාරාත්මක හැඟීම හිමිකර දී ඇත. සත්‍යය මත මිනිසාට මහපෙත්වීමක් ලබාදෙන්නේ මෙකී හැඟීමයි. ඉන්ද්‍රියයකට ගෝචර වූ දත්තයන් මගින් එය විග්‍රහ කළ නොහැකිය. අල්ලාත්ගේ තබවරුන්, අල්ලාත් සහ මරණීන් මතු ජීවිතය ගැන විශ්වාසය පිහිටුවන මෙන් තම ජනතාව කඳවුර අතරම සෞන්දර්යාත්මක, සද්වාරාත්මක හා යථාර්ථවාදී හැඟීම ද ඒ හා ආදේශ කළහ. නිදසුනක් වශයෙන් මක්කාවේ ප්‍රතිමා වන්දකයන් විසින් මරණීන් මතු ජීවිතය පිළිබඳ පිළිවෙත නොපිළිගත් අවස්ථාවේ, ඔවුන් ගේ දුබලකම හුවා දක්වනු පිණිස අල්කුර්ආනයෙන් තර්කානුකූල හා යථාර්ථවාදී විග්‍රහයක් මගින් එය සනාථ කෙරුණි.

“තවද ඔහු අපට ආදේශකයින් පිහිටුවයි. ඔහුගේ මැවීම ගැන අමතක කොට “මේ ඇවකටු දිරාපත්වූ පසු එයින් යළි මතුකරන්නේ කෙසේද” යි (වීමයයි) පවසන්න, පුරාමහයේ දී එය නිපදවූ ඔහුම යළි මතුකරන්නේය. හේතුව ඔහු සියලු නිර්මාණයක් ගැනම දකී. හරිත වෘක්ෂයක් තුළින් ඔබට ගිනදර සැපයුවේ කවද? ඔබ එයින් දල්වන්නේහි. ආකාශ හා මහ පොළොව මැව්වේ කවද? ඒ අන්දමින් මැවිය හැක්කේ කාටද? සැබෑය. ශ්‍රේෂ්ඨතම මැවුම්කරයා ඔහුය. ඔහු සවිඥානීවේ.” (අල්කුර්ආන 36: 78- 81).

සෘෂ්ටි වරැන් මරණීන් මතු ජීවිතය නොඅදහා සිටීමෙහි ලා කිසිදු පදනමක් නැති බව, සෙසු අවස්ථාවකදී විස්තර කෙරේ.

“මෙලේ ජීවිතය හැර වෙනත් ජීවිතයක් නැතැයි ඔවුහු පවසති. ‘අපි මරුවුවට පත්වෙමු’. අපි ජීවත්වෙමු. කාලය විනා අප වනසන සෙසු කිසිවක් නැත.’ ඒ ගැන ඔවුන්ට කිසිදු දැනුමක් නැත. ඔවුන් දරන්නේ හුදෙක් උපකල්පන පමණි. අපේ වහි ඔවුන්ට දේශනාකරන වීට, ඔවුන්ගෙන් එකම තකීය වන්නේ මෙයයි. ‘ඔබ ඇත්ත දෙඩවතවෑනම අපේ පියවරුන් (යළි) මතු කරන්න. ගෙනත් පෙන්වන්න.’ යන්නයි” (අල් කුර්ආන 45: 24- 25)

නියත වශයෙන්ම මළගිය සියල්ල, අල්ලාත් යළි මතු කරන්නේය. එහෙත් අල්ලාත්ට ස්වකීය සැලැස්මක් තිබේ. මේ මුළු මහත් වීශ්වත් මණ්ඩලයම විනාශයට පත්ව, මළගිය සියල්ල අල්ලාත් හමුවේ නැගීසිටින දිනයක් උදවනු ඇත. එය ජීවිතයේ ආරම්භක දවසයි. එමතු අවසානයක් නැත. තවද, එදින සෑම පුද්ගලයෙකුටම ඔවුනොවුන් කළ කුශල් හා අකුශලයට අදාල ඵල විසාක ප්‍රදානය කෙරේ.

මරණීන් මතු ජීවිතයක අවශ්‍යතාවය සම්බන්ධයෙන් මිනිසා ඉල්ලා සිටින විග්‍රහය, අල්කුර්ආනයෙන් යුජයේ. ඇත්තෙන්ම මරණීන් මතු ජීවිතයක් තැන්නම, අල්ලාහ් කෙරේ පිහිටුවන ඇදහිල්ල නිෂ්ඵල වනු ඇත. තැන්නම අල්ලාහ් පිළිබඳ ඇදහිල්ල පිහිටුවා ගත්තත්, මිනිසුන් මවා ඔහුගේ ඉරණම නොවියදන ඒ අල්ලාහ් අසාධාරණ හා පක්ෂග්‍රාහී අල්ලාහ් කෙනෙකුයි හැඟෙනු ඇත. නිසැක වශයෙන්ම අල්ලාහ් සාධාරණය. ගත සංඛ්‍යාත අභිසංක ජනතාව සාතනය කරමින් සමාජයේ ද්වන්ත දූෂණ දුරාවාරයන් හි නිරත වෙමින්, තමන්ගේ වැඩකටයුතු කරවා ගනු පිණිස අසංඛ්‍යාත දහන් වහල් භාවයේ යොදවා ගනිමින් යනාදී වශයෙන් සීමානික්‍රාන්ත සාපරාධී කටයුතු වල යොමුවුවත්ම අල්ලාහ් දඩුවම් කරන්නේමය. මේ මිනිහලය මත ඉතා ලඝු ජීවිත කාලයක් ගතකරන මිනිසාට අඩු තරමින්ම භෞතික ලෝකය පවා සදකාලික නොවන කල, ඔහු කළ කුශලාකුශලයනට අදාළ ඵල විපාක පමුණුවාලීමට තරම, කාලය ප්‍රමාණවත් නොවේ. යුක්තිය විනිශ්චය කරන දිනයක් උදාවියයුතු බවත්, එහිදී සෑම ආත්මයකම ඉරණම, ඔවුනොවුන් ඉදිරිපත් කරන සටහන් වාර්තා අනුව, අල්ලාහ් විසින් යුක්තිය විනිශ්චය කෙරෙන බවත් නොඅනුමානය.

“කාගිරිහු මෙසේ කියති: ‘ඒ මොහොත අපට කිසිදු උද නොවේ.’ පවසන්න. ‘තැන. මගේ ස්වාමියාගේ නාමයෙන්, එය නිසැක වශයෙන්ම ඔබටත් උදවන්නේය. (ඔහු) අවිද්‍යමාන දේද දකී. පරමාණුවක තරම තැන්නම ඊට වැඩි හෝ අඩුබරක් වුවද ආකාශයන්හි හෝ පෘථිවිය මත (ඔහුගේ දූෂිතයෙන්) මුදවා විය නොහැකිය. එය පැහැදිලි සටහනේ සඳහන් වේ. ඔහු අදහා යහපත සිදුකරන්නන්ට ඔහු නිළිණ ප්‍රදාය කරයි, ඔවුන්ට සමාව හා විශාල නිළිණ ද ඇත.”

“එහෙත් අපේ වහි වලට එරෙහිව අභියෝග කරමින් කලබල කරනවුන්ට පිඩාකාරී දඩුවම හා (දේව) උදහස හිමිවේ.” (අල් කුර්ආන් 34: 3-5)

යළිමතුවන- කියාමත්- දිනය වූකලී, අල්ලාහ්ගේ පරම සාධාරණත්වය හා පරම කරුණා දයාව යන දිව්‍ය ගුණාංග සපුරා පිරි උතුරා යන දවසයි. තමන්ට සදකාලික සංතුෂ්ඨිය ලැබෙතැයි අදහා, ලෞකික ජීවිත සමයේ අල්ලාහ් වෙනුවෙන් දුක් පිඩා දරාගත් දහන් කෙරේ ඔහු විශිෂ්ඨතම මෙහිත්‍රී මහිමය හලනු ඇත. එහෙත් මතු දිවියක් සම්බන්ධයෙන් නොසැලකිල්ලෙන්, අල්ලාහ්ගේ අණසක කඩකළවුන් බෙදනීය ශෝකාන්තයකට පත්වෙති. මෙකී උභය පාර්ශ්වයම සංසන්දන කරමින් අල්කුර්ආනයේ මෙසේ සඳහන් වේ.

“මොවුන් එක හා සමානද? අපේ මහඟු පොරොන්දු ලදවුන් එය අත්කරගනු පිණිස ළඟාවන්නේ කවද? අප විසින් මෙලෝ මත පුට පහසු ජීවිතයක් ලදවුන් (දඩුවම පිණිස) ගෙනෙනු ලැබුවත් හා සිටින්නද?” (අල් කුර්ආන් 26:61)

ලෝකික ජීවිතය වුකලී, මරණින් මතු සද්කාලික ජීවිතය සඳහා, පුද්ගලික වීම පිණිස වුවකි. මරණින් මතු ජීවිතය ප්‍රතික්ෂේප කරන්නා, ස්වකීය තණ්හා ආශාවන්ට වහල් වෙමින් සිටුවත් හා අල්ලාහ් කෙරේ බියැත්තන්ට උපහාස කරති. මෙවැන්නෝ තම වරද වටහා ගන්නේ මරණසන්න මොහොතේය. එහිදී මෙලෝ ජීවිතය සඳහා තවත් වැඩි අවස්ථාවක් ලැබේවායි පතමින් වැලපෙති. ඔවුන්ට එබඳු අවස්ථාවක් උද නොවේ. මරණසන්න මොහොතේ ඔවුන් පසුවන ශෝකාතුරු තත්ත්වය හා කියාමත් පරමාත්මා දවසේ, ඔවුන් පසුවන බෙදීය වීරාශය හා අවකාශ මුමින් වරුන් සඳහා සහතික වූ සද්කාලික ආශිර්වාදය ගැන අල් කුර්ආනයේ මැනවින් විස්තර කෙරේ. “ඔවුනතුරින් කෙනෙකු මරණසන්න වුවිට, මගේ ස්වමිනි! මා ආපසු යවන්න. මවිසින් නොකරන ලද කුශල් පුරත්තේමි’යි පවසයි. නමුත් නැත. එය ඔහු දෙධන වදනක් පමණි. එවැන්නවුන්ගේ පසුපස, යළි මතුකරනු ලබන දිනය තාක් සමබන්ධයක් පවතී. පූර් - තලාව පිඹින කල ඔවුනතර එදින නෑ සබඳතා නොදීස්වේ. එකිනෙකාගෙන් ඉල්ලාගත හැකි කිසිවක් නැත මිණුව තාරාදිය බරවන්නේ කාගේද, ඔහු ජයග්‍රාහී වෙති. තරාදිය සැහැල්ලුවන්නේ කාගේද ඔහු ආත්මය තරකාදියට පත්කර ගනිති. ඔවුන්ගේ මුහුණු නරකාදියෙන් පිළිස්සෙයි. ඔවුහු එතුළ අඳුරින් මැලවෙති.” මරණින් මතු ජීවිතය පිළිබඳ ඇදහිල්ලෙන් මතු ජීවිතය සාරවත් වනවා පමණක් නොව, මිනිසුන්ගේ ක්‍රියාකලාප සමබන්ධයෙන් අතිශය වගකීම හා ආකල්ප ඇතිවීමෙන් මහ පොලෝ මතද සාමය හා සතුව රජකරයි.

අරාබියේ ජනතාව ගැන සිත යොමුකරන්න. මරණින් මතු ජීවිතය පිළිබඳ ඇදහිල්ලක් තැනී අවධියේ, සුරාව, සුදුව, ශෝත්‍රික සටන්, ආරවුල්, මං පැහැරීම හා මිනිස් සාතන යනාදිය ඔවුන්ගේ වැදගත් ක්‍රියාකලාපවිය. එහෙත් එකම අල්ලාහ් හා මරණින් මතු ජීවිතය පිළිබඳව ඔවුන් අදහන්නට පටන්ගත් වහාම, ඔවුහු සමස්ත ලෝකයේ ම දැනුම් ශීලාවාර සමපන්න ජාතියක් බවට පත්වූහ. ඔවුහු දුපිරිත් අත්හළහ. දුකේදී එකිනෙකාට පිහිටවූහ. තමන්ගේ සෑම අර්බුදයක්ම ගැටළුවක්ම යුක්තියෙන් සාධාරණත්වයෙන් හා ස මානාත්මතාවයෙන් නිරාකරණය කර ගත්හ. එසේම මරණින් මතු ජීවිතය පිළිබඳ අවිශ්වාසය තියා, එලෝ වශයෙන් පමණක් නොව මෙලෝ වශයෙන්ද අනර්ථකාරී ප්‍රතිචල ගෙන දේ. මුළු මහත් රාජ්‍යයක්ම එය ප්‍රතික්ෂේප කරන්නේ නම්, ඒ සමාජය තුල සවිකාර දුපිරිත් හා දුෂණවලින් පිරිනිරි

ගොස් එය ඉඳුරා විනාශ වියනු ඇත. අල් කුර්ආනයෙන්, ආද් හා සමුද් වරුන්ට මෙන්ම ෆාරාවෝ වරුන්ට අත්වූ පරිහානිය තරමක් විස්තර කෙරේ.

“සමුද් හා ආද් (වාර්ගිකයෝ) මතු සිදුවන ධර්මාධිකරණය ගැන නොඇදහූහ. සමුද් වරු අකුණු සැරයෙන්ද, ආද් වරු බියකුරු කුතාටුවකින්ද විනාශ කරනු ලැබූහ. අල්ලාන් එය ඔවුන් කෙරේ පුරා දින අටක් හා රාත්‍රී හතක් මුළුල්ලේම පහත් කළේය. මේ නිසා එහි දනේ කපා හෙලන ලද ඉඳිගස් මෙන් දරදඩු බවට පත්වූහ.

“දැන් ඔවුන්ගේ සිදු වූ බෙදය දුටුවෙහිද? ෆාරාවෝ ද පෙර දී එසේම වූහ. (එයද) ඔවුන්ගේ පුරවරු විනාශ කරන ලදී. ඔවුහු වරද සිදුකළහ. අල්ලාන් යැවූ නබිවරයාට එරෙහිව කඩාකප්පල් කාරී ක්‍රියාවන් කළහ. එනිසා අල්ලාන් ඔවුන් දඩ්දෙස ග්‍රහණය කළේය. ජලය උතුරා ගැලූ විට අපි ගමන් ගන්නා තැවක් තුලට ඔබ දැමුවෙමු. එමගින් ඔබට සිහිපත් කරවීමක් හා සාවධානව ග්‍රහණය කරවීමක් සඳහාය. එ නිසා ‘පූර්’ නලාව වරක්කාද කළ විට පාවිච්චිය හා කපු පව්න එසවී, නිමේෂයකින් (එක්වරම) පුණ් වීපුණ් වී යයි. පසුව එදින ගිනි භ්‍රාන්තය රජකරයි, එදින අහස කැඩී බිඳී දුබල වී යයි. එවිට පොත පුරතෙහි ලද්දේ ‘මෙන්න, මගේ පොත, රැගෙන කියවන්න.’” ඇත්තෙන්ම මා කළ දේ වල ප්‍රතිඵලය මට ලැබෙතියි ඇදහුවෙමි. එමනිසා, ඔහුට පැද්දෙන උතුම් උයනේ ජීවිතය අත්වනු ඇත. මැනවින් කා බී සැනසෙන්න. ඔබ එවැන්නක් කළේ බොහෝ කලකට පෙරය.”

“එහෙත් පොත වමතෙහි ලත් අය මෙසේ පවසනු ඇත. ‘මට මගේ පොත ලැබුණේ නැහැ නොවැ. එනිසා මාකළ දේවල ප්‍රතිඵලය මාදන්නේ නැහැ. නොවැ, මේ අවසානයද? අහෝ! මගේ වස්තුවෙන් මට පිහිටක් නැත. මගේ ආධිපත්‍යය- බලය මගෙන් ගිලීහී ගොස්ය.

(අල්කුර්ආන් (69:4-39))

මරණීන් මතු ජීවිතය ඇදහීමට ඉවහල්වූ මෙබඳු අවබෝධාත්මක කරුණු කුර්ආනයේ අඩංගු වේ.

පලමුව:- මරණීන් මතු ජීවිතය ගැන විශ්වාසය පිහිටුවන මෙන් සෑම නබි වරයෙක්ම දේශනා කළහ.

දෙවනුව:- මේ විශ්වාසයේ පදනමින් සමාජයක් ගොඩ නැගුණු කල, එය සාමූහික හා සද්වරාත්මක දෙසින් තොරව ශ්‍රේෂ්ඨතම සාමකාමී සමාජයක් වනු ඇත.

තෙවනුව:- නබ්බුමාගේ අබණ්ඩ අනතුරු ඇඟවීමවලින් පසුවත්, ජන කොටසක් සාමූහික වශයෙන්මෙ ඇදහිල්ල ප්‍රතික්ෂේප කළේ නම්, අල්ලාත් විසින් මෙලොවෙහිදීම ඒ ජනකොටස වනසා දමන බව ඉතිහාසයෙන් ස්ථූට වේ.

සිව්වනුව:- මිනිසාගේ සඳවාරාත්මක යථාර්ථවාදී හා සෞන්දර්යාත්මක අනුදැනීම මගින් මරණින් මතු ජීවිතය ගැන වටහා ගත හැකිය.

පස්වනුව:- මරණින් මතු ජීවිතයක් තැත්නම්, අල්ලාත්ගේ යුක්ති සාධාරණත්වය හා කරුණා මෙමවුයෙහි අර්ථයක් තැන.

තබිත්වය හා ඉස්ලාම්

දෙවලොවින් පහත් වූ පුදු ක්‍රිස්තියානි යනාදී දහම වලට තබිත්වය අමුත්තක් නොවේ. එහෙත් ඉස්ලාම් හි ඊට සුවිශේෂ තත්වයක් හා වැදගත් කමක් ප්‍රදණය කෙරේ.

ඉස්ලාමයෙන් ඉගැන්වෙන පරිදි අල්ලාහ් විසින් මිනිසුන් මවනු ලැබුණේ උතුම් අරමුණක් සඳහාය. මිනිසුන් අල්ලාහ් නැමදීම හා සිල්වත් ජීවිතයක් සකසා ගැනීම, ඒ අරමුණයි. ඒ සඳහා අල්ලාහ්ගේ ඉගැන්වීම හා මග පෙන්වීම සලසා ඇත. එකී අරමුණ, පැහැදිලි හා ප්‍රයෝගිකවු උපදෙස් වලින් තොරව, මිනිසා දැනගන්නේ කෙසේද? තබිත්වයේ අවශ්‍යතාවයක් මතු වන්නේ මෙහිදීය. ස්වකීය පණිවුඩය ජනතාවට ඉදිරිපත් කරනු පිණිස, සෑම ජනකොටසක් ජාතියක් තුළින්ම, අල්ලාහ් නබිවරයෙකු හෝ කිහිප දෙනකු තෝරා ගෙන ඇත.

අයෙකු මෙසේ විමසනු ඇත. 'තබිවරුන් තෝරාගනු ලැබුණේ කෙසේද? ඒකී ශ්‍රේෂ්ඨ සම්මානය හිමිවිය හැක්කේ කවරෙකුටද?'

තබිත්වය වූ කලී, අල්ලාහ්ගේ මනාපයට අනුව, ස්වකීය කරුණා මෙමනිසිට පාත්‍රවූවන්ට පුද කරන්නෙකි, ඉතිහාසය අධ්‍යයනය කිරීමේදී, විවිධ තබිවරුන් තුළ පෙනෙවේ පිහිටි තෙවැදූරුම ස්වභාවයන් ගෙන් තබිවරයෙකු හඳුනාගත හැකිය. (1) සඳවාරාත්මක හා ප්‍රබුද්ධත්වය අතින්, එතුමාණෝ තත් සමාජයේ උසස්තම ස්ථානය උසුලති. මේ ඉණාංගය පිහිටන්නේ, තබිවරයෙකුගෙන් අනුගාමිකයන්ට ආදර්ශයක් සලසනු පිණිසය. එතුමාගේ පෞරුෂ ලක්ෂණ නිසා, ජනතාව ඒකී තිවේදනය පිළිගන්නා සුළු විය යුතුය. එතුමාගෙන් දන්නේ දුරස්ථවීමක් නොවිය යුතුය. තිවේදනය තබිවරයා අතට පත් වූ පසු, එතුමාගේ ජීවන රටාව නොකෙළෙස් විය යුතුය.

එනම් කිසිදු අකුශල කම්යක් සිදු නොවිය යුතුය. සුළු ප්‍රමාණ වරදක් සිදුවන කල, එය වගි මගින් නිදෙස් කරවනු ලැබේ.

(2) එතුමා ව්‍යාජ නිව්වරයෙකු නොවන වග සනාථ කරනු පිණිස, ප්‍රාතිහාර්ය, භාස්කම් පැමිණි හැකියාව එතුමාට හිමිවේ. මෙකී ප්‍රාතිහාර්ය ශක්තිය හා අවසරය පැවරෙන්නේ අල්ලාන් විසිනි. මේ ප්‍රාතිහාර්ය බලය නිසා එකී නිව්තුමාණෝ ජනතාව අතර සුවිශේෂ ගණයේ ලා සැලකෙති. මේ බැව් ලෝකයේ ප්‍රධාන පෙළේ ආගම් තුනක් වන, පුද් ක්‍රිස්තියානි හා ඉස්ලාම් හි නිව්වරුන් විසින් පාන ලද වැදගත් භාස්කම් මගින් පැහැදිලි වේ. මුසා(MOSES) නබි (අලයි) තුමාගේ දනෝ විජ්ජාවන්හි සමත් වූහ. එනිසා එතුමාගේ මූලික ප්‍රාතිහාර්යය වූයේ, එදවස ඊජිප්තුවේ විප්‍ර දක්ෂතම විජ්ජාකරුවන් පරාජයකිරීමයි. ඊසා නබි (Jesus Christ) (අලයි) තුමා ගේ දනෝ දක්ෂ වෛද්‍යවරු වූහ. එබැවින් එතුමාගේ ප්‍රතිහාර්යය වූයේ, මළවුන් නැගිට වීම හා සුවකළ නොහැකි ආබාධ සුවපත් කිරීමයි. මුහමමද් නබි (සල්) තුමාගේ අරාබි ජනතාව වතුර කථිකත්වයට හා කාව්‍ය නිර්මාණයට සුපතලව සිටියහ, එබැවින් මුහමමද් (සල්) තුමාගේ ප්‍රධානතම ප්‍රතිහාර්යය වූයේ, අල්කුර්ආනයයි. නොකඩවා කළ අභියෝග වලින් පසුවත්, එය සමස්ත අරාබියේ කිසිදු ප්‍රවීණ කවියෙකුට හෝ කථිකයෙකුට තුප්පුවන් වූ තරමේ කෘතියකි. තවද, මුහමමද් (සල්) තුමාගේ පෙළහරෙහි පවත්නා විශේෂත්වයක්ද ඇත. මුලදී සෙසු නබිවරුන් දක්වූ ප්‍රාතිහාර්යයන් තත් කාලයට හා ස්ථානයට පමණක් සීමා විය. එනම් එකී භාස්කම් දක්වනු ලැබුණේ නිශ්චිත පිරිසක් අබියස නිශ්චිත අවස්ථාවකය. මුහමමද් (සල්) තුමාගේ භාස්කම් එනම් අල්කුර්ආනය එසේ නොවේ. එය විශ්ව ව්‍යාප්ත වූවකි. සද්කාලික වූවකි. එහි ශෛලිය, ප්‍රාතිහාර්යාත්මක ස්වභාවය, අන්තර්ගත කරුණු එමගින් අත්වන අධ්‍යාත්මික ඵලය යනාදියට පූර්ව පරම්පරා සාක්ෂි දරති. අනාගත පරම්පරාද සාක්ෂි දරනු ඇත. දැනුදු මේ බව පිරික්සා බැලිය හැකිය. මේ අනුව, අල්කුර්ආනයේ දිව්‍යමය සම්භාවය කවදත් ඔප්පුවෙමින් පවතී.

(3) සෑම නිව්වරයෙක්ම, තමන් ලද පණිවිඩය ස්වීය නිර්මාණයක් නොවූ බවත්, මානව ශූන්‍ය සාධනය පිණිස අල්ලාන් විසින් පවරන ලද්දක් බවත් වදළහ. තමන්ට පෙරාතුව පහළ වූත්, තමන්ගේ පසුව පහළවන්නා වූත් දහම් පිළිබදව ද ඔවුහු කරුණු දක්වූහ. නිව්වරයෙකු මෙලෙස කරන්නේ, තමන් හුදෙක් එකම සත්‍ය වූ අල්ලාන් ගෙන්, සෑම ජන කොටසකටම සෑම අවධියකම පොදු වූ නිවේදනය ජනතාව අතට පත්කරන බව පෙන්වා දීමටය. මේ අනුව නිවේදනයේ සාරධර්මය හා අභිමතාර්ථය කවදත් එක සමානය. මේ නිසා නිශ්චිත නිව්වරයෙකුට පෙරාතුව පහළ වූ හෝ පසු කළ පහළ වන්නාවූ එබඳු දහමක් පිටු දැකිය යුතු නැත.

අල්ලාන්ගේ උපදෙස් හා මග පෙන්වීම මානව වර්ගයාට ඉදිරිපත් කිරීමෙහිලා නිව්වරු අවශ්‍ය වෙති. අප මවන ලද හේතුව දැනගැනීමේ මාර්ගයක් නැත. මරණින් මතු

අපට සිදුවන්නේ කුමක්ද? මරණින් මතු ජීවිතයක් තිබේද? එනම් ලෝකික ජීවිතයේදී අප කළ කී දේ වල ආනිශාස හෝ ආදිතිව ඇත්ද? අප ඒ ක්‍රියාවන්ට වගකිව යුතුද? මෙබඳු ගැටළු හා අල්ලාහ්, මළකවරුන්, දෙව්ලොව, අපාය යනාදිය සම්බන්ධයෙන්, අසහාය මැවුම් කාරයා වූත්, සැහවුණු දේ දන්නා වූත් අල්ලාහ්ගේ යාප්ප හෙළිදරව් කිරීමකින් තොරව, පිළිතුරු ලබාගත නොහේ. එකී පිළිතුරු සැබැවිය යුතුය. අපගේ විශ්වාසය හා ගෞරවාදය දිනාගත් පුරුෂයන් විසින් ම සැපයෙන පිළිතුරක් විය යුතුය. නබිවරුන්, තත් සමාජයෙන් ම සඳුවාර සම්පන්න, බුද්ධිමය කුශලතාවයන් සමන්විත වුවත් අතරින් තෝරා ගනු ලබන්නේ එබැවිනි.

මේ අනුව බයිබල් පුරාවෘත්තයන්හි, ඇතැම් ශ්‍රේෂ්ඨ නබිවරුන් සම්බන්ධයෙන් කෙරෙන ව්‍යාජ කතන්දර මුස්ලිම් වරුන් විසින් පිළි නොගැනේ. නිදසුනක් වශයෙන්, ලූත් (Lot) නබි-අලයි-තුමා බිමත්ව ස්වකීය දියණියන් හා අනාවාරයේ හැසුරුණු ආරංචිය, දවුද් නබි (David) අලයි තුමා ස්වකීය බිරිඳ පාවාගනු පිණිස තම නායකයෙකු මරාදමීම බෑ තොරතුරු දක්විය හැකිය. මේ කතන්දර වලින් ගෙන දක්වන අන්දමට වඩා, මුස්ලිම් වරු නබිවරුන් උසස් තත්හි ලා සලකති. ඉස්ලාමීය දෂ්ඩ් කෝණයෙන් විමසන කල, ඒකී කතන්දරය සත්‍ය විය නොහැකිය.

නබිවරු ඉස්තමය වශයෙන් අල්ලාහ්ගේ පිහිට ලබති. දිව්‍ය නිවේදනය නොකඩවා ගෙන යනු පිණිස අල්ලාහ්ගෙන් උපදෙස් ලබති.

මානව සංහතිය වෙනුවෙන් නබිවරයෙකු ඉදිරිපත් කරන නිවේදනයක අඩංගුවන කරුණු සැකෙවින් මෙසේය.

- (1) අල්ලාහ් පිළිබඳ පැහැදිලි පිළිවෙත; ඔහුගේ පරම ගුණාංග; ඔහු ගේ මැවීම; ඔහුට ප්‍රිය හා අප්‍රිය දේ.
- (2) නුදුටු ලෝකය, මළකවරුන්, ජිව්වරුන් (භූතයින්), ස්වර්ග ලෝකය හා නරකාදිය පිළිබඳ පැහැදිලි අදහස.
- (3) අල්ලාහ් අප මැව්වේ මක්නිසාද? අපෙන් ඔහුට අවශ්‍යවන්නේ කුමක්ද? ඔහුට කිකරු හෝ අකීකරු වූ කල අපට හිමිවන විෂාක කවරේද?
- (4) ඔහුගේ මනාපයට අදාළ ව, අපගේ සමාජ පවත්වා ගත යුත්තේ කෙසේද? එනම් අවාක ව හා නිවැරදිව ක්‍රියාත්මක කළවිට ප්‍රීතිමත් හා ආදර්ශවත් සමාජයක් ගොඩනැංවීමට ඉවහල් වන්නාවූ පැහැදිලි උපදෙස් හා නීති රීතින් කවරේද?

ඉහත කළ සාකච්ඡාවෙන් අපට පැහැදිලිව පෙනීයන්නේ නබිවරුන් වෙනුවට අත් කිසිවකු ආදේශ කළ නොහැකි බවයි. විදුන්මක දියුණුව පවත්නා අද පවා, උත්තරීත ලෝකය පිළිබඳව විශ්වාස දායක තොරතුරු ලැබිය හැකි එකම මාර්ගය වන්නේ විදුවෙන් හෝ ගුප්තමය ආනුභාවයකින් මගපෙන්වීමක් ලබාදිය නොහැකිය. පළමුවැන්න, ප්‍රමාණය ඉක්මවා ලෝකායත වේ. සීමාසහිත වුවක් වේ. දෙවැන්න, ප්‍රමාණය ඉක්මවා විෂයානුබද්ධ වේ. විරිත් වීම නොමග යවන්නක් වේ.

දැන්, අනමෙකු මෙසේ විමසිය හැකිය. අල්ලාන් විසින්, මානව සංහතිය වෙනුවෙන් නබිවරු කි දෙනෙක් යවනු ලැබුවෝද?

මෙ ගැන අපි තීරණය වශයෙන් නොදන්නේවුවු, ඇතැම් මුස්ලිම් විශාරදයෝ, නබිවරුන් ගේ සංඛ්‍යාව දෙලක්ෂ හතළිස් දහසකැයි (240000) දක්වති. අල්කුර්ආණයේ සඳහනට අනුකූලව අල්ලාන් සෑම භූමියක් වෙනුවෙන් ම නබිවරයෙකු (හෝ වැඩි සංඛ්‍යාවක්) එවා ඇත. හේතුව, කළයුතු හා නොකළ යුතු දේ පිළිබඳ විග්‍රහයක් නොකොට, අපගේ කාර්යයන් සඳහා වගකියන මෙන් පනවා තැනී බැවිනි. අල්කුර්ආනයෙහි නබිවරුන් (25ක්) විසිපස් දෙනෙකු පිළිබඳව සඳහන් වේ. මුහමමද් (සල්) තුමන්ට නොදන්වන ලද තවත් නබිවරුන් සිරි බවද එහි දක්වේ. ඒකී නබිවරුන් විසිපස්දෙනා අතර, නූහ්(Noah)-, ඉබ්‍රාහිම(Abraham)-, මුසා(MOSES)-, ඊසා(Jesus Christ) (අලයි) යන මුහමමද් (සල්) තුමා ද අඩංගු වෙති. මෙකී නබිවරුන් පස්දෙනා, අල්ලාන්ගේ ප්‍රධානතම නබිවරු වශයෙන් ගැණෙති.

නබිත්වය පිළිබඳව ඉස්ලාමීය ඇදහිල්ලේ ප්‍රසංගතිය අංගය වනුයේ, මුස්ලිම් වරු කිසිදු නබිවරයෙකු අත නොහැර, ඒ සියල්ලන්ම නබි වරුන් වශයෙන් ඇදහීමයි. සෑම නබිවරයෙකුම මානව සංහතිය අල්ලාන් වෙතට මග පෙන්වීමේ එකම අරමුණ සඳහා- එකම අල්ලාන් විසින් එවනු ලැබූවා නම්, ඒ සියලු නබිවරුන් ගැන ඇදහීම අත්‍යවශ්‍ය මෙන් ම තර්කානුකූල ද වේ. කෙනෙකු පිළිගෙන, පෙස්සකු පිටුදකීමේ ක්‍රියාව, එක්කෝ ඒ නබිවරුන් පිළිබඳ වැරදි අවබෝධය නිසා, නොඑසේනම් ජාතිවාදය නිසා විය යුතුය. භක්තියේ අභිවාර්ය අංගයක් වශයෙන්, සියලු ම නබිවරුන් කෙරේ විශ්වාසය පිහිටුවන්නේ ලෝකයේ ම මුස්ලිම් වරුන් පමණි. යුදෙව් හු, ඊසා නබි (යෙසුස් වහන්සේ) හා මුහමමද් (සල්) තුමන් ප්‍රතික්ෂේප කරති. එසේම ක්‍රිස්තියානි හු මුහමමද් (සල්) තුමන් පිටු දකිති. මුසා නබි (අලයි) තුමාගේ අණපනත් වලට තමන් බැඳී තැනී නිසා ම ඒ නබිතුමන්ද ඔවුහු පිටු දකිති. ඒ මෙ සියලුම නබිවරුන්, මානව සුබපෙත ත්‍යාග මගපෙන්වනු පිණිස, අල්ලාන් විසින් එවනු ලැබුවත් වශයෙන් මුස්ලිම්වරු පිළිගනිති. කෙසේ හෝ, ඒ නබිවරුන් අල්ලාන් ගෙන් ගෙන, වහි-දිව්‍ය හෙළිකිරීම ඒ දහන් විසින් කිසියම් ක්‍රමයකින් හෝ ක්‍රමවලින් කෙළෙසන ලදී.

සියලු ම නව්වරුන් කෙරේ විශ්වාසය පිහිටුවන මෙන් අල් කර්ආනයෙන් මුස්ලිමුන්ට විධානය කෙරේ.

“කියන්න (මුස්ලිම් වරුනි)” අපි අල්ලාන් අදහමු. ඔහු අපට හෙළිකළාවුන් ඉබ්රාහිම්- ඉස්මායිල් සහ ඉෂ්හාක්, යාකූබ් සහ ඔහු ගේ දරුවන්, මුසා සහ ඊසා යනාදීන්ට ලැබුණා වුන්, අල්ලාන්ගෙන් සෙසු නව්වරුන්ට ලැබුණා වුන්, අල්ලාන්ගෙන් සෙසු නව්වරුන්ට ලැබුණා වුන් දේ ගැන විශ්වාස කරමු අපි. ඔවුන් අතර කිසි විභේදනයක් නොකරමු. අප අවතත වන්නේ ඔහුටය” (අල් කර්ආනය :- 2-136)

මෙය සත්‍ය හා අපක්ෂපාති ඇදහිල්ලක් බව. මුස්ලිම්වරුන්ට දක්වනු පිණිස, අල් කර්ආනයෙන් වැඩිදුරටත් විග්‍රහ කෙරේ. සෙසු ජාතින්ද මෙය අදහන්නේ නම් ඔවුහු සෘජු මාවතෙහි ගමන් ගනිති. එසේ නොවෙතම්, ඔවුහු හිතුවමනේ ක්‍රියා කරති. අල්ලාන් ඔවුන් ගැන සලකා ගනු ඇත. මෙ බැව් අල් කර්ආනයෙන් වැඩිදුරටත් විග්‍රහ කෙරේ. සෙසු ජාතින්ද මෙය අදහන්නේ නම් ඔවුහු හිතුවමනේ ක්‍රියා කරති. අල්ලාන් ඔවුන් ගැන සලකා ගනු ඇත. මෙ බැව් අල් කර්ආනයේ මෙසේ දැක්වේ.

“ඔබ අදහන දෙය ඔවුන් අදහන්නේ නම්, ඔවුහු නිසි මග සිටිති. ඔවුන් පිටුපාන්තේ නම් ඔවුහු හේද ව සිටිති. ඔවුන්ට එරෙහි ව අල්ලාන් ඔබෙන් සැහිමට පත්වන්නේය. ඔහු සවි ශ්‍රාවකයාය; සවිඥය. මෙය අල්ලාන් ගේ ධර්මයයි. තවද අල්ලාන් හැර ධර්මයෙහි කවරු ශ්‍රේෂ්ඨ ද? (අල්කර්ආනය :2:137-138)

නබින්වය පිළිබඳ ව විග්‍රහ කළ යුතු වැදගත් කරුණු අඩුවශයෙන් දෙකක් ඇත. එනම්, නව්වරුන් වශයෙන් ඊසා නබි(අලයි) හා මුහම්මද්(සල්) තුමාගේ චරිත ගැන පොදු වේ වැරදි අවබෝධයක් පවතී.

අල්කර්ආනයේ විග්‍රහය මගින්, ඊසා නබි(අලයි) තුමාගේ ‘දිව්‍යත්වය’ හා ‘දිව්‍ය පුත්‍ර’ භාවය ඉදුරා ප්‍රතික්ෂේප කෙරේ. යේසුස් වහන්සේ ද ඊසා නබි-අල්ලාන් ගේ නබිවරයෙකු වශයෙන්, කර්ආනයෙන් ඉදිරිපත් කෙරේ. පියෙකු ගෙන් තොර ව උපන් නිසා උන් වහන්සේ අල්ලාන්ගේ පුත්‍රයා(Son of God) විය නොහැකිය. පියෙකු හා මවක් ද රහිත ව උපන් ආදම් නබි අලයි - තුමා ගැන ද මෙහි දී නිදසුන් දැක්වේ.

“ඇත්තේන්ම අල්ලාන් හමුවේ, ඊසා ගේ තත්ත්වයත්, ආදම් ගේ තත්ත්වයත් සමානය. ඔහු මොහු පස්වියෙන් මැව්වේය. පසු ව ‘වේවා’ - කුන් - යැයි කීවේය. මොහු (ඇති) විය.” (අල්කර්ආනය :3:59)

සෙසු නඩිවරුන් මෙන් ඊසා නඩි-අලයි-තුමාද භාස්කම් පෑහ. තිදසුනක් වශයෙන් මළවුන් නැගිටුවීම, අද හා බරවා රෝගීන් පුවපත් කිරීම, යනාදිය දැක්විය හැකිය. එහෙත්, මේ භාස්කම් සියල්ල ම අල්ලාහ් ගෙන් ලත් දෙයක් බව එතුමා තීරණය කර ඇත.

ඇත්තෙන්ම ඊසා නඩි-අලයි-තුමා ගේ පෞරුෂය හා ධර්මප්‍රචාරය වරදවා වටහා ගැනීමෙහිලා තුඩුදුන්නේ, එතුමන් ගේ ධර්මානුශාසනාවන් (වහි) එතුමා ගේ ජීවිත කාලයේ ම, ලේඛනාරූඪ කිරීමෙහිලා අනුගාමිකයන් යුහුසුව නොවීමයි. ඒවා ලේඛනාරූඪ වූයේ, එතුමාගේ ඇඟවීමෙන් සිය වසරකට පමණ පසුවය. කුර්ආනයේ සඳහනට අනුව, එතුමා ඊස්රායිල්වරුන්ගේ දරුවන් වෙත එවනු ලැබූ, මුසා නඩි අලයි-තුමාට පහළ වූ නවිරාත්හි-(යුදෙව් දහම) වලංගු භාවය තහවුරු කළ ඊසා නඩි තුමා මතු පැමිණෙන නඩි තුමන් ගැන ද අනාවරණය කළහ.

“පසුව මෙරිගේ පුත් යේසු.” ඊස්රායිල් වරුන්ගේ දරුවෙකි, මට පෙරාතුව පහළ වූ නවිරාත් (Torah) - දහම තහවුරු කරමින්, මගෙන් පසු පැයසුව ලද්ද යන නමින් යුතුව දුතයෙකු පැමිණෙතිය යන සතුටුදයක තිවේදනය සහිතව, මම ඔබ වෙත පැමිණියා වූ දුතයා වෙමි.” (61:6) අරාබි පදය ‘අත්මද්’ යනුයි. ඒ, මුහමමද් තුමාගේ උතුනු නාමයයි.

එහෙත්, යුදෙවුන්ගෙන් බහුතරය, යේසුස් වහන්සේගේ ධර්මප්‍රචාරය ප්‍රතික්ෂේප කළහ. උන්වහන්සේගේ ජීවිතයට හානි පැමිණවීම සඳහා කුමන්ත්‍රණය කළහ. ඔවුන්ගේ අදහස පරිදි, උන්වහන්සේ කුරුසියෙහි ඇණ ගසා මරා දමනු ලැබූ සේක. එහෙත් මේ මතය, අල්කුර්ආනයෙන් ප්‍රතික්ෂේප කෙරේ. යුදෙව්වන් විසින් ඊසා නඩි තුමා (අලයි) කුරුසියේ ඇණගසනු ලැබුවේ හෝ මරාදමනු ලැබුවේ නැත. අල්ලාහ්, ඒ, නඩිතුමන් තමන් වෙත ඔසවා ගත්තේය. ඊසා නඩි (අලයි) තුමා යළිත් පැමිණෙන බවත්, එතුමා ගේ ජීවිත කාලය තුළ දීම සියලු ම ක්‍රිස්තියානීන් හා යුදෙවුන් එතුමාගේ දහම (ඉස්ලාමය) පිළිගන්නා බවත්, අල් කුර්ආනයේ පාඨයකින් දැක්වේ. මේ බව, මුහමමද් රසුල්ලාහ් (සල්) තුමාගේ හදිසයකින් ද පැහැදිලි කෙරේ.

අල්ලාහ්ගේ පරිසමාප්ත නඩි වූ මුහමමද් (සල්) තුමා සයවන ගතවර්ෂයේ (ක්‍රි.ව.) අරාබියේ උපන්න. එතුමාට සහලිය වන විය දක්වා, මක්කා වාසින් විසින් දැන හඳින සිටියේ, ශ්‍රේෂ්ඨ වාරයාවක් ඇති, ශීලාවාර සමපන්න ගුණදහම හා ගති පැවතුම පිහිටි පුරුෂයෙකු වශයෙන් පමණි. මේ නිසා එතුමා විශ්වාසදයකයා යන අරුත් දෙන ‘අල් අමින්’ නමින් හඳුන්වනු ලැබූහ. තමා, අල්ලාහ් ගේ නඩි වී, ඔහුගේ වහි ලබන්නෙකු වෙතියි එතුමා පවා දැන සිටියේ නැත. එතුමා මක්කාවේ ප්‍රතිමා

වන්දකයන් අමතා, එකම දෙවියා වූ අල්ලාහ් අදහන මෙන්ද, තමා ඔහුගේ නබි බව පිළිගන්නා මෙන් ද ඉල්ලා සිටියහ. එතුමා ට පහළ වූ වහී, තත් ජීවිත කාලය තුළදී ම අනුශාසිකයන් විසින් කට පාඩම කරනු ලැබ, තල්පත්, සත්වසම් යනාදියේ ලේඛනගත කරනු ලැබ පුරක්ෂා කරන ලදී. මෙසේ, අද අප අතර දක්නට දැකී අල් කර්ආනය, එද එතුමාට පහළ වූ පියවි ආකාරයෙන්ම, වචනයක් හෝ එමෙ නොවී පවතී. එහි ආරක්ෂා ට අල්ලාහ් විසින්ම සහතික කෙරේ. ^{පියවි} කාලයක් හි දී ම වෙසෙන මුළු මහත් මානව සංහතිය උදෙසා පහළ වූවක් බවත් අල්ලාහ්ගේ පරිසමාප්ත නබි, මුහම්මද් (සල්ලල්ලාහු අලයිහිව සල්ලම)තුමා බවත් අල් කර්ආනයේ අවධාරණය කෙරේ.

ඉබාදත්

ඉස්ලාමීය වත්පිළිවෙත්

ඇතුළුමුහුණත වැඩට ඇතුළුව බොහෝ අය, ඉස්ලාමීය ඉබාදත් වත් පිළිවෙත් ගැන වරදවා වටහා ගෙන සිටිති. පොදුවේ, ඉබාදත් වශයෙන් සැලකෙන්නේ, අස්පලාත් නැමදුම්, අස්සවිම් උපවාසය, අස්සකාත් අසරණ දූත යනාදී වාර්තානුකූල ක්‍රියාවන්ය. මේ වූ කලී, ඉබාදත් පිළිබඳ සීමිත අවබෝධයක් පමණි. එනම්, ඒ වාර්තානුකූල ඉබාදත් වනාහි ඉස්ලාමීය ඉබාදත් වල එක්තරා අංශයක් පමණි. ඉස්ලාමීය ඉබාදත් සම්බන්ධයෙන් යථෝක්ත පරම්පරානුගත අර්ථ කථනය සිදු කෙරෙන්නේ, ඒ වාර්තානුකූල ඉබාදත් වල, කෙනෙකු ගේ ජීවන කායභාවලියට අදාළ කරුණු සියල්ල ම අඩංගුවන බැවින්, පුබාවබෝධාත්මක විවරණයක් වශයෙනි. එකී විවරණයෙන් මෙබදු යම්කිසිවක්ද සඳහන් වේ. “කෙනෙකුගේ අභ්‍යන්තර හා බාහිර වශයෙන් වූ, අල්ලාහ්ගේ මනාපයට අදාළ සියලුම කථන හා ක්‍රියාවන් ඉබාදත් වේ.”

අත් ලෙසකින් පවසනවානම්, අල්ලාහ්ගේ ප්‍රසාදයට ඉවහල් විය හැකි සෑම වචනයක්ම, ක්‍රියාවක්ම ඉබාදත් වේ. මෙහිලා වාර්තානුකූල ඉබාදත් මෙන්ම ඇදහිලි සමාජ සේවා සහ සහෝදර මිනිස් වර්ගයාගේ හිත පුටු පිණිස වූ පෞද්ගලික කැපවීම සියල්ලද අඩංගු වේ.

ඉස්ලාම්, පුද්ගලයෙකු ගැන සලකන්නේ සම්පත්තියක් වශයෙනි. මුහම්මද් රසූල්ලාහ් (සල්) තුමාට අල් කර්භානා මහින් දක්වුවාක් මෙන්, මිනිසා ගෙන් අල්ලාහ් කෙරේ සම්පූර්ණ කැපවීමක් අපේක්ෂා කෙරේ. “පවසන්න (මුහම්මද්

නබ්වරයාණෙනි!) මගේ තැමදුම, මගේ කැප කිරීම, මගේ ජීවිතය හා මගේ මරණය අල්ලාත් සතුටේ. ඔහුට හවුල් කරුවෙකු නැත. මම අවනත වුවත් මුස්ලිම් වරුන් අතර සිටීමට අණ ලදීම්.” මෙසේ අවනත වීමෙන් සිදුවන ස්වාභාවික ප්‍රතිඵලය වන්නේ, අල්ලාත්ගේ උපදෙස් වලට අනුකූලව මිනිසාගේ සෑම ක්‍රියා කලාපයක්ම හැඩගැස්වීමයි. ඉස්ලාමීය ජීවන රටාවෙන් අපේක්ෂා කෙරෙන්නේ, සෑදූහවතූන් ගේ ආගමික හා සෞභූෂ්‍ය සෑම ක්‍රියා කලාපයක්ම එහි ඉගැන්වීම් වලට අනුකූලව ආදර්ශවත් වීමයි. ආගම වූ කලී, බාහිර වාර්තානුකූල වනාවත් මගින් මිනිසා හා අල්ලාත් අතර සම්බන්ධතා පවත්වා ගන්නා මාර්ගයක් පමණකැයි අදහස් කරනවුන්ට මෙය විමර්ශයට කැරැණක් වනු ඇත.

මිනිසුන් කෙරේ, අභ්‍යන්තර වශයෙන් බලපෑමක් සිදු කළ නොහැකි යාන්ත්‍රික වූ වාර්තානුකූල වනාවත් පිළිබඳව ඉස්ලාම වැඩි තැකීමක් නොකරයි. කිබ්ලාවෙහි දිශාව වෙතස් වීම සම්බන්ධයෙන් විවිධ මත පළවූ අවස්ථාවේ, ඉස්ලාමීය සෑදූහවතූන් හා අසල්වැසියන් අමතා, අල් කූර්ආනයේ පාඨයකින් මෙසේ ප්‍රකාශ කෙරේ.

“පෙරදිගට හෝ බටහිරට ඔබගේ මුහුණ හැරවීම යහපතක් නොවේ. යහපත් ක්‍රියාව වන්නේ, අල්ලාත්, කියාමත් දවස, මළක්වරුන්, ආගම හා නබිවරුන් කෙරේ විශ්වාසය පිහිටුවීමයි. අල්ලාත් කෙරේ සන්තෝෂයෙන් සැතිය, අනාථයන් හා දිළිඳුන් මඟින් හා යාවකයන් යනාදීන්ට ස්වකීය වස්තුවෙන් විය පැහැදිලි කිරීම, වහලුන් නිදහස් කරවීම අද්‍රව්‍යවත් කිරීම, සකාත් ගෙවීම, පොරොන්දු ඉටුකිරීම, දුක් පීඩා අවදනම් වලදී ඉවසිලිවත්ත වීම යනාදියයි. මෙවැන්නෝ සෑදූහවත්තූය. අල්ලාත්ට බියැත්තෝය. (2 : 177)

ඉහත සඳහන් කූර්ආන් පාඨයෙන් දැක්වෙන ක්‍රියාවන් ධාර්මික වේ. ඒවා ඉබාදත්වල එක්තරා අංශයක් පමණි. රසූලුල්ලාහ් (සල්) තුමා විසින්, ඉබාදත්වල පදනම ඊමාන් භක්තිය - වශයෙන් දක්වා ඇත. ඉබාදත්වල කොටස් හැටකි. (60) එහිලා ප්‍රධානතම ස්ථානය උසුලන්නේ අල්ලාහ් ගේ ඒ කීයත්වය පිළිබඳ භක්තියයි. එනම්, අල්ලාහ් හැර හැමවිටම නිසි සෞභූෂ්‍ය කිසිවක් හෝ කිසිවෙක් නැත. යන ඊමානයයි. ඉබාදත් හි අවසාන තැන ගන්නේ ජනයා ගමන්කරන මාවතක ඇති කටු කොහොල් බාධකාදිය ඉවත්කිරීමයි.”

යහපත් රැකියාව - සමාක් කමාන්ත ද ඉබාදත් ක්‍රමයක් බැව් ඉස්ලාමයෙන් සලකනු ලැබේ. “සන්ධ්‍යා යාමය වන විට, ස්වකීය වෘත්තිය නිසා විධාපත්ව සිටින්නාගේ සියලු ම අකුශල් අල්ලාහ් විසින් කමා කරනු ලැබේ.” යි රසූලුල්ලාහ් (සල්) තුමාණෝ පැවසූහ. සූන ගවේෂණය ද උපස්තම ඉබාදත් ගණයේ ලැබුණි. “දුක්‍රම

සෙවීම, සෑම මුස්ලිම්වරයෙකු කෙරෙහි ම පැවරී ඇති ආගමික වගකීමකි. "තවත් අවස්ථාවක එතුමාණේ මෙසේ සඳහන් කළහ. "සෑත්තූ වසරක් මුළුල්ලේ සලාත්හි යෙදෙනවාට වඩා පැයක කාලයක් තුළ දැනුම සෙවීම උසස් වේ." අල්ලාත්ගේ තමයෙන් සමාජ සේවා කටයුතුවල හා සාමූහික ක්‍රියාවල තීරණ වීම වතාවත්හි අංගයක් වෙතියි රසුල්ලාත් (සල්) තුමාණේ දක්වති. "සිත්හමුසු මුහුතින් යුතුව ඔබගේ මිත්‍රයා පිළිගැනීමද සඳහා හෙවත් දායකයි. කෙනෙකුගේ සැහැල්ලුව ඔබට ඔහුගේ සහායේ පිටට පැවරීමෙහිලා උපකාර වීමද දායකයි. අසල් වැසියාගේ භාජනයකට වතුර පුරවා දීමද දායකයි."

ස්වකීය වගකීම තිසි සේ ඉටුකිරීමද ඉබාදත් ක්‍රමයක් වේ. පවුලේ සාමාජිකයන් වෙනුවෙන් කරන ඔහුම විශේෂයෙන්ම දායකත්වයෙන් වගයෙන් රසුල්ලාත් (සල්) තුමාණේ දක්වති. එකී වස්තුව නිත්‍යානුකූලව උපයා ඇත්නම්, ඔහුට සමමාන පිරිනැමෙන්නේය. පවුලේ සාමාජිකයන් කෙරේ කාරුණික වීම ද ඉබාදත් ක්‍රමයක් වේ. සිය භාර්යාවගේ මුව තුලට කෑම පිටක් දීමද එබඳු කාරුණිකත්වයකි රසුල්ලාත් (සල්) තුමා නිදසුන් දක්වති.

එපමණක් නොවේ. රසුල්ලාත් (සල්) තුමාගේ අනුශාසනාවන්ට බැඳී, විනෝදශ්වාදය පිණිස කරන සියලුම ක්‍රියා ඉබාදත් වේ. එතුමාණේ තම සහාභාවරුන් අමතා, ඔවුනොවුන් තමතමන්ගේ භාර්යාවන් සමග සංසර්ගයේ යෙදීමද ඔවුන්ගේ ඉබාදත් ගණයට වැටෙන බවත්, ඒ සඳහා ඔවුන්ට සමමාන හිමිවන බවත් පැවසූහ. මෙහිදී මවිතයට පත් සහාභාවරු "අපි අතීතයින් ආශ්වාදය ලබන්නා වූ ක්‍රියාවකට සමමාන හිමිවන්නේ කෙසේ දැයි විමසූ"හ. එකල රසුල්ලාත් (සල්) තුමා, "ඔබ ඔබේ ආශාවන් තිති විරෝධී ලෙස සංතර්ජනය කරගනිනැයි සිතන්න. ඒ සඳහා ඔබට අඩුවම විදීමට සිදුවනවා නොවේද"යි. සහාභාවරුන්ගෙන් විමසූහ. "සෑබ්" යැයි පිළිතුරු ලැබුණේත්, එතුමා, "එනිසා එය නිත්‍යානුකූල ලෙස ඔබගේ භාර්යාව සමග සංතර්ජනය කරගන්නේ නම් සමමාන ලැබෙන්නේයැ"යි පිළිතුරු දුන්හ. මෙයද ඉබාදත් ක්‍රමයක් බව, එහි අදහස වේ.

මෙසේ ලිංගිකාශ්වාදය අපවිත්‍ර වුවකැයි ඉස්ලාමයෙන් නොසැලකේ. එය අපවිත්‍ර හා පාපයක් වන්නේ, විවාහ ජීවිතයෙන් පරිබාහිරව සංතර්ජනය කරගන්නා විට පමණි.

ඉහත සඳහන් කරුණු වලින් පැහැදිලිව ප්‍රත්‍යක්ෂ වන්නක් නම්, කෙනෙකුගේ ජීවිතය හා සම්බන්ධ සෑම ක්‍රියා කටයුත්තක්ම ඉස්ලාමීය ඉබාදත් වලට ඇතුළත් වන බවයි. ඉස්ලාමහි සවි සංයුක්ත ජීවන රටාවට, සෑබ්විත්ම මෙය එකඟ වේ. මිනිස් ජීවිතයක පෞද්ගලික, සාමාජික ආර්ථික, දේශපාලනික හා ආධ්‍යාත්මික වශයෙන් වූ සෑම

කෂත්‍රයක්ම මෙ මගින් ආවරණය වේ. මිනිස් ජීවිතයක අල්පමාත්‍ර විෂයයන් හි දී වුවද, ඉස්ලාම මගින් ම පෙන්වනු ලබන්නේ එබැවිනි. නිශ්චිත විෂයයෙහිලා එකී මාර්ගෝපදේශය පිළිපදීම, ඉස්ලාමීය උපදෙස් පිළිපදීමක් වශයෙන් සැලකේ. තමාගේ සෑම කටයුත්තක්ම අල්ලාහ් ගේ අවධානය ලක්වී ඇතැයි යන වැටහීම මිනිසා තුළ ජනිත වූකල, ඔහුට ඉමහත් ධෛර්යයක් දුනේ. මෙ නිසා තනි වී සිටියත්, තීර්ක්ෂකයන් යටතේ වුවත්, ස්වකීය ක්‍රියාවන් මගින්, තීරත්තරයෙන්ම අල්ලාහ්ගේ ප්‍රසාදය පැතීමටත්, හැකි පමණින් උසස් තම ආකාරයෙන් එකී කාර්යයන් ඉටුකිරීමටත් ඔහු පෙළෙඹෙනු ඇත. 'නිත්‍ය තීර්ක්ෂකයෙක් සිටී. ඔහු සියල්ල දකියි. ඒ අල්ලාහය.

වාර්ත්‍යානුකූල නොවන, ඉබාදත් සම්බන්ධයෙන් සාකච්ඡා කරන කල, වාර්ත්‍යානුකූල ඉබාදත් වල වැදගත් කම පූර්වකොට තැකීමක් නොකෙරේ. සත්තකින්ම, සිහට එකඟව පුරත්තාවූ වාර්ත්‍යානුකූල වතාවත් නිසා මිනිසාගේ සද්චාරාත්මක හා අධ්‍යාත්මික තත්වය උසස් වේ. ඒ හේතුවෙන්, ජීවිතයේ සෑම අංශයක් කෂත්‍රයක් තුළදී ම, ඔහු අල්ලාහ්ගේ මග පෙන්වීම වලට බැඳී ක්‍රියා කරනු ඇත. වාර්ත්‍යානුකූල ඉබාදත් අතරින් අස්සලාත් (තැමදුම) හේතු දෙකක් නිසා ප්‍රමුඛස්ථානය ගනී. පළමුව,

එය මුස්ලිම් වරයෙකුගේ අත්‍යවශ්‍යතාවය දක්වන සංකේතයකි. දෙවනුව, දිනකට පස් වතාවක්, අල්ලාහ් හා සෘජු හමුවක් සලසා ගැනීම, නොකඩවා යළි යළිත් සම්බන්ධතාවය තැවුම් කර ගැනීම, 'ඔබට පමණක් නමදිවු, ඔබෙන් පමණක් පිහිට පතවු, අප යහමගෙහි යොමු කරන්නයි' පුනපුනා ආයාචනා කිරීමත් නිසා සෑදු හැටෙනතු පවට හා වරදට යොමුවීම වලකී. ඇත්තෙන්ම භක්තියේ ප්‍රථම ප්‍රායෝගික අවධානය වන්නේ අස්සලාත්ය. සෑදු හැටතුන්ගේ ජයග්‍රහණයට ආදාය වූ, මුළුක වැදගත් කොන්දේසිය වන්නේ ද එයයි. "තම සලාත්හි නිසි ලෙස තීරන වන්නා වූ මු'මින් වරද සත්තකින්ම ජයග්‍රාහකයෝය." (අල්කුර්ආනය 23:1-2).

මෙ අදහසම රසුලුල්ලාහ් (සල්) තුමාණෝ වෙනත්ක්‍රමයකින් අවධාරණය කරයි. "මහත් සැලකිල්ලෙන් හා වෙලාව නොවරදවා, සලාත් හි තීරන වන්නන්ට එය ආලෝකයක් වී, තම භක්තිය සනාථ කිරීමේ සාක්ෂියක්ද, කියාමන්ද (විනිශ්චය දිනය) ගැලවුම් පිණිස වූ හේතුවක්ද වන්නේය."

අස්සලාත් වලට අනතුරුව අස්සකාත් ඉස්ලාමහි වැදගත් ස්වමභකයක් වේ. අල් කුර්ආනය බොහෝ තැන්හි සලාත්හා සකාත් ළඟ ළඟින් ම සඳහන් කෙරේ. සලාත් මෙන් සකාත් මගින්ද, වීර්ථයේ සෑම සංස්කාරයකම එකම හිමිකරු අල්ලාහ් බවත්, මිනිසුන් වීසින් පරිහරණය කෙරෙන්නා වූ සියල්ලක්ම අල්ලාහ්ගේ මනාපයට අනුව වැය කරනු පිණිස පවරා දෙන ලද දේ බවත් සනාථ කරවන්නා වූ, භක්තියේ වැදගත් ලක්ෂණයකි.

“අල්ලාහ් සහ ඔහුගේ නබිවරයා (මුහමමද් (සල්)) කෙරේ විශ්වාසය පිහිටුවන්න. ඔබ ගේ භාරකාරත්වයට පත්කර ඇති දෙයින් වියදම කරන්න.” (57:7)

මේ අනුව සකාත් ද සලාත් මෙන්ම මු'මින් වරුන් අල්ලාහ්ට සමීපවත් කරන්නා වූ සෑදූතුවත් ක්‍රියාවකි.

මේ හැර සකාත් මගින් අපේක්ෂා කරන්නේ පංති හා කණ්ඩායම අතර භවභෝග සමපත් හා දුප්පත් පොහොසත් සමබන්ධයෙන් පවත්නා පරතරය ලිහිල් කරවීමයි. සමාජ ස්ථාවරත්වය උදෙසා, මෙමගින් විශාල මෙහෙයක් ඉටුවේ. ධනවතුන්ගේ සිතින් ආත්මාර්ථකාමීත්වය න්, දිළිඳුන්ගේ සිතින් සමාජ විරෝධී ඊෂියා ක්‍රෝධයත් තුරන් කරමින්, පංති හේදයට තුඩුදෙන්නා වූ හේතු සාධක ඉවත් කෙරේ. එක්සත්ව හා එක්සිත්ව පෙරට යා හැකි වේ. මේ ස්ථාවරත්වය සරාපනය වන්නේ හුදෙක් ධනවතුන් ගේ පෞද්ගලික අදහස් මත පිහිටා නොවේ. ධනවතුන් සකාත් දීම ප්‍රතික්ෂේප කළේ නම්, අවශ්‍යතාවය අනුව, එය බලයෙන් හෝ පවරා ගැනීමේ හැකියාව මත අස්සකාත් වගකීම ස්ථාවරව ස්ථාපනය වී ඇත. අස්සවම් (රමළාත් මාසයේ දිවාභාගයේ උපවාසයෙහි යෙදීම) ඉස්ලාම් හි තවත් ස්ථම්භකයක් වේ. මෙකී උපවාසය නියා මුස්ලිම් වරු අභ්‍යන්තර වශයෙන් පිවිතුරු වෙති. සෙසු ෂරීෆාත් (ආගමික නීති රීති) වන්ගෙන් සිදුවන්නේ බාහිර පවිත්‍රතාවයයි. අභ්‍යන්තර පවිත්‍රතාවයෙන්, ඔහුට නිවැරදි හා යහපත් දෙයට නැඹුරු වීමටත්, වැරදි හා අයහපත් දෙයින් ඈත් වීමටත් පුළුවන. කුර් ආනයේ සෑහත් වන පාඨයෙන් අපට වටහා ගත හැක්කේ මෙයයි. “මු'මින් වරුනි, ඔබට පෙරාතුව විසූවන්ට මෙන්ම පවිත්‍ර තාවය අත්කර ගනු පිණිස ඔබටත් උපවාසය පවරා ඇත.” (2:183)

රසුල්ලාහ් (සල්) තුමාණෝ මෙසේ දක්වති. “මා (අල්ලාහ්) වෙනුවෙන් ආහාර පාන හා ලිංගික ආශාවන් කලකට නතර කරනිසි අල්ලාහ් පවසයි” මේ අනුව, අල්ලාහ්ගෙන් ලබන සම්මාන අසීමිත වන්නේය.

මුළු මහත් සමාජයම එකම වකවානුවක් තුළ සාමූහිකව නිරත වන බැවින්, උපවාසය නියා පුද්ගල සිත් සතන් පිබිදේ. සෑම පුද්ගලයකු තුළම නව ජීවයක් පිවිසේ. තවද උපවාසය හේතුවෙන්, මසක් මුළුල්ලේ ම ශරීර යන්ත්‍රයට අතිවාරය වීමේදී (උදාහරණය ලෙස, එමෙන් ම පීඩිත ජනතාවට දිවිහිමියෙන් විඳින දුක (හා ඔවුන් ගේ අවශ්‍යතා) වටහා ගැනීමටද මගක් සැලකේ. සෙසු අභ්‍යාවන් සහෝදර මුස්ලිම් වරුන්ගේ දුක අවබෝධ කර ගැනීමටත් ඔවුන් කෙරෙහි කරුණා දයාව උපදවා ගැන්මටත් උපවාසය ඉවහල් වේ.

අවසාන වශයෙන් අල්ලාහ් මක්කාවට යන වන්දනා ගමන ගැන සලකා බලමු.

ඉස්ලාමහි මෙකී වැදගත් ස්ථම්භකය වූ කලී, විවිධ හේද දුරලා, මුස්ලිම් වරුන් එකම ඒකකයක් වශයෙන් එක්සත් කරන්නකි. ලෝකයේ තත් දෙසින් සාක්‍ෂමණය වන මුස්ලිම් වරු, එක සමාන වස්ත්‍රයෙන් සැරසී, එකම හඬකින් හා භාෂාවකින් 'ලබ්බයික් - අල්ලාහුමිම ලබ්බයික්' (මෙන්න යා අල්ලාහ්, මම ඔබේ සේවය පිණිස පැමිණියෙමි) යි රැව්දෙකි. හජ් මෙහෙයයේ දී, බලගතු ආත්ම සායමයක් හා ආත්ම දමනයක් විද්‍යමාන වේ. එහි දී පුජනීය වස්තූන් පමණක් නොව, පක්ෂීන්, පැලෑටීන් ට පවා භානියක් නොකළ යුතු බැවින්, ඒවා පුරක්ෂිත ව පවතී." තවද අල්ලාහ් ගේ පුජනීය වස්තූන්ට පමණක් නොව, පක්ෂීන්, පැලෑටීන් ට පවා භානියක් නොකළ යුතු බැවින්, ඒවා පුරක්ෂිත ව පවතී." තවද අල්ලාහ්ගේ පුජනීය වස්තූන්ට ගරුසරු කරන්නා - ඔහු ට අල්ලාහ් හා සිටීම වඩාත් වටි." (22:30)

හජ් වන්දනා ගමන මගින්, සමස්ත මුස්ලිම් ලෝකයේ සෑම කාණ්ඩයකටම, පංතියකටම, සංවිධානයකටම හා රජයකටම අවුරුදු පහ දවැන්න සම්මේලනයකට සහභාගි වීමේ අවස්ථාව උදවේ. මේ මහා සම්මේලනය පවත්වනු ලබන ස්ථානය, කාලය, ඔවුන්ගේ අල්ලාහ් විසින් තීරණය කෙරේ. එය වළක්වාලීමට කිසිවෙකුට බලයක් නැත. මෙයට සහභාගි වන සෑම මුස්ලිම් වරයකුටම- ඔවුන් එය කඩ නොකරන තාක්- අවශ්‍ය සම්පූර්ණ ආරක්ෂාව හා නිදහස අල්ලාහ් විසින් සහතික කෙරේ. මෙසේ වාර්තානුකූල හෝ වාර්තානුකූල නොවු ඉස්ලාමීය වතාවත් මගින්, කෙනෙකුට ස්වකීය මැවුම් කාරයා කෙරේ සෙනෙහස ජනිත කරවීමටත්, මානව සාහතියේ සියලුම දෙස් දෙමනස් හිංසාවන් දුරුකිරීමෙහිලා අධිෂ්ඨාන බලයත්, ආත්ම ශක්තියක් හා උවදාන විරයයක් ඇති කොට, ලොව පුරා අල්ලාහ්ගේ වදන් වල ආධිපත්‍යය තහවුරු කරවීමටත් පුහුණුවක් දෙනු ලැබේ.

ඉස්ලාමහි ඒකදේවවාදය

දෙවියන් වහන්සේ හෝ ඇතැම් විට පුර දෙව්වරුන් හඳුන්වනු පිණිස, සෑම භාෂාවකින්ම කිසියම් පදයක් හෝ පද කිහිපයක් භාවිතා කෙරේ. අල්ලාහ් සම්බන්ධයෙන් එසේ නොවේ. අල්ලාහ් යනු එකම සෑබ් දෙව්කෙනෙකුගේ අන්වර්ථ නාමයයි. අල්ලාහ් යන පදය පෙසු කිසිවක් සඳහා යෙදිය හැකි නොවේ. මෙයට බහු වාචික පදයක් හෝ ලිංග බේදයක් හෝ නැත. මෙ පදයෙන් අල්ලාහ් ගේ අනුපමේය භාවය හුවා දැක්වේ. දෙවියන් (God) යන පදයට දේව්වරුන් (Gods) යන බහුවචනයක්ද, දේවතාවිය (Goddess) යන ස්ත්‍රී ලිංග පදයක්ද ඇත. යේසුස් වහන්සේගේ භාෂාව වූයේ අරාමීක් Aramaic භාෂාවයි. ඇතැම් අරාබි භාෂාවේ සහෝදර අරාමීක් භාෂාවෙන්ද දෙවියන් වහන්සේ යන්න (God) හඳුන්වනු ලැබුණේ අල්ලාහ් යනුවෙනි.

ඉස්ලාම් හි වාචහාර වන්නාක් මෙන්, එකම සෑබ් දෙවියන් වහන්සේ අනුපමේය, අසම සම වුවකි. මුස්ලිම්වරයෙකුට අල්ලාහ්, විශ්වයේ සඵ බලධාරියා මැවුම්කාරයා; ආරක්ෂකයා; පෝෂකයා; ඔහු කිසිවකට සම නැත; ඔහුට කිසිවක් සම නැත. තත්කාල දනෝ, මුහම්මද් (සල්) තුමාගෙන්, අල්ලාහ් ගැන විමසූහ. අල්ලාහ් විසින්ම අදුළ පිළිතුර- කුර් ආනිය වදනක් වශයෙන් - සපයන ලදී. එය ඒකියත්වයේ හරය හෝඒක දේව වාදයේ හරය වශයෙන් සැලකේ. එය අල්කුර්ආනයේ 112 පර්වච්ඡේදයේ මෙසේ සඳහන් වේ.

“අති කාරුණික හා පරම දයාබර වූ අල්ලාහ් ගේ නාමයෙන් පවසන්න. (මුහම්මද්

තබ්වරයාණෙනි!) ඔහු අල්ලාහ්ය. එකම අල්ලාහ්ය. සද්කාලික. ආරක්ෂකයාය. ඔහුට උපතක් නැත, ඔහු උපදවන්නෙද් නැත. ඔහුට සමවූ කිසිවෙක් නැත.”

ඉස්ලාම්හි, අල්ලාහ් තද පරුෂ කෲර දෙවියකු වශයෙන්ද, තමන් කෙරේ සමපූර්ණ අවනත භාවය අපේක්ෂා කරන්නෙකු වශයෙන් ද ඇතුළු නොමුස්ලිම්වරු පවසති. ඔහු කරුණික හෝ දයාබර නොවන්නෙකු වශයෙන් ඔවුහු දෙස් පවරති. මීට වඩා, සත්‍යයට පටහැනි වූ අතුත වෝදනාවක් වෙන්න නැත. අල් කුර්ආනයේ එකම එක් පර්වච්ඡේදයක් හැර, සෙසු පර්වච්ඡේද 113 ම ඇරඹෙන්නේ “අති කරුණික හා පරම දයාබර වූ අල්ලාහ් ගේ නාමයෙන්” යනුවෙනි. ඒ තරම් දැනගත්තත් ප්‍රමාණවත් වේ. මුහම්මද් රසූලුල්ලාහ් (සල්) කුමාගේ එක්තරා හදිසයක (තබ් වදනක) “දරුවෙකු කෙරෙහි මවක් දක්වන සෙනෙහසට වඩා අල්ලාහ් ගේ කරුණාව හා ස්නේහය වැඩියැ” යි සඳහන් වේ.

තමුත්, අල්ලාහ් යාධාරතෘවේ. ඒ නිසා දුෂ්ක්‍රියා හා අකුශල් පුරන්නන්ට අදුළ විපාකයද, සිල්වතුන්ට අදුළ සම්මානද ඔහු ගෙන් දයාව සම්බන්ධ පරම ගුණාංගයද, යාධාරණත්වය පිළිබඳ පරම ගුණාංගයෙහිලා පැහැදිලිව ප්‍රත්‍යක්ෂ වේ. අල්ලාහ් වෙනුවෙන් දිවිහිමියෙන් කැප වී දුක් පිඩා විඳින වුත්ද, දිවිහිමියෙන් ජනතාව තලා පෙළා හිංසා කරන්නා වූ හා සෙස්සත් පුරා කරන්නා වූ අයද, ඔවුන්ගේ ස්වාමියාගෙන් එක සමාන එල විපාක ලැබිය යුතු නොවේ. එසේ සමාන ප්‍රතිඵල අපේක්ෂාකිරීම වනාහි, මරණින් මතු ජීවිතයද, මෙලෝ වශයෙන් සද්චාරාත්මක සිල්වත් ජීවිතයක් ගත කළයුතු යන සත් ක්‍රියාවද පිටුදැකීමක් වන්නේය. මේ සම්බන්දයෙන්, යට සඳහන් කුර්ආනිය පාඨය ඉතා පැවතුදිලියැ සාජය.

ඇත්තෙන්ම, සිල්වතුන්ට ඔවුන්ගේ ස්වාමියා හමුවේ සතුට උතුරන උයනක් ඇත. එවිට සෑද් වතුන්ට ද අපි පාපින්ට මෙන් සලකන්නෙමුද? ඔබට සිදුව ඇත්තේ කුමක්ද? ඔබ කෙසේ විනිශ්චය කරන්නෙහුද? (කුර්ආනය 68:34-36)

අල්ලාහ්ට කිසිදු මානව වර්තයක් ආරෝපනය කිරීමේ ක්‍රියාව, ඉස්ලාම් තරයේ හෙළා දකී. ඵෙශ්වරියය, ශක්තිය හා ජාතින් වශයෙන් හෝ කිසියම් පිරිසකට, ජාතින්ට අනුග්‍රහ දක්වති’ යි යන පදනමකින් රූප ඇඟීමේ ක්‍රියාවද, ඉස්ලාම් හෙළා දකී. අල්ලාහ් විසින් මනුෂ්‍ය සත්වයා මවනු ලැබුවේ අ-ගසාමාය වශයෙනි. ඔවුහු තම තමන්ගේ අත්‍යන්තාවය වෙන්කොට හඳුනාගත යුතුය. අල්ලාහ්ගේ පිළිසරණ පැතිය යුත්තේ ශීලයේ න් හා ශ්‍රද්ධාවෙන් පමණි.

ඉස්ලාමීය දෂ්ඨ කෝණයෙන් සලකා බලන කල, අල්ලාහ් ස්වකීය මැවීමේ ක්‍රියාවලින් ඉක්බිති සත්වන දිනයෙහි විවේක ගත්තේයැයි හෝ ස්වකීය සෙබළෙකු සමඟ සටන්

කළේ යැයි හෝ දෙවියන් වහන්සේ මානව වර්ගයාට එරෙහිව කුමන්ත්‍රණය කළේ යැයි හෝ දෙවියන් වහන්සේ ඔහු ම මනුෂ්‍යත්වයක් ලබා පැමිණෙහි යනාදී පිළිවෙත් තරයේ වැරදි සහගත වේ.

අල්ලාහ් යනුවෙන් ඔහුගේ අනුපමේය අන්වර්ථ තාමයෙන්ම ව්‍යවහාර කරමින්, ඉස්ලාම් එහි පවිත්‍රත්වය ප්‍රත්‍යක්ෂ කරයි. එහි සාරධර්මය ද එය ම වේ. සෑම තබ්වරයෙකුම නිවේදනය කළේ ද එයයි. මේ නිසා, අල්ලාහ්ට පෙසු කිසි දිව්‍යමය වස්තුවක් හෝ පෞද්ගලිකත්වයක් ආරෝපනය කිරීම, ආදේශ කිරීම හෝ උපමා කිරීම, ඉස්ලාම් හි දරුණු පාපයක්වශයෙන් සලකනු ලැබේ. පෙසු කවර පාපයකට සමාන දෙතත්, අල්ලාහ් මෙවැන්නක් කිසිසේත් කමා නොකරන්නේය.

මැවුම් කාරයා, අවශේෂ මවන ලද වස්තූන්ට වඩා වෙනස් ස්භාවයක් දැරිය යුතුය. මවන ලද්ද වූ වස්තුවකට හෝ ස්භාවයකට සමවේනම් ඔහු ද අනිත්‍යය විය යුතුය. එවිට ඔහුගේ ද, නිර්මාතෘවරයෙකු සිටිය යුතුය. මෙයින් හැඟෙන්නේ ඔහු කිසිවකට සම නොවන වශයි. ඔහු තාවකාලික නොවේ නම් සද්කාලික විය යුතුයි. අනිත්‍යය නොවේ නම් නිත්‍ය විය යුතුයි. ඔහු සද්කාලික නම් ඔහුට කාරකයක් නැත. ඔහුගේ පැවැත්මට කාරකයෙකු නොවේ නම් ඔහුගේ අන්වර්ත පැවැත්මට ද බාහිර කාරක කිසිවක් නැත. එයින් හැඟෙන්නේ ඔහු ස්වයංපෝෂිත බවයි. තවද ඔහුගේ පැවැත්ම පිණිස ඔහු කිසිදු ආධාරකයක් මත රඳී නැත්නම්, එකල ඔහුගේ පැවැත්මට නිමක් නැත. ඒ අනුව මැවුම්කාරයා, සනාතනය : සද්කාලිකයා නිත්‍යය. ආරම්භය ඔහුය. අවසානයද ඔහු මය.

ඔහු ස්වයං පෝෂිතය, නොහොත් ස්වයංරක්ෂිතය. කුර්ආනිය පදයකින් පවසතොත්, ඔහු "අල් බයිජුමිය". මැවුම්කාරයා, ස්වකීය මැවීම හුදු පැවැත්ම සඳහා පමණක් මවන්නේ නැත. ඔහු ඔවුන් රක්ෂා කරයි. ඔවුන්ගේ පැවැත්ම සමාප්ත ද කරයි. මවන ලද සංස්කාරයන්ට කුමක් සිදුවෙතත්, ඊට සම්පූර්ණ හේතුසාධකය වන්නේ අල්ලාහ්ය.

සකල සංස්කාරයක ම නිර්මාතෘවරයා, අල්ලාහ්ය. ඔහු සකල සංස්කාරයකම ආරක්ෂකයාය, ආකාශ හා භූ තලයේ යතුරු හිමිවන්නේ ඔහුටය. අල්ලාහ් ගෙන් ආහාර පාන නොලැබෙනම්, මහ පොලේ තලය මත කිසිදු ජීවියකු ගැවසෙන්නේ නැත. ඒවායේ සෙවණ හා නිවහන් ගැන දැන සිටින්නේ ඔහුය.

අල්ලාහ්ගේ පරම ගුණාංග

මැවුම්කාරයා සනාතන හා සද්කාලික නම්, ඔහු ගේ පරම ගුණාංග සනාථන හා

සදකාලික විය යුතුය. ඔහුගේ කිසිදු පරම ගුණාංගයක් ගිලිහී යා නොහැකිය. පරම ගුණාංගයක් අලුතින් පිවිසියද නොහැකිය. මෙය මෙසේ නම්, ඔහුගේ පරම ගුණාංගය සඵ සම්පූර්ණ වේ. මෙසේ, සඵ සම්පූර්ණ පරම ගුණාංග සහිතව මැවුම් කරුවන් දෙදෙනකු සිටිය හැකිද? සඵ සම්පූර්ණ බල සහිතව, මැවුම්කරුවන් දෙදෙනකු සිටිය හැකිද? මොහොතක් සිතා බැලුවත්, එබඳු දෙදෙනකුගේ පැවැත්මක් විය නොහැකි බව පැහැදිලි වේ. මෙකී තකීය අල්කුර්ආනයෙන් ලුහුඬින් දැක්වෙන්නේ මෙසේය. “අල්ලාහ් විසින් තමාට කියා පුනෙකු වද ගත්තේ නැත. ඔහු සමග සෙසු දෙවියෙක්ද නැත. එබඳු දෙවියන් වූයේ නම්, ඔවුන් එකිනෙකා තමන් මැවූ දේ ආපසු ගන්නවා ඇත. තවද ඔවුන් එකිනෙකා සොස්සන් අභිබවා සිටින්නට තැත් කරනු ඇත. අල්ලාහ් හැර, මහ පොළොව හා ආකාශයන්හි වෙනත් දෙවියන් සිටියේ නම්, මහපොළොව හා ආකාශ නිසැක වශයෙන්ම විනාශ වී යනු ඇත.

අල්ලාහ්ගේ ඒකීය භාවය

සෙසු සුඵ දෙව්වරුන්ගේ ව්‍යාප්තාවය ගැන කුර්ආනය මෙසේ මෙහෙහිකෙරේ. “මිනිසා විසින් නිපදවන ලද වස්තූන්ට, වන්දනා මාන කරන්නන්ගෙන් මෙසේ විමසේ” ඔබ විසින්ම අභිගන්නා ලද වස්තූන්ට, ඔබ පුද සත්කාර කරන්නේහුද? ඔබ අල්ලාහ් හැර දමා, ආත්මාරක්ෂාව පවා සලසා ගත නොහැකි මේවා ඔබේ ආරක්ෂකයින් වශයෙන් තෝරා ගත්තේහුද?

ආකාශ වස්තූන්ට, පුදසත්කාරයෙහි යෙදෙනවුන් වෙනුවෙන්, අල්කුර්ආනයේ ඉබ්‍රාහිම නබි- අලෙවි හිස්සලාම තුමන් පිළිබඳ පුවතක් මෙහෙහි කැරවේ.

භාත්පයින්ම අත්බකාරය- රාත්‍රිය- වෙළාගත්විට තාරකාවන් දුටු ඔහු මෙසේ කිය. “මේ මගේ ස්වාමියා” එහෙත් එය බැස ගිය විට “මම බැසයන්නන් අප්‍රිය කරමි” යි කිවේය. වසුයා පායනු දුටු විට “මේ මගේ ස්වාමියාය” යි කිය. එහෙත් සඳු බැසයනවිට මෙසේ කිවේය. ‘මගේ ස්වාමියා මට (යහ) මග නොපෙන්වන්නේ නම්, මම නිසැක වශයෙන්ම නොමග ගියවුන් රැලට වැටෙන්නෙමි’. ඉර පායා එනු දුටු විට ඔහු මෙසේ කිවේය. ‘මේ මගේ ස්වාමියාය මෙය වඩාත් ශ්‍රේෂ්ඨය’ එහෙත් එය බැස ගිය විට, ඔහු මෙසේ කිවේය. “ අතේ මගේ ජනයිනි, ඔබ විසින් ආදේශ කෙරෙන දේ මම ඉවත් කරමි. ආකාශයන් හා මහ පොළොව මැවූ ඔහු දෙසට හැරෙමි. පිවිතුරු බැතිමතෙකු වී ප්‍රතිමා වන්දකයෙක් නොවෙමි”.

ශ්‍රද්ධාවන්තයින්ගේ තත්ත්වය

මුස්ලිම්වරයකු බවට පත්වීම් එනම් අල්ලාහ්ට අවනතවීම පිණිස අල්ලාහ් එකම මැවුම්කාරයාය. රක්ෂාවරණය සලසන්නාය, පෝෂකයාය යන ඈ ලෙසින් ඔහුගේ එකීයත්වය පිළිගත යුතුය. එහෙත් තවහිදි-ආර්-රුබුබිස්යා සලසා ගනු පිණිස තවහිදි- අල් ලුබුබිස්යාද අවශ්‍යය. එනම් පිදුමට පුදුසු වන්නේ අල්ලාහ් පමණක් බව අදහසින් සෙසු ජීවිතට හෝ වස්තූන්ට පුද්ගත්කාර කිරීමේ ක්‍රියාවෙන්ද වැළකිය යුතුය.

එකම සෑබූ අල්ලාහ් පිළිබඳ මෙකී දැනුම අත්කර ගෙන ඔහු කෙරේ නිරන්තරයෙන්ම විශ්වාසය තහවුරු කරගත යුතුය. එකී සත්‍යය පිදුකම් පිණිස කෙරෙන කිසිදු පෙළෙඹවීමකට ඉඩ නොහරි යුතුය.

කෙනෙකුගේ සිතට මෙකී භක්තිය පිවිසිවිට, එමගින් කිසියම් මානසික විපර්යාසයක් සිදුවේ. ක්‍රියා කලාපයන්හි වෙනසක්ද ඇති වේ. මේ වෛතසික හා ක්‍රියාත්මක වෙනස යාවු කල එමගින් සෑබූ භක්තිය සනාථ වේ. රසුලුල්ලාහ් (සල්)කුමා 'භක්තිය වූ කලී සිතෙහි අවධාරණය වී, ක්‍රියාවන් පිළිඹිබුවන්නේකි' යි වදනු ලැබේ. අල්ලාහ් පිළිබඳ කෘතඥතා පුරවක හැඟීම ඉබාදත්- වතාවත්- හි සාරය වේ.

මේ කෘතඥතා පුරවක හැඟීම අතීතයින් වැදගත් වේ. එය නොඅදහන්නේ කාරීර් වශයෙන් හඳුන්වනු ලබන්නේ. "සත්‍යය පිදුකින්නා" යනු එහි අදහසයි. 'ගුණමකු තැනැත්තා' යන්නද එයින් හැඟවේ.

තමාට අත්වී ඇති ආශීර්වාදයන් නිමිත්තෙන් මුවීන් - සෑබූ අදහන්නා - අල්ලාහ්ට සෙනෙහස දක්වයි. කෘතඥතා පුරවකද වෙයි. නමුත්, මානසික හා කායික වශයෙන් ඔහු කුශල් පිඬවද එලෝ හෝ මෙලෝ වශයෙන් තමා, අල්ලාහ්ගේ අඩුවමට ලක්වෙතියි යන වකිතය, ඔහු තුළ නිරතුරුව ම පවතී. එමනිසා ඔහු අල්ලාහ්ට බියවෙයි, ඔහුට කැපවෙයි. අතීතය බැහැරව වීලසින් අල්ලාහ් වෙනුවන් සේවය කරයි. සෑම අවස්ථාවකම, සෑම මොහොතකම, අල්ලාහ් පිළිබඳ සිහිය නොපවති තම්, මෙබඳු මානසික පසුතලයක් ඇති නොවේ. මෙනෙයින්, අල්ලාහ් පිළිබඳ නිරන්තර මතකය, ජීවන බලවේගය බවට පත්වෙයි.

අල්ලාහ්ගේ පරම ගුණාංගයන්, පුන පුනා වැණිමෙන්, මෙකී කෘතඥතා පුරවක හැඟීම ප්‍රභූණ කරවනු පිණිස අල්කූර්ආනයෙන් වෙර දරනු ලැබේ. පහත සඳහන් පාඨයෙන්, යථෝක්ත පරම ගුණාංගයන් එකම වර දැක්වීමට තැත් කෙරේ.

"ඔහු අල්ලාහ්ය, ඔහු හැර සෙසු දෙවියකු නැත. අද්‍යායාමාන හා නුදුටු දේ ගැන

දත්තේය. සියලු කරුණාවෙන් හා දයාවෙන් යුක්තය. ඔහු අල්ලාහ්‍ය. ඔහු හැර සෙසු දෙවියෙක් නැත. ඔහු පරම අධිරාජ්‍යයාය; සඵ පුජනියාය; ශාන්තියාය; භක්තියේ රක්ෂකයාය; සඵ ආරක්ෂකයාය; සඵ බලධාරියා; සඵ බලවේගකාරියා; සඵ ශ්‍රේෂ්ඨත්වයා; හවුල්කාරියා; සඵ බලවේගකාරියා; සඵ ශ්‍රේෂ්ඨත්වය හවුල්කාරවත් ඇතිකරනවුන්ට එරෙහිව ඔහුට පැයසුම! ඔහු අල්ලාහ්‍ය. මැවුම්කරයාය; නිෂ්පාදකයාය; නිමාව සලසන්නාය; අති රමණීය නම ඔහුට හිමිවේ. ආකාශ හා පොලෝතලය මත සෑම වස්තුවක් විසින්ම ඔහු සම්මානනය කෙරේ. ඔහු සඵ බලධාරියා; සඵඥාන ඥාතිය. (අල්කුර්ආනය 59: 22-24)

“ඔහු හැර සෙසු දෙවියෙක් නැත. ඔහු ජීවමානියා; සද්කාරීකය, ඔහුට නිදිමතය නොදුනේ. ඔහු නිදන්නේද නැත. ආකාශ හා මහ පොලොව මත සකල සංස්කාරයම ඔහු සතුය. ඔහුගේ කටයුතුවලට (ඔහුම හැර) හරස්විය හැක්කේ කාටද? මිනිසුන්ගේ අධීයන-වත්මන්හි සිදුවන දේත්, ඔවුන්ගෙන් පසු අනාගතයේ සිදුවන දේත් ඔහු දනී. මිනිසුන් තේරුම් ගන්නේ ඔහුගේ මනාපයට අදාළ වූ කොටස පමණි. ඔහුගේ දිව්‍යාසනය ආකාශ හා මහ පොලොව තරම් විශාලය. ඒවා ආරක්ෂාකිරීමෙහිලා ඔහු විධාපත් නොවේ. ඔහු පරමෝත්තම වේ. උත්කාෂ්ඨ වේ.” (අල්කුර්ආනය 2: 255)

“පොත හිමි මිනිසුනි, (ඔබ) ඔබේ ධර්මයේ සිමාවන් ඉක්මවා නොයන්න. අල්ලාහ් සම්බන්ධයෙන් සත්‍යය හැර, අන් කිසිවක් නොතෙපලන්න. මර්යම ගේ මසිත් (Jesus) අල්ලාහ්ගේ දූතයකු පමණි. ඔහු මසිත් මර්යමට පැවසූද ඔහුගේ සාරයෙන් ලැබුණකි. එනිසා, අල්ලාහ් සහ ඔහුගේ නබි වරුන් අදහන්න. තවද ‘තුනක්’යි නොකියන්න. වළකින්න. එය ඔබට වඩාත් හොඳ වේ. අල්ලාහ් එකම අල්ලාහ්‍ය. සියලු පැයසුම ඔහුටය. තමාට දවා පුතෙකු ඇතුළු යන මතය ඔහු හෙළා දකී.” (අල්කුර්ආන් 4: 171)

ඉස්ලාමිහි මානව අයිතිවාසිකම්

සමස්ත මනුෂ්‍ය වර්ගයාගේ සහ වියවත් මනේඩලයේ අසහාය ස්වාමියාද, ඒ සියල්ලකම ආරක්ෂක, පෝෂක හා ස්වාමියා අල්ලාහ් වන කල ඔහු විසින් මවන ලද සෑම මිනිසෙකුම සමානය. ඔහු සවිසතව මෙන් වඩයි. ඔහුගේ දයා මහිමයෙන් ජීවත් හටගනී. පොදුවේ සෑම මිනිසෙකුටම පෞරුෂත්වය හා ශුරුත්වය පිරිනමා ඇත. ස්වකීය සාරයෙන් ප්‍රාණය පිඹි ඇත. එනම්, ඔහු අබියස, සෑම මිනිසකුම සමස්ථයකි. මිනිසුන්ගේ පෞද්ගලික ගුණාංග හැර සංස්කාරයන් වශයෙන් කවරුත් එක සමානය. කුලය, ජාතිය, දේශය, වර්ණය වශයෙන් ඔවුනොවුන්ගේ ආයාශයෙන් පිහිටුවාගත් හේදයක් වීනා, අල්ලාහ්ගේ මැවීම සම්බන්ධයෙන් කිසිදු හේදයක් නැත. මේ අනුව සෑම මිනිසෙකුම එකිනෙකා, අනෙකාට අයත්වෙයි. සෑම මිනිසෙකු ම ආත්ම ගරුත්වයෙන් හා හිතාදර ස්වාමියා වෙනුවෙන් හිතූහි කැපවීමක් සහිතව එක ම සහෝදර සාමාජයකට අයත් වෙති. මෙබඳු ප්‍රසන්න පරිසරයක් තුළ අල්ලාහ් ගේ ඒකීයත්වය පිළිබඳ පිළිවෙත බලගතු ලෙස කේන්ද්‍රගත වේ. මානව සංහතියද, මානව සහෝදරත්වයද ඒ හා සමාන බව අවධාරනය කෙරේ.

පෘථිවිය මත කවර තැනක වුවද ඉස්ලාමීය රජයක් ස්ථාපනය වී ඇතිවිට, එයට හෙතෙම වශයෙන් ප්‍රාන්ත සීමාවන් පිහිටුවා මානව නිදහස මර්දනය කිරීමට ඉස්ලාම නොපෙළඹේ. ඉස්ලාම මගින්, මානව සංහතිය උදෙසා ඇතැම් පොදු මූලික අයිතිවාසිකම් කිහිපයක් ඉදිරිපත් කෙරේ. ඉස්ලාම රජයක බල ප්‍රදේශය තුළ හෝ පිටත කවර තැනක වාසය කළත්, රජයක් සමග සාමයෙන් පසුවෙතත්, සංග්‍රාමයක පැවැලී සිටියත්, සෑම අවස්ථාවකදීම එකී අයිතිවාසිකම්වලට ගරු කළ යුතුය. ඒවා පිළිපැදිය යුතුය. මෙය අල්කුර්ආනයේ ඉතා පැහැදිලිව විග්‍රහ කෙරේ.

“මුළුමන් වරුනි, ඔබ අල්ලාහ් ට යුතුකම් ඉටු කරන්නේකු වන්න. යුක්ති ගරුක ලෙස සාක්ෂි කියන්න. පෙස්සත් කෙරේ ඔබට ඇති වෛරය තිසා යුක්තියෙන්

ඉවත්වන්නෙකු නොවන්න. සාධාරණ වන්න. එය අල්ලාහ් කෙරේ බියැත්තෙකු ගේ තත්වය ට ඔබ සමීපවත් කරයි." (අල්කුර්ආනය 5:8)

මනුෂ්‍ය රුධිරය පරිත්‍ර වස්තුවක් ලෙස ආරක්‍ෂා කෙරේ. එය අසාධාරණ අන්දමින් සෙලවිය නොහැකිය. මනුෂ්‍ය රුධිරයට පිරිනමා ඇති මේ පුජ්‍ය භාවය උල්ලංඝනය කරමින්, යමෙකු අත් කිසිවෙකු සාතනය කළේ නම්, එය මුළු මානව සාහසිය ම සාතනය කළා හා සමාන වේ. රුධිර වන්දිය පිණිස නොවී, යම් කිසිවෙකු පොලොන්නලය මත මනුෂ්‍ය සාතනයෙන් දූෂණයෙහි යෙදෙන්නම්, ඒ වු කළි මුළු මානව සාහසියම සාතනය කිරීමක් බදු වේ. කාන්තාවන්, දරුවන්, වැඩි මහළුන්, රෝගීන් හා ආබාධිතයන්ට හිංසා උපද්‍රව සිදුකිරීම තහනම් වේ. සෑම අවස්ථාවක දීම කාන්තාවන් ගේ පතිවතයට ගරු කළ යුතුය. දිළිත්දන්ට ආහාර පාන පිළිගැන්විය යුතුය. අඳිවත් නැත්තවුන්ට වස්ත්‍රාදිය පිදිය යුතුය. තුවාල ලදවුන්ට හා රෝගීන්ට ඔවුන් ඉස්ලාමීය සමාජයට අයත් වුවත්, සතුරු පිළෙහි සිටියත් අවශ්‍ය වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර ලබාදිය යුතුය.

ඉස්ලාමහි මානව අයිතිවාසිකම් සම්බන්ධයෙන් කතිකා කිරීමේදී එහි සෑදූ අදහස වනුයේ එකී අයිතිවාසිකම්, අල්ලාහ් විසින් ප්‍රදනය කළාවු දේ බවයි. **අනෙකුත් ප්‍රචාරකයන්ගේ දේශනා** අල්ලාහ් විසින් ප්‍රදානය කරනු ලබන දේ බවයි. **අල්ලාහ් විසින් ප්‍රදානය කරනු ලබන දේ** රාජ්‍ය සභාවකින් ප්‍රදානය කෙරුනේ නොවේ. රජුන් හෝ රාජ්‍ය සභාවකින් ප්‍රදාන ලද අයිතිවාසිකම් පෙරළා ඔවුන් විසින්ම අවලංගු කළ හැකිය. ආඥාදායක පාලකයන් විසින් හිමිකෙරෙන අයිතිවාසිකම් සම්බන්ධයෙන් ද තත්ත්වය එසේ ම වේ. ඔවුන්ගේ අභිමතය පරිදි අයිතිවාසිකම් පිදීමත්, පෙරළා අවලංගු කිරීමත් එමෙන් ම ඒ තිතිරිතින් ප්‍රසිද්ධියේ තමන් විසින් ම කඩ කිරීමත් ඔවුන්ට සුළු දෙයකි. එහෙත්, ඉස්ලාමහි දැක්වෙන මිනිස් අයිතිවාසිකම් අල්ලාහ් විසින් ම ප්‍රදානය කරන ලද්දක් බැවින්, ලොවැති කවර රාජ්‍ය සභාවකට හෝ රජයකට ඒවායේ වෙනස් කම් හෝ සංශෝධනයක් සිදු කිරීමට, කිසිදු උරුමයක් නැත. බලයක් නැත. මේ වු කළි හුදෙක් තමා මාත්‍රයෙන් ප්‍රදර්ශනය කිරීමේ අරමුණින්, ලේඛන වලට පමණක් සීමා කළ මානව අයිතිවාසිකම් නොවේ. දර්ශනික සිද්ධාන්ත මෙන්, ස්වභාවික ජීවිතයෙන් ඇත් කොට පනවන ලද මානව අයිතිවාසිකම් ද නොවේ.

අල්ලාහ් විසින් පනවන ලද මෙය, එක්සත් ජාතීන්ගේ මානව අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ ප්‍රකාශනයට සමකළ නොහැකිය. හේතුව එක්සත් ජාතීන් විසින් සම්පාදිත ප්‍රඥප්තිය මිනිසුන් කෙරේ ආදේශ කළ නොහැකි නමුත්, අල්ලාහ්ගේ තීරණ සෑම ඊමාන්දාරයෙකුටම විශ්වාසවන්තයකුට ම පොදු වෙයි. එය ඉස්ලාමීය භක්තියේ අංගයකි. මුස්ලිම්වරු යයි හඳුන්වා ගන්නා වු සෑම මුස්ලිම්වරයෙකුම පාලකයෙකු ම එය පිළිගත යුතු අතර, මැනවින් වටහා ගෙන ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය. අල්ලාහ්ගේ

සහතිකයක් සහිත, එකී අයිතිවාසිකම් ක්‍රියාත්මක කිරීම අතපසු කිරීම හෝ ඒවා ප්‍රතික්ෂේප කිරීමට පෙළඹීම නො එසේ නම්, ඒවායේ සංශෝධන වෙනස්කම් සිදුකිරීමට තැත් කිරීම හෝ තාම මාත්‍රයෙන් පිළිගෙන, ප්‍රායෝගික වශයෙන් ඒවා කඩකිරීම වරදක් වේ. එබඳු වරදක් සිදුකරන රජයකට අත්වන අඩුවම අල්කුර්ආනයේ පැහැදිලිව සඳහන් වේ.

“අල්ලාහ් විසින් පනවන ලද දෙයට අනුකූල ව යුක්ති විභිශ්ටය නොකරන්නේ මු’මින්වරු නොවෙති.”

(අල් කුර්ආනය 5:44)

ඉස්ලාමීය රජයක් තුළ මානව අයිතිවාසිකම්

(1) දේපල සම්පත්වල ආරක්ෂාව අවසාන තර් මෙහෙය සමයේ දී රසූලුල්ලාහ් (සල්) තුමා කළ දේශනයේ මෙසේ සඳහන් කළේය. “කියාමත් දවසේ යළි මතු වී ස්වාමියා හමුවන තාක්, කෙනෙකුගේ ප්‍රාණය හා දේපල සම්පත් අනෙකාට තහනම් වේ”. ඉස්ලාමීය රජයක් තුළ වසන නොමුස්ලිම්වරුන් දිම්මිවරුන් ගැන ද රසූලුල්ලාහ් (සල්) තුමා සඳහන් කරයි. “සම්මුතියට බැඳී සිටින චූන්, දිම්මිවරුන් සාකච්ඡා කරන්නාට ස්වර්ගයේ සුවඳ හෝ නොදැනෙන්නේය.”

(2) ගරුත්වයේ ආරක්ෂාව

අල් කුර්ආනයේ, මෙසේ සඳහන් වේ,

1. මු’මින්වරුන්, ඔබ අතුරින් පිරිසක්, සෙසු පිරිසකගේ උපහාසයට ලක් නොකරන්න.

2. ඔබ එකිනෙකා අපහාස නොකරන්න.

3. පටබැඳි නම්වලින් අනුන්ට තීග්‍රහ නොකරන්න.

4. ඔපාදුපවල නොයෙදෙන්න. අනුන් තැනි තැන ඔවුන්ගේ වැරදි කතා නොකරන්න. (අල් කුර්ආනය 49:11-12).

(3) පෞද්ගලික ජීවිතය පිළිබඳ ආරක්ෂාව.

අල් කුර්ආනයේ මෙ අණපනත් පැනවේ.

1. අනුන්ගේ රහස් නොසොයන්න.

2. ගෙහිමියාගේ අනුමැතිය ඇතිව තිත්වය වනනාක් ඔහුගේ ගෙවලට නොපිව්වේය.

(4) පෞද්ගලික නිදහසට ආරක්ෂාව.

විවෘත උසාවියක නඩු විභාගයකින් තොර ව කිසිදු පුද්ගලයෙකු සිරගත කිරීම ඉස්ලාමයෙන් තහනම් වේ. කෙනෙකු සැකපිට අත්අඩංගුවට ගෙන, ඔහුගේ නිදහසට හා ආරක්ෂාවට කරුණු ඉදිරිපත් කිරීමේ සැලකිය යුතු අවස්ථාවක් ලබා නොදී, ඔක්කාශාර ගත කිරීම ඉස්ලාමයෙන් සපුරා තහනම් වේ.

(5) ආඥාදායකත්වයට එරෙහිවීමේ උරුමය

ඉස්ලාමයෙන් හිමිකර දී ඇති මානව අයිතිවාසිකම් අතර රජයක ඒකාධිපති වාදයට එරෙහි ව තැගි සිටීමේ අයිතිවාසිකම ද අඩංගු වේ. මෙ පිළිබඳ ව අල් කුර්ආනයේ මෙසේ සඳහන් වේ. "කෙනෙකුට තුවාල සිදුකිරීමක් වූ කලෙක විනා ප්‍රසිද්ධියේ වරදක් කනාකිරීමේ ක්‍රියාව අල්ලාහ් නොරුස්සයි".

පෙර සඳහන් කළාක් මෙන්, සෑම බලයක් ම ආධිපත්‍යයක් ම අල්ලාහ් සතු වේ. මිනිසා සතු වන්නේ, හුදෙක් නියෝජිතයෙකුට හිමිවන තරමේ සීමිත බලයකි. මෙබඳු වගකීමක්, බලයක් දරන්නා එය මහ ජනතාවගේ සේවය පිණිස යොදා ගත යුතු අතර මහ ජනතාව හමුවේ ගරුසරු ව පෙනී සිටිය යුතුය. මෙය, හස්රත් අබුබක්කර් (රළු) තුමා විසින් ආදර්ශයෙන් සනාථ කරන ලදී. එතුමා කලීෆා වීමෙන් පසු කළ කුච්ඡුල් දේශනයේ දී "මා නිවැරදි ව සිටින්නාක් කල් මට සහයෝගය දක්වන්න. මා වරදක් කරන කල එය නිදෙස් කරවන්න. මා, අල්ලාහ් සහ රසූලුල්ලාහ් (සල්) තුමාගේ අණපත්, හා අවවාදනුගායනා පිළිපදින තාක් කල් මට කිකරුවන්න. මා එයින් බැහැර වනකල මගෙන් ඉවත් වන්න."

(6) කනා කිරීමේ නිදහස.

වැරදි හා ප්‍රචණ්ඩ ක්‍රියා පැතිරවීමට නොව, සිල්වත් බව හා සත්‍යය ස්ථාපනය කිරීමේ අරමුණින්, ඉස්ලාමීය රජයක සෑම පුරවැසියෙකුටම සිතීමේ හා කනාකිරීමේ නිදහස ඉස්ලාමයෙන් ප්‍රදානය කෙරේ. ඉස්ලාමීය කනා කිරීම නිදහස වූ කලී, වත්මන්හි බටහිර රටවල පවත්නා එකී නිදහස් පිළිවෙතට වඩා අතිශයින් උසස්ය. කිසිදු හේතුවක් මත, වැරදි හා ප්‍රචණ්ඩකම් ව්‍යාප්ත කිරීමේ ක්‍රියාවලට

ඉස්ලාමයෙන් අනුමැතිය නොලැබේ. විවේචනය කිරීමේ මුටාවෙන්, නොමනා හා අසංවර ලෙස කතා කිරීමට කිසිවෙකුට අයිතිවාසිකමක් නැත. යම්යම් අවස්ථාවල, තිශ්ථික කරුණු සඳහා 'වහි' පහල වුවා දැයි රජුලුල්ලාහ් (සල්) ගෙන් විමසීම සභාබාධරුවන්ගේ සිරිත විය. එබඳු 'වහි' පහල වීමක් නොවීණැයි එතුමා පළ කළා තම එකී කරුණු සම්බන්ධයෙන්, මුස්ලිමුන් තම නිදහස් අදහස් ප්‍රකාශ කිරීමද සිරිත විය.

(7) සමීති සමාගම් සඳහා නිදහස

සමීති, සමාගම් හෝ පක්ෂ සංවිධාන යනාදිය ස්ථාපනය කරගන්නට පිණිස ඉස්ලාමය, ස්වකීය ජනතාවට නිදහස ප්‍රදානය කරයි. මේ නිදහස ද යම්යම් පොදු නීතීන්ට යටත් වේ.

(8) සිතීමේ හා ඇදහීමේ නිදහස

ඉස්ලාමිහි මෙසේ ප්‍රකාශ වේ. ශුද්ධාව පිළිබඳ ව බලපෑමක් නොතිබිය යුතුය. මෙයට පටහැනි ලෙස, ඒක පාක්ෂික සමාජයන්හි මෙකී පුද්ගල නිදහස ඉදුරා අහිමි කර ඇති රජයක මෙකී අයුතු බලපෑම මගින් මිනිසා එක්තරා වහල් බැමමකට තතු කොට ඇත. එක්තරා අවධියක, මිනිසුන් වහල් භාවයේ තබා ගන්නේ ක්‍රියාව, මිනිසා මත මිනිසා ඉදුරා ආධිපත්‍යය පවත්වා ගන්නක් වශයෙන් සලකනු ලැබුණි. එබඳු වහල් වෘත්තිය, දැන් නීතියෙන් තහනම් කර ඇත. නමුත්, ඒ වෙනුවට ඒක පාක්ෂික රාජ්‍යයන්හි ඒ හා සමාන රාජ්‍ය තාන්ත්‍රික නීති මගින් මිනිසුන් පාලනය කෙරේ.

(9) ආගමික නිදහස හා ආරක්ෂාව

සිතීමේ හා ඇදහිලි පිළිබඳ නිදහස අනුව කෙනෙකුගේ ආගමික දෘෂ්ටියට අදාළ ගරුත්වය ඉස්ලාම් මගින් ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙරේ. මෙකී අයිතිවාසිකමට පටහැණිව කිසිවක් කිරීම හෝ ප්‍රකාශ කිරීමක් කළ නොහැකිය.

(10) වැරදි සිර දඬුවමින් ආරක්ෂාව

සෙස්සෙකු කළ වරදක් අපරාධයක් සඳහා අනෙකෙකු සිරගත කිරීමේ ක්‍රියාවෙන් ඉස්ලාම් ආරක්ෂාව සලසා දෙයි. මේ පිළිවෙත, අල් කුර්ආනයේ මෙසේ විග්‍රහ කෙරේ. "කෙනෙකුගේ බරක් තවත් කෙනෙකු මත නොපැටවිය යුතුය."

(11) මූලික අවශ්‍යතා සඳහා වූ අයිතිවාසිකම.

දිළින්නන්ට උදව් උපකාර කරමින් සහ යෝග්‍ය දෑක්විය යුතුය. මෙය දිළින්නන්, සෞභා වූ අයිතිවාසිකමකි. “තවද ඔවුන්ගේ වස්තුවෙන් තැනී බැරි දහන්ට උරුමයක් ඇත”.

(12) අධිකරණය හමුවේ සමානාත්මතාවය.

ඉස්ලාම, ස්වකීය බැතිමතුන්ට තීතිය හමුවේ සම්පූර්ණ සමානාත්මතාවය පිරිනමයි.

(13) තීතියට පිටුපා නොයන පාලකයන්

ඒ කතරා ප්‍රභූ කාන්තාවක් සොරකමක් කළේ නි, අත් අඩංගුවට ගනු ලැබුවාය. මේ නඩුව රජුලුලාත් (සල්) තුමා හමුවට ගෙනෙන ලදී. ඇයට අඩුවම නොකළයුතුයැයි සෙස්සෝ එතුමා ට තීරදේශ කළහ. රජුලුලාත් (සල්) තුමාගේ පිළිතුර වූයේ මෙයයි. “ඔබට කළින් විසූ ජාතීන් විනාශයට පත්වූයේ, ඔවුන් සාමාන්‍ය පුරවැසියන්ට දඩුවම කළ අතර, තමන්ගේ උසස් ඥාතීන් කළ අපරාධයට දඩුවම නොකළ හෙයිනි. මා ජීවත් කරවන ඔහුගේ නාමයෙන්, මුහුමමද් ගේ දූ ශාතිමා (තම දියණිය) මේ අපරාධය කළත් මම ඇයගේ අත කපන්නෙමි.”

(14) රාජ්‍ය කටයුතු වල නිරතවීමේ අයිතිවාසිකම්

“තවද, ඔවුන්ගේ කායභීෂ්ටයාවත් ඔවුන්ගේ කෙරෙන සාකච්ඡාවත් මගින් සිදුවේ.” (අල් කුර්ආනය 42:38) ‘ෂුරා’ හෙවත් ව්‍යවස්ථාදායක සභාව යන්නෙහි අරුත එයයි. අනෙකක් නොවේ. රජයේ විධායක නායකයා හා සෙසු සාමාජිකයෝ, මහජනතාවගේ නිදහස් ඡන්දයෙන් තේරී පත්විය යුත්තාහ.

අවසාන වශයෙන්, ඉහත සඳහන් කළ හා නොකළ මානව අයිතිවාසිකම් අත්කරගැනීමෙහි ලා ඉස්ලාම් ක්‍රියාකරන්නන් ඒවා අරක්ෂා කිරීමෙන් පමණක් නොව, ප්‍රධාන වශයෙන් ම පවුල් මගින් තත්වය (රදලවාදය), භාෂාමය අභ්‍යාකාරකම්, හා ආර්ථික වරප්‍රසාද බැඳු පහත් කිරීමත් ආකල්ප වලින් මිදීමට ද මිනිසාට ඇරයුම් කරමිනි. ඉස්ලාම් මානව වර්ගයාට ආරාධනය කරන්නේ, උදර මත සක් සහිතව, මරණ පැවැත්මක් හා එමගින් සහෝදරත්වයේ ශ්‍රේෂ්ඨත්වය අවබෝධ කරගැනීමෙහි ලා ඉවහල් වන්නානු ජීවිතයක් පවත්වා ගැනීමටයි.

هذا الكتاب عبارة عن تجميع لمطويات
الندوة العالمية للشباب الإسلامي ويحتوي
على العناوين التالية :

- ١ - نبذة مختصرة عن الإسلام.
- ٢ - ماذا قالوا عن القرآن.
- ٣ - ماذا قالوا عن محمد ﷺ.
- ٤ - ماذا قالوا عن الإسلام.
- ٥ - حكمة النظام الإسلامي.
- ٦ - البعث بعد الموت.
- ٧ - النبوة في الإسلام.
- ٨ - مفهوم العبادة في الإسلام.
- ٩ - مفهوم الإله في الإسلام.
- ١٠ - حقوق الإنسان في الإسلام.

نبذة عن الإسلام

باللغة السنغالية

إعداد ونجميع

المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد بالبدية

حقوق الطبع ميسرة لكل مسلم يريد توزيعه لوجه الله أما من أراد
بيعه فعليه الإتصال بالمكتب هاتف « ٤٣٣.٨٨٨ — ٤٣٣.٤٧٠ »

පොත තුළ

ඉස්ලාම් යනු කුමක්ද?

ඒකදේව වාදය

අල්කුර්ආනය ගැන

වක්තෘත්වය

මුහම්මද් නබි තුමා

ඉස්ලාමීය වන්දනාමාන

මරණීන් මතු ජීවිතය

محتويات الكتاب

ما هو الإسلام .

التوحيد .

ما هو القرآن .

النبوة .

الرسول صلى الله عليه وسلم .

العبادة في الإسلام .

الحياة بعد الموت .

طبع على نفقة

محمد بن إبراهيم بن عثمان العبيد رحمه الله
غفر الله له ولوالديه

للمساهمة في طباعة الكتاب

شركة الراجحي - ٢٠٤٠١٠٩٠٩٢

المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات بحي الروضة بالرياض
تحت إشراف وزارة الشؤون الإسلامية والأوقاف والدعوة والإرشاد

هاتف : ٢٤٩٧٧٧٧ فاكس : ١٢٤٠١١٧٥ البريد الإلكتروني : mrawdiah@hotmail.com ص.ب. ١٧٢٩٩ الرياض ١١٦٤٢

مطبعة النرجس - ت ٣٣١٦٨٢ - ف ٣٣١٦٨٦